

Uitgever der Naamloze Vennootschap
DAGBLAD DE LOCOMOTIEF
Leefredacteur: W. G. N. DE KEIZER.

HET ABONNEMENT KOST PER KWARTAAL:
VOOR NEDERLANDSCH-INDIË f 12.—
VOOR HET BUITENLAND 15.50
Abonnement moet bij aanvang van den termijn betaald worden.

Het Hoofdagbureau voor Europa is gevestigd bij de
M. V. DEUKER en UITGEVERIJ J. H. DE Bussy
te Amsterdam.

DE LOCOMOTIEF

EERSTE BLAD

ADVERTENTIE-TARIEF

Advertenties f 0.50 per regel, met een minimum van 8 regels. Bij plaatsing over de breedte van 2 kolommen wordt het dubbele gevorderd en zoo verder. Bij abonnement ruim rabat.
Familie-berichten . . . f 5.— per plaatsing. Voor elke plaatsing meer f 2.50.
Ingezonden mededeelingen f 0.75 per regel.
Het bedrag der advertentie moet bij vooruitbetaling worden voldaan. Aanbieding van advertentie geschiedt vóór 10 uur.

Minimum ruimte:

KOLONIALE ZAKEN IN NEDERLAND.

De reis over land. — Oost en West's nieuwe hoofdkwartier. —
Kol. Landbouwmuseum. — De trek naar Indië. —
Indische tooverkaart.

(Van onzen vertegenwoordiger in Nederland.)

Den Haag, 22 Mei.

Hoe herinner ik mij nog, nu 27 jaar geleden, mijn eerste overlandreis tussen Amsterdam en Genua, de roemloze en afmattende inleiding tot de bootreis naar Indië. Op een Zaterdagmiddag om half vijf van Amsterdam vertrok ik, kwam ik zondagavond om elf uur, (ouder and sadder!) te Genua aan. Dat was ruim 30 uur. De afstand is sedert met enkele uren bekort, maar een goed etmaal duurde het toch nog met de gewone internationale treinverbindingen. De bootreis der Stoomvaartmaatschappij „Nederland“, waaromtrent men mij het zoo juist herdrukte boekje met praktische inlichtingen toezendt, heeft het traject thans, naar ik zie, tot 22 uren teruggebracht.

Een uitvinding en een uitkomst, deze bootreizen, welke sedert een paar jaren zowel van Marseille als van Genua na aankomst van elke mailboot vertrekken. Uit een mij geworden mededeeling van de „Nederland“ noteer ik, hoe het geen uitzondering meer is, indien een 200-tal passagiers er gebruik van maakt. Kort geleden bestond zulk een trein b.v. uit: 10 slaapwagens, 1 D-wagen, 1 bagagewagen en 1 restauratie-wagen, en van de 200 passagiers maakten er 166 van den slaapwagen gebruik.

Hoeveel gemakkelijker en eenvoudiger wordt op deze wijze het verkeer tussen Nederland en Indië gemaakt!

Het boekje met de nieuwste gegevens nog eens doordienend, dat inderdaad tot een vademecum voor den overlandreiziger is geworden, vond ik bijzonderheden, die althans mij niet bekend waren, b. v. dat „bonafide afhalers“ en tegemoet-reizende familieleden, die op een tussenstation de repatriërenden komen begroeten, na tijdige aanvraag, met den bootreis mee kunnen; zoo ook bijzonderheden over het bagage-voervoer (o. a. vervoer van ingeschreven bagage „onder douane-versluiting“, waardoor geen visitatie meer plaats vindt vóór aankomst aan het Nederlands grensstation, regelingen, welke bewijzen hoe zorgvuldig deze overland-mailreizen zijn georganiseerd, zodat vooral minder ervaren en Europa-ontwenden zich heel wat misère en vermoeienis kunnen besparen door van deze gelegenheid gebruik te maken. Tevens bevordert deze organisatie — en we weten het te waardeeren — de prompte aankomst van de hier door tienduizenden altijd met spanning verbeide mail!

En nu zal binnenkort ook de eerste bootreis in omgekeerde richting loopen, blijkens het volgend communicé:

Naar wij vernemen is de directie van de Stoomvaart Mij. Rotterdammer Lloyd erin geslaagd een trein samenstellen voor naar Nederland-Indië terugkeerende passagiers in aansluiting op de mailboten welke van Marseille vertrekken. De eerste trein zal loopen in aansluiting op het a.s. Batavia, dat 22 Juni a.s. van Marseille naar Batavia zal vertrekken.
Bedeelde trein zal 21 Juni a.s. middags 12 uit Den Haag vertrekken.
Den Haag zal steeds het beginpunt van den trein van den Rotterdammer Lloyd zijn.

Men kan er staat op maken dat ook dit nieuwe Lloyd-initiatief aanstekelijk op den Amsterdamers mededeling zal werken. De bootreis Amsterdam — Genua kan nu niet lang uitblijven.

De baren hebben misschien ook nog méér behoefte aan zulk een veilige en op hun speciale behoeften ingerichte reisgelegenheid dan het meermalen der „oud-gasten“.

Het reizen naar en van de Oost wordt op die manier gemeden. Voor avontuurzoekenden zelfs wat al te regelmatig misschien

„Oost en West's“ hoofdkwartier.

Verblifdend is de opmerkelijke groei van een vereniging als Oost en West, juist omdat het een meer algemeene en populaire Indische organisatie is in het moederland, is, zodat te mensche van alle kringen bereikt. Toch zijn 't natuurlijk bijna uitsluitend, althans verre overwegend Indische Nederlanders, d.w.z. in Indië werkende en, meer nog, in Indië gewerkt hebbende Nederlanders, die haar ledenkring vormen.

Voor velen is Oost en West de eenige organisatie, welke hen na de repatriëring nog aan Indië gebonden houdt. Doordat allereerst deze vereniging in alle voornaamste plaatsen van ons land afdelingen gevestigd heeft, ontstaan er op die wijze overal centra van Indische belangstelling, vanwaar ook op niet-Indische Nederlanders kennis en invloed uitgaat in den vorm van voor hen toegankelijke lezingen, tentoonstellingen, film-vertoningen enz. Van verschillende afdelings-domicilies uit worden ook gemeenschappelijke excursies ondernomen, b.v. naar het Koloniaal Instituut en dezen zomer naar de „Ita“ te Arnhem, dat tijdens de Olympiade het koloniale centrum bij uitnemendheid belooft te worden.

Onderhouden de afdelingen plaatselijk de belangstelling in Indische zaken, de hoofdvereniging heeft in Den Haag haar bekende centrale instellingen, als informatiebureau, bibliotheek, tehuizen voor Indische studenten en voor Indische bedienden, enz., welke men in het op grote schaal verspreide Koloniaal Weekblad, het verenigingsorgaan, geregeld vermeld kan vinden.

indrukken der praktijk. Mocht hij zich in Indië laten vinden voor het houden van voordrachten over onderwerpen van zijn studie, dan zal hij zeker ten uent hetzelfde enthousiasme voor de volkenkunde om u heen weten te wekken als hij dat hier vernag; en hij heeft dan bovendien het levende studiemateriaal voor het grijpen.

Ook prof. Mohr van de afd. Handelsmuseum, die nu al een jaar of zeven uit Indië weg is, zie ik eertlang nog wel weer eens op de boot stappen, zoodra — maar in allernaaste toekomst schijnt daar nog geen kijk op — er eens wat verademing komt in de werkzaamheden van zijn afdeling. Bij hemzelf leeft sterk het verlangen om de Oost, die hij liefheeft, terug te zien.

Omtrent het programma van het Kameralid, mr. Knotenbelt, die reeds in Indië kwam, vond ik in het verslag der Indischeconferentie van de Rotary Club in Nederland nog vermeld, dat het bezoeken en toespreken van de zusterclubs op Java in zijn bedoeling ligt ten einde meer contact tusschen de clubs in Nederland en in Indië tot stand te brengen. In dezelfde samenkomst heeft dr. C. P. Gunning (ook een der vooraanstaande Nederlanders, die de moderne „bedevaart“ naar 't Oosten volbracht) gesproken over: „Rotary en onze nationale taak in Indië“.

Indische Tooverkaart.

In het Koloniaal Instituut te Amsterdam heb ik deze dagen kennis gemaakt met een Indische tooverkaart. Het is een reusachtige kaart van den Archipel, welke door een enkel druk op een der talrijke elektrische knopjes van het smalle hokjesrek, dat er onderlangs is aangebracht, op vernuftige wijze den beschouwer oriënteert omtrent een bepaalden tak van koloniale kennis.

De kaart — of liever: de elektrische installatie achter kaart — was nog niet geheel gereed, maar toch al zóóver, dat toen er op een knopje gedrukt werd, er opeens tal van roode, gele en nog anders gekleurde lichtjes verschenen, die aangaven op welke plaatsen van Indië goud, zilver, tin, steenkool enz. wordt aangetroffen. Uitgeschakeld — en een ander knopje ingedrukt, . . . en daar begonnen op eens alle werkende vulkanen van Indië rood te gloeien. Zoo kan men ook straks de geheele inrichting van de bebaaring en kustverlichting zichtbaar maken; en het systeem is ad libitum voor uitbreiding vatbaar. Het zijn, naar men begrijpt, gekleurde lampjes achter in de kaart geperste gaten. In de hokjes beneden vindt de gebruiker van de tooverkaart de noodige nadere inlichtingen. Een even eenvoudig als verrassend middel tot snelle oriëntatie!

Ant. L.

DE VOLKSRAAD.

Slot der algemeene beschouwingen.

De heer Monod de Froideville bespreekt de samenstelling van vertegenwoordigende colleges en citeert het oordeel terzake van „een vooraanstaand persoon“. Specialiteiten behoren er niet in thuis. Allen personen met gezond verstand.

In dit verband bespreekt spr. de hooge taak aan de Nederlandsche leiding toebedeeld in deze landen, uiteengezet in de Memorie van Antwoord en merkt spr. op dat de woorden „onafzienbare toekomst“, overbodig en onjuist zijn.

Dat de Nederlandsche leiding hier een hooge taak te vervullen heeft, zijn schoone woorden, het komt er maar op aan hoe deze taak zal worden vervuld.

Spr. behandelt de staatkundige positie van Indië en onderkent daaraan 3 factoren, n.l. 1e. de verhouding Indië en het Buitenland, 2e. Indië-Nederland en 3de. den inwendigen politieke toestand. Wat het eerste betreft bespreekt spr. de rede van den heer Ratu Langi, en hij hoopt niet dat de bedoeling van dezen spr. is geweest de internationale omstandigheden als boeman voor ons beleid af te schilderen.

De heer Van der Helsting neemt in beschouwing de verhouding Indië-Nederland. De motie-Joekes en het fusie-ontwerp zijn geen zaken die als maatstaf kunnen dienen. Bespreking van de verhouding is praematur, wij leven thans in de overgangperiode en de Staten-Generaal moeten zich nog aanpassen.

Wat de inwendige aangelegenheden betreft, het kan nooit de bedoeling zijn dat men in Nederland via aanwijzingen van den minister Indië gaat regeren.

Ook indien de Nederlandsche wetgever metterdaad een Indische aangelegenheid aan zich trekt beperkt hij zich tot algemeene richtlijnen, terwijl de uitwerking aan den ordonnansietwefgever wordt overgelaten. Intusschen — de Nederlandsche wetgever mag alleen ingrijpen wanneer inderdaad grote imperiale belangen aan de orde zijn.

Wanneer na de afdeling der wijziging van de L. S. een staatscommissie wordt ingesteld zal die vruchtbaar kunnen werken dan allerlei beschouwingen nu gehouden.

Wat betreft de kwestie der Nederlandsche leiding meent spr. dat een gezet programma maar een feit is en zit uiteen in hoeverre spr. afwijkt terzake van het standpunt van den heer Stokvis, zoodat wat doelstelling als werkmethode betreft.

Spr. ziet in de toekomst de mogelijkheid van samengaan, maar niet in die mate als thans het geval is. Wanneer hij danook betoogt, dat de Nederlandsche roeping moet zijn zichzelf hier overbodig te maken, ziet spr. hierin niet een doorsneden van de banden tusschen Nederland en Indië, zoodat de heer Stokvis dat wil.

Spr. citeert dan het concept-artikel van het beginselprogramma der C.E.F. betreffende het standpunt ten opzichte van de Nederlandsche leiding.

Het bestaan van een krachtige saamhorigheid blijft spr. noodig achten.

De politiek van dezen landvoogd vindt naar twee zijden, meent spr., miskenning. Spr. kan zich begrijpen dat de landvoogd een wijziging van haar beleid van de een of die andere betrekkelijk aangesaam kan zijn en juist het toe, dat zij reeds dadelijk de mogelijkheid van beïnvloeding door brochures als die van prof. Treub en Staal verwerpt.

Het is de overheersersgedachte, die deze groep van uiterst rechts leidt. Niet een vrijwillig samengaan, maar een opgelegden band willen zij in de Nederlandsche leiding zien.

Van een koerswijziging, die ook door uiterst links zou zijn geconstateerd, is, meent spr., geen sprake. In plaats van een koerswijziging ziet spr. een noodzakelijke precisering van het standpunt van de regering ten opzichte van de handhaving van het Nederlandsche gezag hier.

De heer Oppenheim zet uiteen hoe de regering de kunst heeft verstaan de gemoeiden te abaisseeren in de politieke rust te doen weerkeren, waarvoor zij alleen reeds dank behoef.

Daaraan is het toe te schrijven dat de meesten in hunne beschouwingen den blik naar de toekomst richten.

In dit verband beschouwt spr. de twee kwesties betreffende de toekomst van den Volksraad en de Nederlandsche leiding.

De Volksraad draagt de kiemen in zich van een parlement en langzaam maar zeker zal de Volksraad het centrum vormen van het staatkundig leven in Indië, indien het college ermede rekening wilde houden met de omstandigheid, dat het de sympathie van het weldenkende deel niet ontberen kan. Men bekende dat het Nederlandsche parlement 60 jaren noodig heeft gehad om de positie te kunnen innemen, die zij thans heeft.

Ingaande op de rede van de heer Stokvis, meent spr. dat deze vrijwel de eenige is, die in dit zonnige land geen politieke son zien kan.

Wat betreft de verhouding Indië-Nederland zet spr. uiteen, hoe competentie-vragen in wetsopvattingen en uitleggingen steeds tot moeilijkheden kunnen leiden, en betoogt hoe ten aanzien van de provinciale en gemeentewetgeving bepaalde regelen zijn voorgeschreven, waarvan de rijkswetgever niet aan komen. Ten aanzien van de regeling van inwendige aangelegenheden van Indië staat het anders. Art. 61 van de grondwet is ruim gesteld en opent de mogelijkheid om altijd regelen te treffen inzake aangelegenheden, wanneer daartoe behoefte bestaat. Het is onjuist te meenen, dat, zoo bepaalde onderwerpen behoorden tot de inwendige aangelegenheden van Indië de Nederlandsche wetgever zich voorbehoudt, dat zou zijn in strijd met de grondwet.

Wat betreft de Nederlandsche leiding meent spr. te kunnen constateeren, dat de geheele Volksraad van Bruineman af tot Stokvis toe de overtuiging is toegestaan dat die voor het moment niet gemist kan worden. Spr. kan het nut van den strijd over het tijdstip waarop dit wel het geval zou kunnen zijn, niet inszien. Spr. meent, dat men zich hierover druk, te druk maakt.

Het is Nederland's taak, om Indië economisch en politiek tot hooger ontwikkeling te brengen.

Het te doen voorkomen, alsof hier een niet geplagd volk bukt onder een afkeurendwaardig regeringsbeleid acht spr. onjuist, en tweedrachtzaaiend.

Het is absurd om het te doen voorkomen alsof de „kapitalistische“ groep in de politiek den boventoon voert. Spr. heeft laten nagaan hoeveel de vijf werkgevers in den Volksraad hebben afgepraat en daarmee vergeleken wat de heer Stokvis „in zijn doot, of liever in zijn levende entje“ alsof heeft gezegd en spr. kreeg de opgave, dat deze met 't n. vijven 263 kolommen, en de heer Stokvis alleen 386 kolommen, druks heeft gepraat. (Hilariteit).

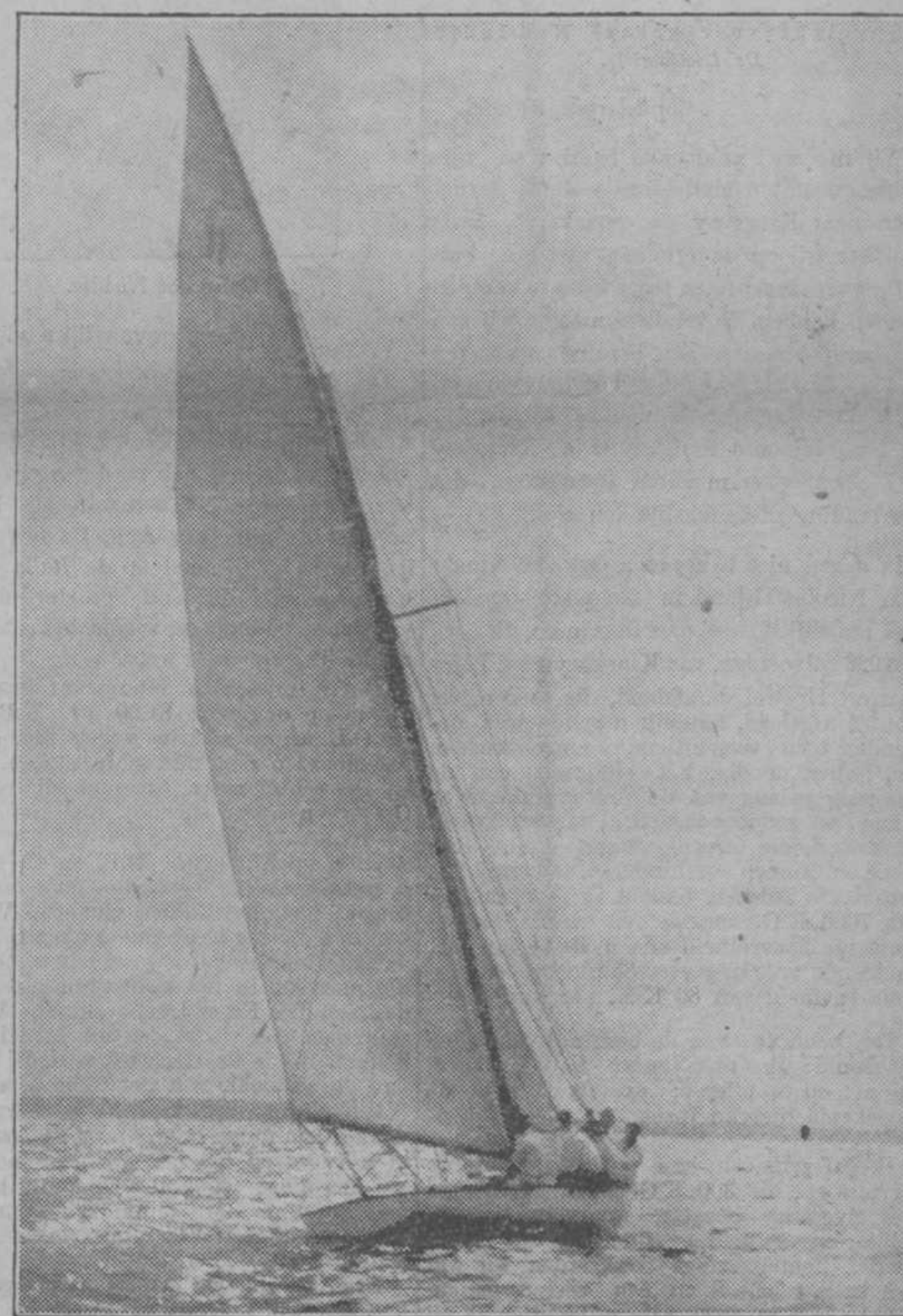
De heer Stokvis wil de werkgevers weghebben en dit land achterlaten desnoods op het niveau van Zuid-Amerikaansche republiek, maar spr. die enige ervaring heeft op het gebied van de politiek in die republieken, kan den heer Stokvis verzeeken, dat zoo hij het leide deel zou hebben gezegd over de leiding in zulk een republiek, hij voor zijn heele leven zou zoeken in de donkerste verblijven, waarover deze de beschikking heeft.

Slechts op een punt vindt de heer Stokvis spr. naast zich, n.l. in dit opzicht, dat zoodat deze Nederlandsche leiding hier is deze zoo voorbeeldig mogelijk moet zijn.

De heer K. A. n. bespreekt de positie van de Chinezen met het oog op den strijd in China, die helaas nog niet beëindigd is. „Het is geen baatzucht als wij de realiteit niet uit het oog verliezen, maar uitsluitend een gezonde zucht tot zelfbehoud.“

Spr. heeft met genoegen de passage in de Memorie van Antwoord betreffende de Nederlandsche leiding gelezen. Ook spr. beschouwt het Nederlandsche gezag als de kap, waaronder allen zich zoo veilig weten. Zoodat Indië nog een bindmiddel noodig heeft lijkt het spr. absurd toe het denkbeeld te opperen van een andere Nederlandsche leiding. Met dankbaarheid heeft spr. vernomen, dat de regering geen aanleiding heeft om het standpunt ten aanzien van de Chinese immigranten te wijzigen. De

DE INTERNATIONALE ZEILWEDSTRIJDEN TE PRIOK.

De wedstrijden tusschen de Batavia'sche Jac hi Club en de Royal Singapore Yacht-club, die Zondag j.l. voor Priok plaatsvonden, werden door de Singapore-zeilers gewonnen, wier „June“ tweemaal als eerste aankwam.

NED-INDIË

Verduistering van staat.

Aneta seint dd. gisteren uit Batavia:
Het vonnis tegen de Jeer wegens verduistering van staat luidt veroordeeling tot gevangenisstraf voor den tijd van een jaar met aftrek der preventieve hechtenis. De eis van het O.M. luidde veroordeeling tot gevangenisstraf voor den tijd van een jaar en acht maanden.

Prof. ir. P. P. Bijlaard.

Aneta seint uit Batavia:
Benoemd is tot hoogleraar in den wegen- en bruggenbouw aan de Technische Hoogeschool te Bandoeng ir. P. P. Bijlaard, ingenieur der tweede klasse (ijzerconstructie) en bruggenbouw (hoofdkantoor te Bandoeng) der S. S. thans belast met het geven van onderwijs in ijzerconstructies en gewapend beton aan de Technische Hoogeschool.

Regenten-benoemingen.

Aneta seint uit Batavia:
Benoemd is tot regent van Kraksaan Mas Djodjodiprojo onder toekenning van den adellijken titel van Raden en den ambts-titel van Toemenggoeng.
Benoemd is tot regent van Loemadjang Raden Kartoadiredjo onder toekenning van den ambts-titel van Toemenggoeng.

Afkoop van heeren diensten.

Het vraagstuk der heeren diensten, zoodat de toepassing van art. 46 2e lid I.S. heeft steeds de volle aandacht der regering, aldus de M. v. A. bij de afd. B. B.

Bij de laatste met de hoofden van gewettelijk bestuur gehouden conferenties is het vraagstuk van de afschaffing der heeren diensten uitvoerig besproken.

De regering zal er naar streven aan de vordering van heeren dienst een einde te maken, naarmate dit praktisch maar enigzins mogelijk is. Voor die gewesten of gedeelten van gewesten waar van vervanging der persoonlijke diensten door een belasting in geld geen bepaald overwegende praktische bezwaren wordt verwacht, zal tot die vervanging ten spoedigste worden overgegaan.

INGEZONDEN MEDEDELINGEN

Het woord is nu aan Nederland.

Commandant Nobile vervolgt zijn verhaal

De eerste tocht boven een onbekend deel van Spitsbergen.

Door

UMBERTO NOBILE.

Hieronder volgt een op 31 Mei, vlak vóór het verongelukken van de „Italia“, door Nobile draadloos geseind artikel.

(Copyright voor geheel Ned-Indië De Locomotief).

Spitsbergen, 21 Mei.

Wij moesten voldoende benzine en olie medenemen, ten einde een veiligen terugkeer naar Kingsbay te verzekeren, zelfs wanneer wij op de terugreis met een buitengewoon krachtigen tegenwind te kampen zouden hebben. Bovendien moesten wij een aanzienlijke reeërve van benzine meevoeren die ons in staat zou moeten stellen zoo nodig enkele dagen in de lucht te blijven, indien wij bij onze terugkomst te Kingsbay zulk slecht weer mochten ontmoeten, dat een landing niet mogelijk zou zijn.

Ik aarzel niet te zeggen, dat de vlucht naar Nicolas II-land in technisch opzicht veel moeilijker was dan de vlucht, die wij in 1926 volvoerden, van Kingsbay naar Point Barrow. Hoewel de afstand, die toen moest worden afgelegd, feitelijk dezelfde was, bestonden toen verschillende mogelijkheden om, indien nodig, het eindpunt van de reis naar gelang van de omstandigheden te kiezen, en zoodoende een al te krachtigen tegenwind, die onze landing te Point Barrow zou kunnen verhinderen, te vermijden. Om al die redenen besloot ik niet minder dan 7000 K.G. benzine en een overeenkomstige hoeveelheid olie mede te nemen, voldoende voor ongeveer 85 uur bij een normale snelheid van 80 K.M. per uur.

Ten behoeve van de benzine, voorraden schroomde ik niet onze ballast geheel en al op te offeren; experts zullen de betekenis hiervan inzien.

Ik gaf zelfs een van onze vier waterservois, die 300 K.G. water vermengd met glycerine bevatte, waarvoor ik een gelijke hoeveelheid benzine in de plaats stelde. Dientengevolge verkeerden wij wat den ballast betreft, in een veel ernstiger situatie dan in 1926. Alle ballast dien ik bij mij had om gedurende de vlucht het gewicht van het luchtschip te verminderen, bestond uit 250 benzine-blikken die ik slechts in de uiterste noodzaakelijkheid voor dit doel om willen offeren.

Op 16 Mei om 1 uur in den nacht was alles gereed voor den start, toen ik bij een van onze drie motoren een defect in de olie-circulatie ontdekte, ongetwijfeld een gevolg van de lage temperatuur. Wij moesten in totaal 12 uur verspillen aan diesen defecten motor, wat ons meer uitputte, dan een geheele dag in de lucht had kunnen doen. Ten slotte evenwel was alles gereed en om 1 uur in den middag van 16 Mei konden wij vertrekken, met een bemanning van 16 koppen.

Good begin.

Onze tocht begon bij volkomen prachtig helder weer, waarvan ik gebruik maakte een aantal fotografien te maken van en, kele tot nog toe niet volledig in kaart gebrachte delen van de Westkust van Spitsbergen. Spoedig kwamen wij boven de heuvels van het Deense eiland. Niets trok in het bijzonder onze aandacht langs de Oost van Spitsbergen tot aan Kaap Barren, welke wij om 2.45 bereikten. Hier was de zee geheel vrij van ijs. Wij vloegen in de richting van het Mofsen-eiland; eerst nabij Kaap Houten kregen wij groote drijvende ijsmassa's te zien, doch naar het Noorden was de zee nog steeds vrij van ijs. Een witachtige streep langs den horizon was waarschijnlijk de Zuidelijke rand van het pakjies.

Om 4.20 des middags kwamen wij over Kaap Nord, zoo laag, dat wij groote pilaren in het oog kregen, die waarschijnlijk als trigonometrische punten dienden. Hier was de zee geheel toevroren en in dit bleef zoo tot aan de kust van het Nicolas II-land. In het begin was het ijs ten Noord-oosten van Spitsbergen geheel doorsneden met kanalen en poelen, waarvan sommige 5 tot 6 K.M. breed waren.

Wonder Poollandschap.

Voorbij Kaap North kregen wij plotseling slecht weer. Een sneeuwstorm overviel ons om 5.50 en dat op oogenblik hadden wij bijna voortdurend last van sneeuw.

Gelukkig valt bij hoogten barometerstand de sneeuw nimmer zoo dik, dat het zich veel minder wordt. Zelf toen de storm ons met groote kracht aanviel, konden wij nog over een afstand van 19 K.M. duidelijk zien. De hemel was nu geheel bedekt. Ik keek uit het venster van onze gondel om den aard van het pakjies te bestudeeren en werd vervuld van bewondering voor de kleuren-mengeling, die op de pasbevroren poelen ineensmolt tot een fijn parelrig grijs, waarom heen het innig teere blauw arabesken trok. De schoonheid van dit Poollandschap werd nog verhoogd door de grauwwind van de lang hangende wolken. Ik heb altijd betrouwd, dat een dichter of schilder nooit heeft deelgenomen aan onze tochten over de geheimzinnige eenzaamheid van het uiterste Noorden, want slechts een kunstenaar kan de betovering van zulk een schouwspel weergeven en namen vinden voor al die fantastische vormen, die oprijzen uit het ijs.

Van Kaap North zetten wij onze tocht voort naar het gebied, waar zich volgens onze kaart land moest bevinden, genoemd naar den Poolreiziger Gillis. Dit land zou ongeveer liggen op 81.30 gr. N.B. en 36 gr. O.L. in het midden van het nog niet onderzocht gebied tusschen Spitsbergen en den Franz Josef-archipel.

Generaal Nobile.

Een gevaarlijke vijand.

Om 6 uur in den namiddag juist vóórdat wij boven dit onbekende gebied kwamen, werden wij door mist omringd. In de afgelepen drie jaar heb ik dezen vijand goed leeren kennen en ik heb minstens 100 uur in dikken mist gevlogen. De hoeveelheid ijs, die zich ditmaal op de Italia afzette, was evenwel beduidend grooter dan bij voorgaande vluchten, zoodat het schip aanmerkelijk verzwaard werd.

Het is misschien interessant te melden, dat ik op ongeveer 81.20 gr. N.B. en 37 gr. O.L. eenige zwarte vogels zag, die van het Noorden naar ons schip vloegen. Zoodra zij ons echter zagen, keerden zij naar het Oosten en waren spoedig uit het gezicht verdwenen.

Later op 81.30 gr. N.B. en 42 gr. O.L. bespeurde ik een beer, die door ons opgeschrikt naar het Zuiden vluchtte. Vliegende beneden de laag hangende wolken te midden van den sneeuwstorm kwamen wij om 2.20 des morgens in het zicht van een der eilanden van den Franz Josef-archipel. Het eiland was toen zeer slecht en de hemel geheel bedekt. Dit is de slechtste periode geweest van onze tocht, wat het zicht betreft.

Wij vloegen over een heide waterlakte; doch 10 minuten later, om 2.30, waren wij al weer boven het ijs. Ditmaal bevonden wij ons dicht bij land. Opnieuw bespeurden wij aan onze linkerzijde, naar het Noorden, uitgestrekte oppervlakten helder weer.

Even voorbij het Albert Armitage-eiland besloten wij, in verband met het slechte zicht, eerst rond den archipel te vloegen over Arthur-eiland, Alfred Armitage-eiland, Salisburg, het Frederik- en het Karel Alexander-eiland, voorbij de straat van Oostenrijk en het Rudolf-eiland, tot aan Kaap Higely, die wij om 9.05 des morgens bereikten. Hier keerden wij naar het Zuid-oosten, naar het midden van het groote onbekende gebied, ten Oosten van het Nicolas II-land. Toen wij den archipel verlieten, bevonden wij ons boven een ijsveld, dat doorsneden was door groote oppervlakten water.

Buitengewoon optisch verschijnsel.

In alle richtingen was het zicht uitstekend, tot op een afstand van 50 K.M. op zijn minst. Dit bleef zoo tot 1 uur n.m. Om 11.15 trok een buitengewoon optisch verschijnsel mijn aandacht. Even boven den horizon verscheen wat een rechthoekige lijst leek te zijn, waarbinnen een prachtige teekening in wit en blauw getrokken was. Later bleek, dat het een enorme opeenhoping van oud ijs was, overdekt met een dunne laag sneeuw, waarover, naar duidelijk te constateeren was, kort geleden hevige winden uit drie verschillende streken gewaaid hadden.

Om 1 uur werd het zicht voor ons uit slechter door een laag hangende wolkenbank. Een kwartier later verminderde het zicht tot ongeveer 15 K.M. en dit bleef zoo tot ongeveer 2 uur. Van toen af tot halffijf werd het voortdurend minder goed, en niet meer dan 9-10 K.M. was zichtbaar. De sneeuw begon weer te vallen en toen wij Nicolas II-land naderden, onderging het pakjies beneden ons een nieuwe verandering. Breede poelen helder water doorsneden het in alle richtingen en het verdampende water bracht een dunnen zilvergloeiend schijn van mist teweeg, die hoewel prachtig om te zien het zicht weer verminderde.

Om 5.10 in den middag trokken wij over de eerste werkelijk groote uitgestrekte helder water. Tegelijk begon de zon te schijnen aan een helderen hemel. Enkele minuten later was er weer pakjies, waarboven wij een vlucht vogels zagen. Om 6.05 n.m. op 80 gr. N.B. en 84 gr. O.L. kwamen wij boven helder water, dat zich van het Noordwesten tot het Zuid-oosten uitstrekte over een afstand van ongeveer 40 K.M. en in een breedte van circa 10 K.M. Daar er een krachtige Noordenwind woei onderstelden wij, dat er ten Noorden van dit heldere water, misschien land zou zijn. Ik gaf daarom bevel den koers te wijzigen ten einde vast te stellen of onze onderstelling juist was.

Spoedig echter kreeg het ijs weer geheel het karakteristieke aanzien van zee-ij en geen land werd gezien. Natuurlijk is de aanwezigheid van helder weer en van laaghangende wolken geen bewijs dat er land in de nabijheid is. De observaties die wij konden doen, lieten echter eenigen twijfel of er land in den omtrek was. Op een punt, 80 gr. N.B. en 84 gr. 30' O.L. richtten wij onze koers enkele graden meer naar het Noorden, en om 11.15 n.m. van 17 Mei waren wij op 69.16 N.B. en 91.40 O.L. Wij waren toen 34 uur in de lucht geweest. Van Kaap North tot aan Franz Josef-land had de wind onze vlucht enigszins vertraagd. Voorbij Franz Josef-land, toen wij Nicolas II-land begonnen te naderen, gaarde de Noordenwind zijn kracht bijeen en bereikte ten slotte een snelheid van 40 K.M. per uur en zelfs meer. Dit was het gevolg van een cycloon, die zich samen trok boven het schiereiland van Taimyr en deze cycloon besloot over het einde van onze vlucht.

Tot terugkeeren gedwongen.

De navigatie van het schip werd spoedig buitengewoon moeilijk. Voortdurend moesten wij afdriften van 30 tot 40 gr. corrigeren. Wij waren reeds Zuidwaarts van onze vooraf vastgestelde koers gedreven en een verdere drift scheen onvermijdelijk. Onder die omstandigheden begon ik aan terugkeeren te denken, vooral ook, omdat onze uitreis thans reeds tien uur langer had geduurd, dan wij oorspronkelijk voornemens waren. Ik besloot daarom, hoewel met spijt, terug te keeren. Denselven weg terugnemen, scheen mij zeer gewaagd, in verband met den hevigen Noordenwind. In overleg met onze meteoroloog besloot ik ten slotte over Kaap Zalanya koers te zetten, naar het meest Noordelijke punt van Nova Zembla, van waar wij recht op Spitsbergen aan konden sturen.

Dit was een langere weg, maar in elk geval gemakkelijker. Bovendien zou die tocht ons in staat stellen een tot nu toe onbekend gebied geheel en al te exploreren.

Ik had spoedig reden mijzelf geluk te wenschen met dit besluit, want op onze weg naar het uiterste Noorden van Nova Zembla observeerden wij bij uitstekend zicht ongeveer 400 K.M. geheel onbekend land.

Om 4.10 in den morgen van 18 Mei passeerden wij Kaap Visinghaf. Wij vloegen een eindweegs tegen den wind in, daarna door een mistbank, terwijl wij de Oostkust volgden tot aan Kaap Nassau, die wij om 6.35 passeerden. Van dit punt af richtten wij ons onmiddellijk naar het Noorden in de richting van Kaap Leigh Smith. Deze vlucht van ongeveer 100 K.M. was het pakjies van de Barents-zee leverde geen bijzonderheden op. De radio-berichten die de Citta di Milano waren ons van veel nut op onze tocht naar Kaap Leigh Smith, waar wij om 8.55 in den morgen van 18 Mei aankwamen. Wij volgden daarna de kust tot aan Kaap Brunn, waar wij opnieuw open water vonden.

Boven een onbekend deel van Spitsbergen.

Hier werd plotseling om 5.40 in den morgen de hemel weer helder en een stralende zon herschiep het immense ijsveld in een fantastisch schitterende spiegel. Ik besloot van dit buitengewoon schitterend zicht gebruik te maken om over Spitsbergen te trekken van Kaap Brunn tot aan Kingsbay, recht over de bergen. Dit beloofde een bijzonder belangrijke tocht te worden, daar het grootste deel van dit land nog niet bekend was. Op de kaart van Spitsbergen wordt het binnenland van het Noordelijk deel aangegeven als een gebied, overdekt met dik ijs. Wij bevonden daarentegen dat het ijs in dit gebied geheel uiterst dun was. Wij zagen donkere rotsen in grooten getale oprijzen uit de omliggende sneeuw en te midden van deze rotsen groote oppervlakten zachte sneeuw, die waarschijnlijk hier en daar gletschers bedekten.

Wij konden evenwel geen groote gletschers ontdekken behalve op een punt, waar wij er één zagen, die naar het Noorden af liep. Ook deze gletscher bleek van betrekkelijk jonge formatie.

Dank zij het goede licht konden wij veel foto's en filmpopnamen maken van het gehele gebied en vooral van de bergen op het voornaamste eiland. Dit laatste deel van onze vlucht op een hoogte van 7500-8000 voet was een schitterend eind van onze reis. Het schoone uitzicht vroolijkte ons wat op, vermoede als wij waren, nadat wij bijna drie dagen in de lucht waren geweest. Wij bereikten Kingsbay, nadat wij 69 uur hadden gevlogen. Wij hebben afgelegd 3952 K.M. in rechte lijnen getrokken over de voornaamste punten, hoewel de afgelegde afstand in werkelijkheid grooter is. In totaal hebben wij een gebied van 52.000 vierk. K.M. geëxploreerd. Wij hebben 5550 K.G. benzine en 265 K.G. olie gebruikt.

Lagerhuis contra Scotland Yard.

De „Money Case“ en haar nasleep.

MISS SAVAGE OP DE PIJNBANK. (Bijzondere correspondentie).

Londen, 20 Mei.

De z.g. „Money Case“, de rechtszaak tegen het ex-parlementslid Sir Leo Money, behoudende van aanstoot geven aan de openbare eerbaarheid, toen hij met een kennis, Miss Savage, eens 's avonds op een paar stoeltjes in Hyde Park had plaats genomen, welke zaak, zoals men zich herinneren zal, door den rechter tijdens de behandeling werd geschorst, omdat naar diens meening de ingebrachte beschuldigingen ongegrond waren, heeft een sensationele nasleep gehad welke voor de politie nog vele aangename gevolgen kan hebben.

Miss Irene Savage.

Door de opschudding, die de zaak in het parlement en daarbuiten in wijden kring verwekt had, was zij in een stadium gekomen, dat alles behalve plezierig was voor de politie. Niet alleen, dat hare methodes om voor de zedelijkheid in Hyde Park te waken scherp werden aangevallend, doch de beide betrokken politie-agenten werden ook reeds beschuldigd van meinelid. Van het standpunt der politie is het begrijpelijk, dat zij trachtte gegevens te verzamelen, welke deze beide ambtenaren, die zij natuurlijk beschouwt als slachtoffers van hun plicht, zouden kunnen vrijpleiten, doch alweer nam zij hierbij haar toevlucht tot methodes, die een storm van diepe verontwaardiging hebben ontwekt.

Op een Dinsdag meldten twee politie-ambtenaren zich op het kantoor, waar Miss Savage werkzaam is en vroegen haar hem naar Scotland Yard te vergezellen. Zonder haar de gelegenheid te geven zich in verbinding te stellen met hare familie of rechtgeleerde raadslieden, verlangden zij, dat zij mee zou gaan in de gereedstaande auto. Op het hoofdbureau van politie werd zij hierop door twee inspecteurs van politie aan een kruisverhoor onderworpen, dat langer dan vijf uren duurde. Bij haar thuiskomst na deze proefing van uren van pijnlijke ondervraging viel zij in zwijm. Sindsdien is haar zenuwgestel ernstig geschokt.

In de Lagerhuissitting werd, naar aanleiding van deze onverklikkelijke geschiedenis, de minister van Binnenlandsche Zaken met vragen gebombardeerd. Hij trachtte het optreden der politie te vergeelijken, doch onder kreten van „Waar is de Britsche vrijheid?“, „Third degree!“ en „Politici-tirannie“ drongen de oppositiesprekers aan op meerdere opheldering.

De gelegenheid daartoe werd verschaft doordien besloten werd tot het houden van een debat omtrent deze kwestie, dat dienselfden avond zou plaats vinden.

Het Labourlid Johnston hield ter inleiding hiervan een sober, doch indrukwekkend betoog, waarin hij zeide, dat het Lagerhuis er naar moet streven alle stappen te doen, welke kunnen dienen tot het bewaren van de burgerlijke vrijheden, die men hier geacht wordt te bezitten. „Wij hebben „ex plicite“,“ zeide hij, „ons met kracht te wren tegen alles, wat het karakter kan aannemen van een Tsjeke, „Star Chamber“-methodes, of wat in de Vereenigde Staten bekend staat als de derde graad.“ Hierop las hij een uitvoerige verklaring voor van Miss Savage, die deze voor hare advocaten heeft afgelegd, omtrent het politie-verhoor van vijf uren, dat zij moest ondergaan. Gedurende hare ondervraging verliet de vrouwelijke politie „chaperone“, die haar aanvankelijk vergezeld had, het vertrek. Miss Savage bleef alleen met de twee inspecteurs.

Wat deze haar durfden te suggereren, grenst aan het ongelooflijke. Zij zeiden, dat ze nu maar verder geënleugens moest vertellen; de politie wist alles en de „Money case“ was nog lang niet uit. Zij vroegen haar langdurig uit over de wijze, waarop zij met Sir Leo Money had kennis gemaakt. Had zij nooit geschenken van hem ontvangen? Ja, was het antwoord, een paar handschoenen met Kerstmis.

Ten slotte werd Miss Savage er vermoed door het verhoor en het zonder protest de lezing der inspecteurs van de verklaringen, die zij aflegde, passeeren. Het schijnt, dat de politie ook inszag dat haar hoog noodig een verversching moest worden aangeboden; deze werd dus geserveerd, maar het feit dat slechts een lepeltje voor alle drie beschikbaar was gaf hun aanleiding tot een ongepaste woordspeling.

Na de thee veranderden de vragen van karakter. De inspecteurs vroegen het meisje te laten zien, hoe lang haar rokken waren. Ook informeerden zij naar de kleur van zeker intiem kleedingstuk. Hun vragen werden hoe langer hoe insinuerender. Zij gaven haar te verstaan, dat een meisje heel wat dingen kan doen zonder te zondigen. In het kort, zij stelden het voor, dat de overtredding in Hyde Park wel degelijk was begaan en demonstreerden, wat zou hebben kunnen plaats vinden. De botte vragen, die hierbij gesteld werden, lieten geen twijfel bestaan omtrent hetgeen de inspecteurs bedoelden.

Kindelijk werd zij in een auto naar huis teruggebracht, nadat een politiegent de familie was komen waarschuwen, dat het meisje wat later thuis zou komen.

Later probeerde de politie een soortgelijke verklaring te krijgen van Miss Egan, het meisje dat Miss Savage destijds aan Sir Leo Money had voorgesteld. Zij weigerde eenige getuigenis af te leggen, wanneer haar broeder hier niet bij tegenwoordig zou zijn, welke mededeeling door het Lagerhuis met instemming werd begroet.

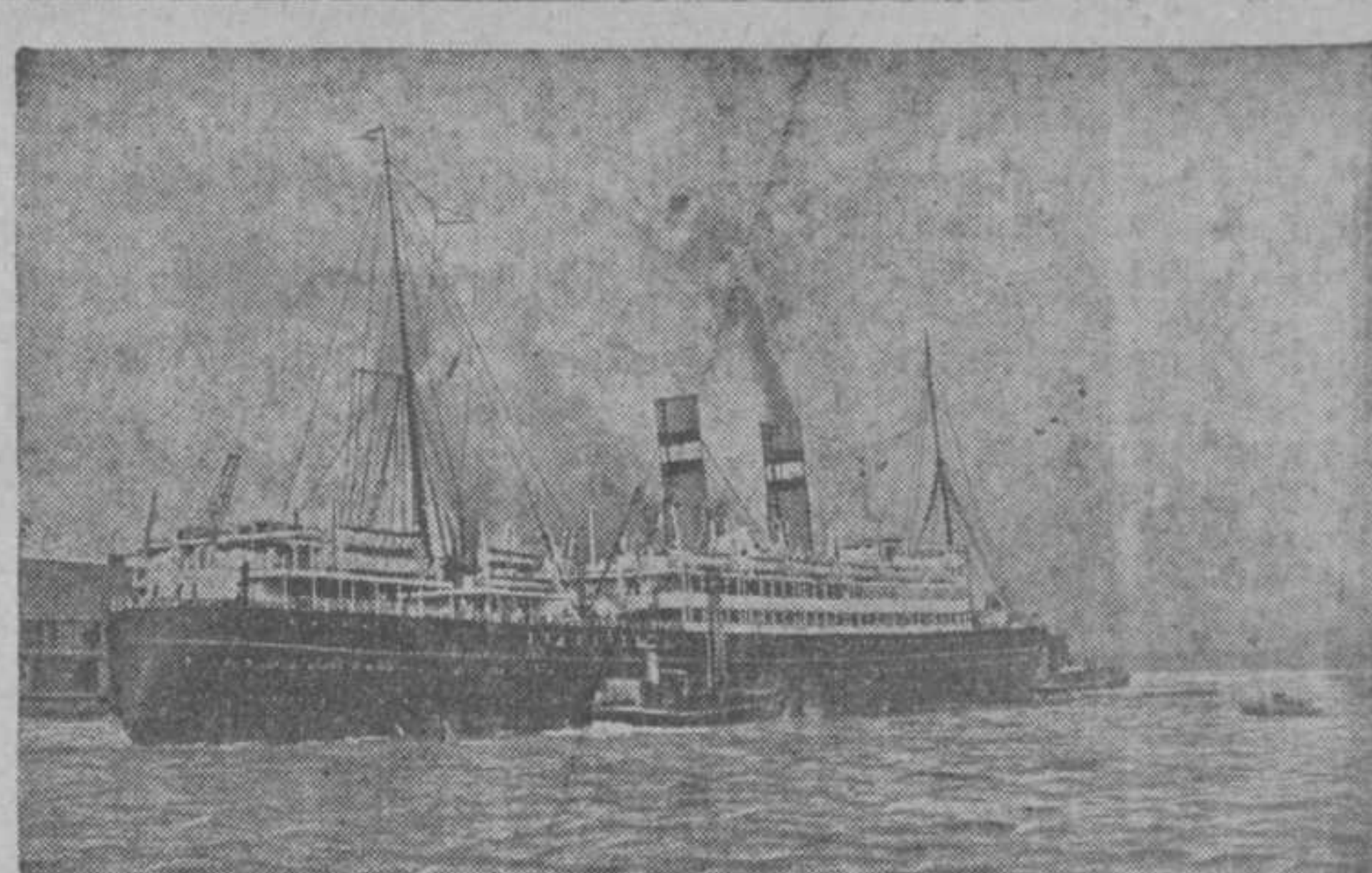
Onder doodsche stilte stond de minister van Binnenlandsche Zaken, Sir William Joynson Hicks op om te antwoorden. Hij was bleek, men voelde dat deze zaak hem zeer ter harte ging. De reputatie der politie is er mee gemoeid. Hij zeide, dat de inspecteurs de aantijgingen omtrent de manier, waarop het verhoor was afgenomen, ontkenen. Hij erkende intusschen, dat het onderhavige geval aanleiding te over gaf voor een volledig en onpartijdig onderzoek. Hij stelde daarom voor dat een dergelijke enquête, die openbaar zal zijn, gevoerd zal worden door een der rechers van het Hooggerechtschhof.

Het Lagerhuis verklaarde zich hiernedee accoord, nadat Lloyd George er nog op had aangedrongen dat de advocatenkosten voor Miss Savage door de kroon zouden worden gedragen, waaromtrent de minister toezegde de schrikstij te zullen raadplegen.

Na de zitting werd een conferentie gehouden tusschen den minister, den Attorney-General en Sir John Simon en Arthur Henderson, beide laatste ministers van Binnenlandsche Zaken in vorige kabinetten.

De minister heeft thans bij het Lagerhuis een resolutie ingediend tot het instellen van een tribunal, dat een onderzoek zal instellen naar alles, verband houdende met de vervolging van Sir Leo Money en miss Savage en de ondervraging van laatste-gehoorde na haar vrijpraak. Een gelijke methode wordt ingediend bij het Hoogerhuis en de aanvaarding door beide Huizen kan als zeker worden aangenomen. De indiening van deze resoluties geschiedt volgens de wet van 1921 op de rechtbanken van onderzoek, die voorschrijft, dat een dergelijke rechtbank door het parlement moet worden goedgekeurd. Is de resolutie aangenomen, dan heeft deze speciale rechtbank alle rechten en bevoegdheden van het hooggerechtschhof. Hoewel de rechtbank eerst zal worden samengesteld na een nadere bespreking met Sir John Simon en de leiders der Labour Party staat wel vast, dat zij zal bestaan uit drie personen en wel een rechter van het Hooggerechtschhof, als president, een leek, en een vrouwelijk lid.

Wat ook de uitkomst van dit onderzoek zal zijn, één ding is zeker: het Engelsche volk wil niets doen hebben met methodes van politieele terrorisme, zoals die in de Vereenigde Staten bestaan. De Britsche opvattingen omtrent burgerlijke vrijheid zijn hiernee ten eenenmale onverenigbaar.

Het s.s. „Veendam“.

DE AANVARING VAN DE „VEENDAM“.

In een buitenhaven van New-York gezonken.

De aanvaring van het s.s. Veendam van de Holland — Amerika Lijn in de Lower-bay bij New-York, heeft gelukkig niet die ernstige gevolgen gehad, welke de eerste telegrammen deden vermoeden. Het schip is, naar de nader meldt, veilig Zondagochtend te zes uur in de haven van New-York aangekomen. Alle passagiers waren aan boord gebleven na de aanvaring. Doch toen het schip eenmaal ontruimd en vastgemeerd lag, is het tenslotte toch nog langzaam gezonken.

Zes sleepboten bleven in de nabijheid om dadelijk hulp te kunnen verleenen. Toen de mist optrok, is het schip door twee booten naar de pier geselept. Alleen de machinekamer was zoodaals het hieronder volgt reeds blijkt vol water gelopen. De Veendam wordt gelost, alvorens naar het dok gebracht te worden. Vele passagiers zullen overgaan op de Nieuw-Amsterdam. Deze boot ook door den mist opgehouden, is te New-York gearriveerd.

Een correspondent te Rotterdam meldt, dat familieleden van reizigers der Veendam telegrafisch bericht kregen dat deze behouden te Hoboken zijn aangekomen en onmiddellijk van boord zijn gegaan.

Daaruit viel dus af te leiden, dat het s.s. Veendam behouden te Hoboken was binnengebracht.

De eerste alarmeerende berichten over het ongeval overkomen aan het stoomschip Veendam van de Holland — Amerika-Lijn, veroorzaakten te Rotterdam grooten angst en vrees. Immers, door een ramp van een vaartuig der Holland — Amerika-Lijn wordt Rotterdam het eerst en het felst getroffen. De bemanning der groote Holland — Amerika-mailbooten zijn nagenoeg geheel samengevoerd tot Rotterdam. De groote drijvende paleizen der Holland — Amerika-Lijn zijn bovendien ieder voor zich een stuk van Rotterdam. Iedere Rotterdammer kent ze, de Rotterdam, de Veendam, de Volendam, de Nieuw-Amsterdam, en is gehecht aan die trotse zeebodems, omdat ze deel uitmaken van Rotterdam en de Rotterdamse haven. Zoodaals andere stedelingen elders gehecht zijn aan hun monumenten en instellingen, zoo voelt men in Rotterdam voor zijn schepen. En de gezagvoerders zijn bekende en populaire persoonlijkheiden.

Geen wonder dus, dat de eerste berichten als zou de Veendam onder kapitein W. Krol zinkende zijn, groote ontroering brachten bij de geheele burgerij.

De ochtendbladen brachten de eerste vage mededeelingen. Direct na het verschijnen der ochtend-edities werden de telefoons der Holland-Amerika-Lijn geblokkeerd. De kantoren waren door den Zondag gesloten. En zoo kwam men terecht bij de portiers der loodsen aan de Wilhelminalade. Of men belde de leden der directie in hunne particuliere woningen op. Gelukkig kon men de belangstellenden gerust stellen door de mededeeling „dat er voor passagiers en bemanning geen gevaar meer was en men voor hun behoud niet behoefde te vrezen“. Tot laat in den namiddag rinkelden zonder ophouden de telefoons. En met groote bereidwilligheid stelde men alle aanvragers gerust. Deze mededeeling heeft er veel toe bijgedragen de opgewonden gemoederen tot bedaren te brengen. Want Rotterdam stelt het volste vertrouwen in den ervaren gezagvoerder van de Veendam, kapitein Krol en zijn staf. Men heeft juist in de uren van het gevaar bij hen veilig te zijn. De nadere mededeeling, dat de Veendam niet gezonken was en het „hield“, gaf ontspanning na den angst, die aanvankelijk heel Rotterdam had bevangen.

De heer F. de Jacob, directeur der Holland — Amerika-Lijn, was zoo welwillend in een onderhoud enige nadere bijzonderheden mede te deelen.

„Het eerste bericht“, — aldus de heer 's Jacob — „dat wij van kapitein Krol ontvingen, behelsde niets anders dan dat de Veendam in aanvaring was geweest met het uitgaande Amerikaanse stoomschip Porto Rico. Wij lagen bij Gravesend Bay (een plaats tusschen Long Island en Staten Island) ten anker in den mist — zoo vervolgt het telegram Het schip is lek in de machinekamer. De machines zijn beide onbruikbaar.“

Tot zoover het eerste bericht — aldus de heer 's Jacob. Daarna was voorgegaan het gewone vertrek-telegram: „Zaterdagmorgen te 12 uur vertrokken met 195 passagiers eerste klasse, 64 passagiers tweede klasse, 30 passagiers derde klasse en 96 passagiers in de toeristenklasse.“ Dit telegram was reeds in ons bezit, toen wij het bericht over de aanvaring kregen. De aanvaring die — wat een belangrijk detail is — plaats vond, toen de Veendam voor den mist ten anker was gezonken, geschiedde ongeveer te 4 uur in den namiddag, Amerikaanschen tijd.

Een nader telegram van kapitein Krol meldde, dat de Veendam aan bakboord werd aangevaren onder de waterlijn. Er staat water in de machinekamer, maar het ketelruim is droog. Sleepboten assisteerden ons. Ik verwacht Zondagmorgen weer de pieren te Hoboken te bereiken.“

Wij verwachten nu, zeide de heer 's Jacob, ieder oogenblik het bericht van behouden aankomst te New York.“

Ten slotte deelde de heer 's Jacob mede, dat de passagiers van de Veendam overgebracht worden op de Nieuw-Amsterdam of deegewenscht op de Pennland van de „Red Star Line“.

De directie der Holland-Amerika-Lijn verwacht, dat na reparatie de Veendam weer voor de volgende reis in de vaart kan komen.

De twee gebroeders.

Kort Verhaal.

Door

CLAUDE AVELINE.

(Nadruk verboden).

Niet lang geleden woonde in het stedeke Stillestad een oude man die tot tweemaal toe gehuwd was geweest. Van zijn eerste vrouw had hij een zoon. De moeder was terstond na de geboorte gestorven, na vele pijnen en smarten. Hij had haar bitter bewend en was hertrouwd, zoodaals het behoorde. En ook zijn tweede vrouw had hem een zoon geschonken. En de tweede vrouw stierf eveneens na vele smarten en pijnen. Hij betreurde haar minder dan de eerste, doch ditmaal bleef hij voortleven in weduwnaarschap, want hij wilde aan zijn kinderen allen tijd wijden die hem nog te leven restte. Want hij was ook een goede vader.

De twee knapen groeiden in kracht en kennis, onder de liefhebbende en gestrengde leiding van hooggeleerde, weinig talrijke en omzichtig gekozen leermeesters. En de vader verheugde zich, en hij dacht:

„Ik heb ervoor gezorgd dat mijn naam die de hune is, alomtgeacht wordt en waardig werd, op mijn zoons over te gaan. Aan hen nu, dien naam zelve eer aan te doen.“

„Mijn zoons, zei hij op zekeren dag tot hen, oordeelt ge niet dat het oogmerk gekomen is een vak te kiezen? Het schijnt me toe dat gij dat zonder vrees kunt wagen. Gij zijt bekend met de dingen dezer wereld; gij zijt met kunsten en wetenschappen vertrouwd, en gij zult met behendigheid handel kunnen drijven. Zoekt het beroep dat u behagen zal en komt mij uw keuze toevertrouwen. Ik zal u dan eveneens behulpzaam zijn naar mijn beste kunnen.“

Nu, eenigen tijd later, kwam de oudste zoon tot zijn vader. Een meisje met zwarte oogen en blonde haren, ging aan zijn zijde.

Hij sprak:

„Vader, ik wil een winkel openen waar geluk wordt verkocht.“

De vader zei:

„Dat is goed: Maar met wie wil je dien handel drijven, zoon?“

„En de zoon antwoordde:

„Vader, met dit meisje dat mijn gezellin zal worden.“

De vader onderzocht het jonge meisje en aanvaardde haar als schoondochter. Toen trok hij met zijn zoon de stad door om er een aanvullig en goedgelegen winkelhuis te huren. Hij liet zijn keus vallen op het mooiste pand dat men kon vinden in de Hoofdstraat van Stillestad. En aldus trokken de oudste zoon en zijn gezellin de nieuwe woning in.

Ongeveer twee jaren later, kwam de jongste zoon op zijn beurt tot zijn vader: hij hield bij de hand een jong meisje wier oogen groen waren en wier haren zwart.

En hij sprak:

„Vader, met dit meisje dat mijn vrouw zal worden, zou ik ook een gelukswinkel willen openeten.“

De vader vroeg:

„Ben je niet bang, jongen, je broer concurrentie aan te zullen doen?“

„Vader, al is ons stadje ook nog zoo klein, er zijn genoeg inwoners om honderd gelukswinkels te bekanten. Want werkelijk, al gelukkig is, wil altijd nog meer geluk hebben, en wie er nog geen heeft,—o, hun aantal is onmetelijk.“

„Je hebt gelijk, mijn jongen; laten wij het winkelhuis gaan zoeken dat jullie geschikt zal lijken.“

Nu moet ge weten dat er in heel Stillestad niet één winkelhuis te huur stond, en dat was juist gelegen—vlak tegenover de zaak van den oudsten broer. En boven dien was het een klein en nog al somber huis. Maar de jongste zei:

„Dat doet niets ter zake. We zullen het er wel naar onzen zin hebben. Nuur ons dezen winkel, vader, ajschieft!“

Al was hun winkel klein en donkerder dan zijn magazijn, toch had de oudste broer het land. Hij verbeeldde zich dat hij het recht had, te verbieden dat iemand een ander merkeluk verkocht dan datgene dat hij fabriceerde, en hij vond het bovendien ergerlijk dat zijn concurrent zijn eigen broer was. Tevergeefs wilde de jongste hem uitleggen, uit welke eenvoudige overwegingen hun vader tot het huren van die woning was overgegaan. De oudste broer wilde niet naar hem luisteren.

O, hij verloor er zijn klandizie niet door, en die lui aan den overkant kregen niet dan heel zelden een voorbijganger in den winkel, maar die enkele klanten ergerden hem al. En daarom besloot hij, nog meer tevoren de aandacht op zijn firma te vestigen en hij liet zijn pui vernieuwen. Die werd bekoord geschilderd. Alkleurige spiegels werden aan beide zijden van de winkelruimte geplaatst en weerkastten het licht zoo fel, dat er niet in kon kijken. En de Stillestad bleven verblind staan en vroegen zich af:

„Waarom doet hij dat toch?“

Ze begrepen er niets van.

De groote winkel, na al die veranderingen, kreeg geen enkelen nieuwen klant, zelfs leek het den oudsten broer toe dat die van de jongsten talrijker werden. Hij begon ze te tellen, en legde er allen nauwkeurige statistieken van aan die hem in de war brachten en hem radeloos maakten. Hele dagen zat hij met het voorhoofd gebukt tegen het glas van zijn winkelruiter en onafgebroken staarde hij naar zijn kleinen concurrent.

Langzamerhand werd hij ervan overtuigd dat de kleuren van zijn winkelpuik te bepalen waren. Hij huurde een orkest van tien muzikanten, die hij kleepte in gele en groene uniformjassen en wien hij gebod, voor het huis te staan spelen, van den ochtend tot den avond.

En de bewoners van de Hoofdstraat vonden het soms wel leuk, maar ze hadden er ook vaak last van, en vroegen zich af: — Waarom doet hij dat toch?

En ze begrepen er hoe langer hoe minder van.

Neu verliet de oudste broer zijn deur niet meer. Als er aan den overkant een rijtuig stilstond, kookte hij van woede. Op zekeren dag zag hij vier klanten tegelijk bij zijn broer binnen gaan! Wat zegde die daar van, een van zijn oudste afnemers, die zich in 't hoofd haalde, elders een inferieure kwaliteit te krijgen dan bij hem. Hij hield het niet langer uit. Een plan, dat al lang achter in zijn hersenen op de loer lag, sprong er ineens uit te voorschijn.

Op een brede witlinnen strook, schilderde de oudste broer, met reusachtige letters:

HIER IS MEN GELUKKIGER DAN AAN DEN OVERKANT

en hij hing het reclamebord boven zijn ingang. En de voorbijgangers bleven staan, en als zij gelezen hadden, zeiden zij tot elkaar:

— Hé? Is er aan den overkant dan ook een zaak?

En ze gingen daar eens een kijkje nemen. Ze vonden dat die winkel er sober versierd uit zag en zagen dat hij veel te doen had. Ze probeerden eens geluk dat daar te koop was. En toen ze het éénmaal geproefd hadden wilden ze geen ander merk meer gebruiken.

Nu kwam er geen sterveling meer in de grote zaak. Op een ochtend bleven de luiken dicht. Voorgoed.

De oudste broer was er vandoor gegaan, zijn geluk verkopen in zekere steden, die er niet den échten, o zoo zelfdansen en allerheerlijken smaak van kennen.

VOOR DEN RECHTER.

Café op afbetaling.

Amsterdam, 21 Mei.

Achteraf blijkt, dat men in de opsomming van de dingen, die in deze wereld op afbetaling te verkrijgen zijn, onbewust onvolledig wezen kan. En ofschoon de zaak waar het hier „om ging“ een vernielings-affaire was — een heer had een poot van een kruik afgebroken en vervolgens hierna mede een marmeren tafeltje stuk geslagen — hing op den achtergrond een verkoopcontract van een café met inventaris op afbetaling.

Bij den politierechter raakt men aan wonderen gewoon — het zou mij niet verwonderen eenmaal een verdachte hier te ontmoeten, die wegens verduistering van een witten olifant of een giftige pythoon op afbetaling terechtstaat.

De heer ontkende niet in het minst een poot van een kruik te hebben gebroken en daarmede een tafeltje te hebben vernield. In betrekking tot dit feit was hij van een roerende openhartigheid. Hij was daar binnen gegaan en hij had zich opgewonden, maar zijn opwindende baseerde zich op de juridische convictie, dat men hem niets maken kon wegens die vernieling, wijl de café-inventaris behoorde aan de dame, die, laat ons zeggen, zijn verloofde was. En aangezien zijn verloofde hem gemachtigd had in genoemde café de huurpennningen te innen, meende hij als gemachtigde volkomen te treden in het recht, dat iedere eigenaar en eigenaresse heeft: het hem of haar toebehoorende te vernielen, mits dit eigendom niet in paard, kat, konijn of ander huisdier bestaat en mits de afspingende splinters geen schade doen aan eventuele omstanders.

En hij had gelijk. De officier gaf hem gelijk en de rechter gaf hem gelijk. De vrijgesproken wilde nog wat napsraten over de, wat hij noemde, swendelpraktijken van een der getuigen. Maar de rechter vermaande hem nu maar rustig heen te gaan en zich niet aan een strafbaar feit schuldig te maken.

— Dan worden de heeren bedankt, zei de vrijgesproken.

Maar onder het weggan sprak hij nog steeds van swendelaars en in het gangetje naar buiten klonden driftige stemmen.

Dit doet mij altijd vreezen dat zulke lieden eenmaal op een deugdelijk dagvaarding hier zullen binnentreden.

OLYMPISCHE BEELDEN.

Jan met de handjes.

Amsterdam, 20 Mei.

— Ik mag er niet aan denken hoeveel moeite het mij gekost heeft den man te vinden die als model gestaan heeft voor het Van Tuyl-monument in het nieuwe Stadion. Met behulp van de foto trachtte ik in sportkringen achter zijn identiteit te komen en ik vroeg allereerst Denis.

— Op den eed dien ik straks zal zweren, kan ik je verklaren dat die man geen voetballer is geweest, zei de sympathieke aanvoerder. Wij kunnen toch van een eifal geen worstfabriek maken! Wanneer ik die man als middenvoor had, zou hij alles tot pap malen en je begrijpt toch wel, dat je niet die handen, zoo groot als presentieerblaadjes, niet van den bal kunt blijven. Met zoo'n kerel incasseer je den eenen strafschop na den anderen. Gerust, geeft het zoeken in voetbal kringen op. De vent heeft bovendien een veel te kleinen schedel — die kan niet denken, en wij hebben sportlied nodig met hersens. Alle voetballers zijn sympathiek, zooals je weet, en deze man zou ik niet graag na negen uur op de Kosterloerode tegenkomen.

De tennismeesters hebben mij uitgelezen — de zwimmers keken koel, een kunst, bij dit weer! en zelfs het Huisvestingscomité, anders zoo charmant, kon me niet thuis brengen.

Dat is een uitsmijter, zei de directeur. Kijk u eens in de buurt van den Zeedijk. De recherche wist er evenmin raad op.

— U was er toch bij, zei ik. In bronzi? — Siet u maar in de swembroek. Nu meent, de kunst is voor mijn 60k nik. Niemand wil me meer hebben — ik ben werkloos — en wie het er nou werk voor u man die in 'n swembroek ik het Stadion staat, weer of geen weer. Dokter Vos wou me niet sigarenmaken zette, maar kijk u nu eris — bestaat er één dekblad dat tege sulleke handjes bestand is?

Hij stak zijn handen uit.

En iedereen kan in het Stadion gaan zien dat de ongelukkige waarheid sprak.

Een verloren leven...!

Het eerste, tragische slachtoffer van de Olympiade...

— U was er toch bij, zei ik. In bronzi? — Siet u maar in de swembroek. Nu meent, de kunst is voor mijn 60k nik. Niemand wil me meer hebben — ik ben werkloos — en wie het er nou werk voor u man die in 'n swembroek ik het Stadion staat, weer of geen weer. Dokter Vos wou me niet sigarenmaken zette, maar kijk u nu eris — bestaat er één dekblad dat tege sulleke handjes bestand is?

Hij stak zijn handen uit.

En iedereen kan in het Stadion gaan zien dat de ongelukkige waarheid sprak.

Een verloren leven...!

Het eerste, tragische slachtoffer van de Olympiade...

— U was er toch bij, zei ik. In bronzi? — Siet u maar in de swembroek. Nu meent, de kunst is voor mijn 60k nik. Niemand wil me meer hebben — ik ben werkloos — en wie het er nou werk voor u man die in 'n swembroek ik het Stadion staat, weer of geen weer. Dokter Vos wou me niet sigarenmaken zette, maar kijk u nu eris — bestaat er één dekblad dat tege sulleke handjes bestand is?

Hij stak zijn handen uit.

En iedereen kan in het Stadion gaan zien dat de ongelukkige waarheid sprak.

Een verloren leven...!

Het eerste, tragische slachtoffer van de Olympiade...

mot der niet meer fan. Als ik gewete had dat ik voor schandaal in me nakie in het Stadjeon was komme te staan, soodatte se in de heele buurt wete wat ik an en uit heb, dan hadde se der mijn niet voor gekrege. Afijn, gedane sake neme geen keer. Maore... kom derin!

Bij het binnenkomen viel mij op dat Jan met de handjes geheel beantwoordde aan de fraaie statue die in het Stadion voor hem opgericht is. Hij zat in dezelfde houding, den rechterarm naar den soldat gericht, als een zware gorilla.

— Waarom zit u zoo met dien arm? vroeg ik hem.

— Gewoonte. Je weet niet wat het is om dagen lang met so'n sware hand naar de derde ferdieping te wijzen. Nou heb ik een haak in de solder gelege om me steun te geven, want me spiere binne stijf geworre en ik kan hem niet meer naar benede krige. De Ogefallen wet wot der sen eigen niet mee bemoeie — die sei dat het geen werk was maar liefhebberij... 's Nachts is het nog felerder, want het is nogal een kouwe gewoonte.

— Hebt u veel aan sport gedaan? — Ik was bootwerker, maar ze hebbe me gedaan geveve, want ik haalde de heele ploeg uit mekaar en der was geen krat sterk genoeg om niet beschadigd uit me handjes te komme... — Het lijkt prachtig, uw beeld! zei ik, om wat te zeggen.

— Ik heb geen leven meer in de buurt, zei Jan met de handjes. Niet dat ze nat in me gezicht durreve te zegge, want ze kenne me wel en levenslang is het minste wat er er voor heb. Maar ik vin het niet netjes datte se me bij de onthulling niet geraagd hebbe.

— U was er toch bij, zei ik. In bronzi? — Siet u maar in de swembroek. Nu meent, de kunst is voor mijn 60k nik. Niemand wil me meer hebben — ik ben werkloos — en wie het er nou werk voor u man die in 'n swembroek ik het Stadion staat, weer of geen weer. Dokter Vos wou me niet sigarenmaken zette, maar kijk u nu eris — bestaat er één dekblad dat tege sulleke handjes bestand is?

Hij stak zijn handen uit.

En iedereen kan in het Stadion gaan zien dat de ongelukkige waarheid sprak.

Een verloren leven...!

Het eerste, tragische slachtoffer van de Olympiade...

— U was er toch bij, zei ik. In bronzi? — Siet u maar in de swembroek. Nu meent, de kunst is voor mijn 60k nik. Niemand wil me meer hebben — ik ben werkloos — en wie het er nou werk voor u man die in 'n swembroek ik het Stadion staat, weer of geen weer. Dokter Vos wou me niet sigarenmaken zette, maar kijk u nu eris — bestaat er één dekblad dat tege sulleke handjes bestand is?

Hij stak zijn handen uit.

En iedereen kan in het Stadion gaan zien dat de ongelukkige waarheid sprak.

Een verloren leven...!

Het eerste, tragische slachtoffer van de Olympiade...

— U was er toch bij, zei ik. In bronzi? — Siet u maar in de swembroek. Nu meent, de kunst is voor mijn 60k nik. Niemand wil me meer hebben — ik ben werkloos — en wie het er nou werk voor u man die in 'n swembroek ik het Stadion staat, weer of geen weer. Dokter Vos wou me niet sigarenmaken zette, maar kijk u nu eris — bestaat er één dekblad dat tege sulleke handjes bestand is?

Hij stak zijn handen uit.

En iedereen kan in het Stadion gaan zien dat de ongelukkige waarheid sprak.

Een verloren leven...!

Het eerste, tragische slachtoffer van de Olympiade...

— U was er toch bij, zei ik. In bronzi? — Siet u maar in de swembroek. Nu meent, de kunst is voor mijn 60k nik. Niemand wil me meer hebben — ik ben werkloos — en wie het er nou werk voor u man die in 'n swembroek ik het Stadion staat, weer of geen weer. Dokter Vos wou me niet sigarenmaken zette, maar kijk u nu eris — bestaat er één dekblad dat tege sulleke handjes bestand is?

Hij stak zijn handen uit.

En iedereen kan in het Stadion gaan zien dat de ongelukkige waarheid sprak.

Een verloren leven...!

Het eerste, tragische slachtoffer van de Olympiade...

— U was er toch bij, zei ik. In bronzi? — Siet u maar in de swembroek. Nu meent, de kunst is voor mijn 60k nik. Niemand wil me meer hebben — ik ben werkloos — en wie het er nou werk voor u man die in 'n swembroek ik het Stadion staat, weer of geen weer. Dokter Vos wou me niet sigarenmaken zette, maar kijk u nu eris — bestaat er één dekblad dat tege sulleke handjes bestand is?

Hij stak zijn handen uit.

En iedereen kan in het Stadion gaan zien dat de ongelukkige waarheid sprak.

Een verloren leven...!

Het eerste, tragische slachtoffer van de Olympiade...

— U was er toch bij, zei ik. In bronzi? — Siet u maar in de swembroek. Nu meent, de kunst is voor mijn 60k nik. Niemand wil me meer hebben — ik ben werkloos — en wie het er nou werk voor u man die in 'n swembroek ik het Stadion staat, weer of geen weer. Dokter Vos wou me niet sigarenmaken zette, maar kijk u nu eris — bestaat er één dekblad dat tege sulleke handjes bestand is?

Hij stak zijn handen uit.

En iedereen kan in het Stadion gaan zien dat de ongelukkige waarheid sprak.

Een verloren leven...!

Het eerste, tragische slachtoffer van de Olympiade...

— U was er toch bij, zei ik. In bronzi? — Siet u maar in de swembroek. Nu meent, de kunst is voor mijn 60k nik. Niemand wil me meer hebben — ik ben werkloos — en wie het er nou werk voor u man die in 'n swembroek ik het Stadion staat, weer of geen weer. Dokter Vos wou me niet sigarenmaken zette, maar kijk u nu eris — bestaat er één dekblad dat tege sulleke handjes bestand is?

Hij stak zijn handen uit.

En iedereen kan in het Stadion gaan zien dat de ongelukkige waarheid sprak.

Een verloren leven...!

Het eerste, tragische slachtoffer van de Olympiade...

— U was er toch bij, zei ik. In bronzi? — Siet u maar in de swembroek. Nu meent, de kunst is voor mijn 60k nik. Niemand wil me meer hebben — ik ben werkloos — en wie het er nou werk voor u man die in 'n swembroek ik het Stadion staat, weer of geen weer. Dokter Vos wou me niet sigarenmaken zette, maar kijk u nu eris — bestaat er één dekblad dat tege sulleke handjes bestand is?

Hij stak zijn handen uit.

En iedereen kan in het Stadion gaan zien dat de ongelukkige waarheid sprak.

Een verloren leven...!

Het eerste, tragische slachtoffer van de Olympiade...

— U was er toch bij, zei ik. In bronzi? — Siet u maar in de swembroek. Nu meent, de kunst is voor mijn 60k nik. Niemand wil me meer hebben — ik ben werkloos — en wie het er nou werk voor u man die in 'n swembroek ik het Stadion staat, weer of geen weer. Dokter Vos wou me niet sigarenmaken zette, maar kijk u nu eris — bestaat er één dekblad dat tege sulleke handjes bestand is?

Hij stak zijn handen uit.

En iedereen kan in het Stadion gaan zien dat de ongelukkige waarheid sprak.

Een verloren leven...!

Het eerste, tragische slachtoffer van de Olympiade...

— U was er toch bij, zei ik. In bronzi? — Siet u maar in de swembroek. Nu meent, de kunst is voor mijn 60k nik. Niemand wil me meer hebben — ik ben werkloos — en wie het er nou werk voor u man die in 'n swembroek ik het Stadion staat, weer of geen weer. Dokter Vos wou me niet sigarenmaken zette, maar kijk u nu eris — bestaat er één dekblad dat tege sulleke handjes bestand is?

Hij stak zijn handen uit.

En iedereen kan in het Stadion gaan zien dat de ongelukkige waarheid sprak.

Een verloren leven...!

Het eerste, tragische slachtoffer van de Olympiade...

— U was er toch bij, zei ik. In bronzi? — Siet u maar in de swembroek. Nu meent, de kunst is voor mijn 60k nik. Niemand wil me meer hebben — ik ben werkloos — en wie het er nou werk voor u man die in 'n swembroek ik het Stadion staat, weer of geen weer. Dokter Vos wou me niet sigarenmaken zette, maar kijk u nu eris — bestaat er één dekblad dat tege sulleke handjes bestand is?

Hij stak zijn handen uit.

En iedereen kan in het Stadion gaan zien dat de ongelukkige waarheid sprak.

Een verloren leven...!

Het eerste, tragische slachtoffer van de Olympiade...

— U was er toch bij, zei ik. In bronzi? — Siet u maar in de swembroek. Nu meent, de kunst is voor mijn 60k nik. Niemand wil me meer hebben — ik ben werkloos — en wie het er nou werk voor u man die in 'n swembroek ik het Stadion staat, weer of geen weer. Dokter Vos wou me niet sigarenmaken zette, maar kijk u nu eris — bestaat er één dekblad dat tege sulleke handjes bestand is?

Hij stak zijn handen uit.

En iedereen kan in het Stadion gaan zien dat de ongelukkige waarheid sprak.

Een verloren leven...!

Het eerste, tragische slachtoffer van de Olympiade...

— U was er toch bij, zei ik. In bronzi? — Siet u maar in de swembroek. Nu meent, de kunst is voor mijn 60k nik. Niemand wil me meer hebben — ik ben werkloos — en wie het er nou werk voor u man die in 'n swembroek ik het Stadion staat, weer of geen weer. Dokter Vos wou me niet sigarenmaken zette, maar kijk u nu eris — bestaat er één dekblad dat tege sulleke handjes bestand is?

Hij stak zijn handen uit.

En iedereen kan in het Stadion gaan zien dat de ongelukkige waarheid sprak.

Een verloren leven...!

Het eerste, tragische slachtoffer van de Olympiade...

— U was er toch bij, zei ik. In bronzi? — Siet u maar in de swembroek. Nu meent, de kunst is voor mijn 60k nik. Niemand wil me meer hebben — ik ben werkloos — en wie het er nou werk voor u man die in 'n swembroek ik het Stadion staat, weer of geen weer. Dokter Vos wou me niet sigarenmaken zette, maar kijk u nu eris — bestaat er één dekblad dat tege sulleke handjes bestand is?

Hij stak zijn handen uit.

En iedereen kan in het Stadion gaan zien dat de ongelukkige waarheid sprak.

Een verloren leven...!

Het eerste, tragische slachtoffer van de Olympiade...

CURIOSA.

Zoebkoff.

Gemeld wordt, dat de zwager van den ex-keizer, Zoebkoff, te Weenen is aangekomen na een excursie in Noord-Afrika. Hij was in gezelschap van een jongedame, Mutzi geheeten. Hij zou voornemens zijn zich over Praag naar Boekarest te begeven.

Geessel van Parijs.

Bij de opening van de zitting van den „Conseil Général“ van het dep. Calvados heeft de voorzitter, de bekende Henry Chéron, schrikkelijke cijfers aangehaald over den grootsten sociaal geest, dien het land kent: de tuberculose — een euvel, waarte mee de nieuwe Fransche regering front moet maken. Chéron sprak speciaal over Parijs en zei daarmede:

— Neem eens dit voorbeeld: in het achste Parijsche arrondissement (wijk der Champs-Élysées) is de sterfte aan t. b. c. per 100.000 inwoners ongeveer 83. In een klein gedeelte van het vierde arrondissement (Hôtel de Ville), is het 1247 sterfgevallen per 100.000. In één der straten van dat gedeelte stijgt het tot 2174 op de 100.000. En in de „hotels meublés“ van die straat zelfs tot 4263 per 100.000! Als er in het 8e arr. één persoon aan t. b. c. sterft, sterven er zeven in het 15e, vijftien in het 4e arrondissement, zeventig in bovenbedoelde straat en vijftig in de „hotels meublés“ van die straat.

Chéron wees op de noodzakelijke voorzorg tegen t. b. c. ook in het dep. Calvados en maakte er melding van, dat het gemiddelde van 22 per 1000 sterfgevallen, dat het departement overigens vertoont, in de nieuwgebouwde goedkope arbeiderswoningen tot 8.5 is gedaald.

De typiste.

Voor de Berlijnsche arbeidsrechtbank verscheen een uitvoerig beschuldigde jongedame, frl. Becker, met een vordering van een maand salaris tegen haar gewezen patroon, een hoogbejaard antiquair.

Deze brave oude man verklaarde, dat toen zijn dochter op 40-jarigen leeftijd trouwde, hij het noodig vond een stenotypiste te nemen en daartoe een advertentie plaatste. Frl. Becker's sollicitatie-schrijven was zeer naar zijn zin en haar referenties waren goed, daarom nam hij haar schriftelijk aan.

Toen zij echter verscheen, was hij ontzet. „Ik weet aardig wat af van schilderen van oude meesters en kan een fraai palet zeer waardeeren“, zei hij, „maar een levend schilderij als deze jongedame was mij nog nooit onder de oogen gekomen.“

Hij was, vertelde hij verder, zoo ontdaan toen hij haar zag, dat hij haar vroeg of zij zooals zij daar was haar werk in zijn zaak wilde doen. Op haar verwonderd kijken wees hij toen op haar korte rokken en dikke verhaag. „Ik weiger“, zei hij tot het meisje, „een als een wilde Indische beschuldigde modepop in mijn winkel te hebben.“

Waarop frl. Becker betoogde dat zij een bekende stenotypiste was en niet duldde dat haar werkgever zich bemoeide met haar persoonlijke vrijheid. Of zij al dan niet de heersche mode volgde door haar gezicht te verven, was uitsluitend haar zaak.

De rechtbank was van dezelfde meening, en de oude antiquair werd tot een schadevergoeding van een maand salaris veroordeeld.

Si non è vero

Ken Fransche planter en koelie-werfagent, André Naturel, die van de Nieuwe Hebriden te Sydney is aangekomen om een vrachteschip te koop, heeft in een onderhoud meegedeeld, dat hij kort geleden uitgenoodigd werd om een bezoek te brengen aan den stam der Bignambas op het Pacific-eilandje Malicolo. Deze stam omvat 5000 van de stoerste bewoners der Nieuwe Hebriden die nog de practijk van het cannibalisme kennen.

Hij nam de invitatie aan en bij zijn aankomst werd een groot feest gegeven. Tot zijn verbazing en ontsteltenis werd daarbij een aantal inboorlingen gebodden aangevoerd en geslacht. Hij was machteloos om iets te beginnen en zag zich genoodzaakt toe te kijken hoe de slachtoffers werden gekookt, waarna hij aan moest zitten aan het cannibalsch diner — en meegenieten van het gerecht

Na de orgie beraadslaagden de stamhoofden, en ook de heer Naturel werd tot hoofdman uitgeroepen. Zijn beide armen werden met vreemde teekens getatoeerd, een operatie die hem wekelange pijn bezorgde. Naturel is thans de eenige blanke, die veilig bij de Bignambas kan leven.

ren en nu deed zich een nieuwe moeilijkheid voor, die hem eenigszins met vrees vervulde. Ik word liever dagelijks door schooljongens verscheut, dan dat ze marmeren standbeelden voor mij oprichten, — de eene reputatie is meer blijvend dan de andere.“

Daarop zweeg hij. Gaydon, behalve dat hij verheugd was over Clementina's bevrijding, gevoelde zich voldaan, dat zaken, die hem feitelijk niet aangingen, tot een gelukkig einde waren gebracht en ook Misses was blijde, dat zijn vrouw de reis goed had doormaakt. Alleen O'Toole gevoelde zich bezwaard, toen Gaydon zeide: „Wij kunnen nu wel naar bed gaan en met een gerust hart de wijzerplaat rond slapen, merkte hij op: „Ja maar, hoe staat het met Jenny? Terwille van mij heeft zij het waagstuk ondernomen.“ „Dat weet ik“, zeide Wogan. „Nu wij goed en wel in Bologna zijn, zullen we haar uit haar gevangenschap bevrijden. Ik heb hier vrienden, die mij daar zeker in willen ter zijde staan.“

O'Toole vertrouwde de zaak gaarne aan Wogan toe, ze was bij hem in beste handen en hij ging met een rustig hart naar bed. Wogan vertrok en reiste lange Asinelli in Garisenda naar het paleis van kardinaal Origo, dien hij aan 't avondeten vond in de groote Herculeszaal, vanwaar hij de piazza overzag.

„Ik vermoed, Eminentie, dat ge het doel mijner komst wel kunt gissen.“ De kardinaal rees op van zijn stoel en staarde zijn bezoeker verbaasd aan.

„Hare Hoogheid, Prinses Clementina“, vervolgde Wogan, „is thans in „de Pelgrim“, te Bologna.“

„Te Bologna“, riep de kardinaal uit, terwijl hij het voorhoofd fronsde. „Dit is groot nieuws“, maar er klonk iets van twijfel in zijn stem. „Groot nieuws, belangrijk nieuws“ vervolgde hij, terwijl hij het vertrek op en neer liep.

„Maar toch niet geheel naar uw zin, zou ik rast mij. Zelfs de koning had een dergelijke gunstige oplossing niet zoo spoedig verwacht.“

Jones (thuiskomend van kantoor): „Nu zou ik wel eens willen weten of hier iemand heeft ingebroken en den wagen weggehaald, of dat mijn vrouw er mee uit is!“ — (Passing Show).

Stresemann dichter.

In de N. Freie Presse vinden we — nevens het herdenkingsartikel ter gelegenheid van den 50sten verjaardag — het volgende gedicht uit Stresemann's pen, waarin het blad een getuigenis ziet van zijn ernstig idealisme zoo wel als van zijn meesterschap over het woord. Het is gedateerd: 13 Maart 1900.

Einsam hinauf zu den Sternen
Lenke den Sinn dein Gemüt.
Sieh, wie aus fernwerten Fernen
Ewigkeitsglanz dich umzieht.
Rube im Grossen und Weiten!
Über den Kleinkram der Zeiten
Bangt nur ein zweifelnder Sinn.
Nächtlich in sternklarer Runde
Endet des Alltags Wunde,
Rinnt unser Zagen dahin.

Marktberichten

Rubber.

Batavia, 19 Juni (Handelsvereniging door tusschenkomst van Anela)				
Sheets: per kg.	Ged.	Vr.	Aanb.	Nom.
June	—	48 1/2	49	—
June-Juli	—	—	—	—
Juli-Aug.	—	—	—	—
Aug.-Oct.	—	—	—	—
Cripe:	—	—	—	—
June	—	48 1/2	49	—
June-Juli	—	—	—	—
Juli-Aug.	—	—	—	—
Aug.-Oct.	—	—	—	—

Koffie.

Batavia, 19 Juni (Handelsvereniging door tusschenkomst van Anela)				
Palembang koffie Robusta eerste kosten Batavia: per 100 kg.	Ged.	Vr.	Aanb.	Nom.
Ready	—	—	—	—
June	—	65	65 1/2	—
June-Juli	—	64 1/2	65 1/2	—
Juli-Aug.	—	—	—	—
Aug.-Oct.	—	—	—	—
Palembang koffie f.o.b. Pa'sambang	Ged.	Vr.	Aanb.	Nom.
Ready	—	—	—	—
June	—	64 1/2	65 1/2	—
June-Juli	—	—	—	—

VRAAGT
UW
DOKTER!

Glaxo wordt door vele doktoren niet alleen aanbevolen voor andere kinderen, doch velen voeden hun eigen babies ermee met uitstekende resultaten. Een dokter vertelde: Ik heb ten allen tijde ondervonden dat Glaxo een buitengewoon ruitig en doeltreffend voedsel is hetwelk de moedermelk bevredigend vervangt. Ik heb het met veel succes in mijn eigen familie en ook bij andere kinderen gebruikt, en ik kan gerust zeggen dat ik geen beter voedsel aangetroffen heb.

Glaxo

Kweekt Krachtige Kinderen

Importeurs

Jacobson van den Berg & Co.
Batavia, Soerabaja, Semarang, Cheribon, Makassar, Palembang, Bandjermasin.

jeukende huid

voemt een voortdurende kwelling. Aanwending van Foster's Zalf geeft oogenblikkelijk baat en geneest de kwaal duurzaam. f 1.- per tube in alle apotheken en toko's.

FOSTER'S ZALF

2083 B1

Aambeien zweeren zonder operatie

Geen geval te erg, om genezen te worden. Met Dr. Van Vleck's Absorberend Plasma is geen geval te hardnekkig of van te langen duur, om geheel en blijvend genezen te worden. Het gemakkelijk gebruik en de wonderbare opzuigende kracht van dit plasma is verbazing. Het verzacht en geeft oogenblikkelijk verlichting na het eerste gebruik en brengt in den kortst mogelijke tijd genezing tot stand. Lijders aan Aambeien, Uitslag, Zweren, Kloten, Gezwellen en alle ziekten van den endeldarm behoeven zonder uitslag (want dat is gevaarlijk) een tube van deze wonderlijke verzachtende en geneesende zalf te gebruiken. Dr. Van Vleck's Absorberend Plasma is verkrijgbaar bij: N. V. Chemicaliahandel RATHKAMP & Co., Semarang en hare filialen.

6577 K

WOUTERLOOD-LEIDEN

GROENTEN, SOEPEN, TAFELZUREN, VISCHSOORTEN enz.

Advertentie-Bureau Hollandia, Postbus 144, Den Haag.

890a

LIKDOORNS

Wonderbaarlijke wetenschappelijke ontdekking maakt een eind aan likdoorns. Een druppel is voldoende om de pijn te verdooven in 3 korte seconden. De likdoorn droogt dan op en is gemakkelijk af te schilferen. Doktoren vinden het miraculeus. Wacht U voor namaak—overal verkrijgbaar.

—GETS-IT—

Chicago, U.S.A.

2273 E

PEBECO

Tandpasta en
Mondwater

voor GROOT en KLEIN

1280 B

Smaken verschillen
doch over de

**„Hollandia”
Melk**

is maar één roep!

Fabriek Vlaardingen.

Flt 65771

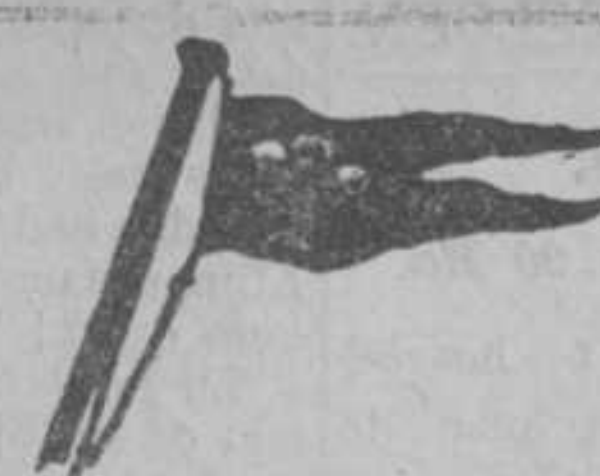
Bij scheren
geen pijn meer en geen stukgaan of
naschrijven der huid, indien men vóór
het inzeepen de baardoppervlakte
inwrijft met een weinig
PUROL
t'voldoet iedereen

Doos 40 en 75 ct., Tube f 1.—
Bij Apothekers en Tokohouders

4214 I

PRINCE

FAR EAST

LINE Ltd.

SERVICE

From Java to Boston, New-York and Philadelphia
limited passenger accommodation, via Suez-canal.
VESSELS Sails from Semarang Arrives Boston Arrives New-York
M. V. „JAPANESE PRINCE” 20th June 1928 6th Aug. 1928 7th Aug. 1928
ROSS, TAYLOR & CO. Ltd., Agents, Telefoon 1625

SPEY-ROYAL

Scotch Whisky

maakt
het beste splitje.

Importeurs:

JACOBSON VAN DEN BERG & Co.

342 E

Kwatta

FABRIKSMERK

Cacao

HIGHLAND QUEEN
SCOTCH WHISKY

Product of the largest
INDEPENDENT Distillers in Scotland
and Guaranteed 100% Pure Scotch

OBTAINABLE THE WIDE
WORLD OVER

MACDONALD & MUIR
Distillers of Fine Scotch Whiskies
HEAR CHURCH, LEITH and
GLASGOW & LONDON

Importeurs: WED. G. OUD PZN. & Co.
Soerabaja - Bata via - Semarang.

**Mannen met groote
Verantwoordelijkheid**

MOETEN het allereerst voor een goede gezond-
heid zorgen. Een goede gezondheid berust op
een natuurlijk en eenvoudig dieet.

Quaker Oats is zoo'n natuurvoedsel. Het wordt
gemaakt van de voedzaamste bestanddelen van de
beste „witte” haver. Het bevat de voornaamste stoffen
van een volmaakt voedingsmiddel, n.l. vitamines,
koolhydraten en mineralen. Het
is gemakkelijk verteerbaar en natuur-
lijk, zacht laxeerend. Het vernieuwt
energie en bevordert gezondheid.

Quaker Oats is een ideaal ontbijt-
voedsel voor jong en oud. Het smaakt
voortreffelijk, wordt gemakkelijk toe-
bereid en is zeer economisch. Geef
het iedereen dag voor het ontbijt.

Quaker Oats

1551

TJANDI-HOTEL
SEM ARANG

NIEUWE BEHEERDER
P. VAN DER HELDER
Dir. Hotel Juliana, Solo.

26

**Een Enkele
CAUVIN PIL**

om den anderen dag bij
een der maaltijden gebruikt,

**ZAL U GOED
GEZOND HOUDEN**

en voorkomt alle kwade gevolgen
van onzuiver bloed of slechte
spijsvertering: Verstopping,
schele Hoofdpijn, Maag-
stoornissen, Duizeligheid,
Congestie.

Betondig gebruik van CAUVIN PILLEN
beteekent Goede Gezondheid tegen
lagen prijs.

Vraag gratis omschrijvende Brochure
147, Faubourg Saint-Denis, PARIS

HEEREN die Inter-
woven eischen,
koopen nooit inferi-
eure namaak. Geen
ander fabrikaat bezit
zoo 'n wereld debiet,
omdat pasvorm, kleur
en styl van Inter-
woven onovertreffbaar
zijn. Duurzamer om-
dat teen en hiel spec-
iaal versterkt is.
Redelijk in prijs en
langdurig in gebruik.

Gemaakt door de grootste „hosiery”
fabrikanten ter wereld

Interwoven

**Goe and Heel
Socks**

Muller & Phipps (Malaya) Ltd.
Singapore

1608

ST. ELISABETHS ZIEKENHUIS

Nieuw-Tjandi, Semarang, Telefoon Heuvel 104

Gelegenheid tot opname van kraamvrou-
wen, chirurgische en interne patiënten van
elken landsaard en godsdienst.
Geneesheer naar keuze. Moderne Röntgen-
installatie.

Tarieven voor alle patiënten:
1ste klas f 15.— per dag
2de klas „ 10.— per dag
3de klas A „ 7.50 per dag
3de klas B „ 5.— per dag

Tevens pension voor dames en herstellende
zieken van f 175.— per maand.

ZUSTERS FRANCISCANESSEN
Tjandi.

2601

**Levensverzekering
Maatschappij**

„Arnhem”

WELTEVREDEN, MEDAN

Inspecteur te Semarang:

H. A. CHERIEUX.

Genielaan 12,
Telef. 765.

50

Enige importeurs:

N.V. Handel Mij. v. Lennep & Co.

WELTEVREDEN - Telefoon No. 387

Film-Vrije Tandem

Het geheim van een bekoorlijken glimlach

Zend de Coupon voor een 10-Daagsche Tube

WRIJF Uwe tong langs Uwe
tanden, en Ge zult een film
voelen — een slijmerige, kleverige
aanslag, die door het gewone bor-
stelen niet afdoende verwijderd
wordt.

Die aanslag absorbeert kleuren
uit het voedsel, van het rooken,
enz. En dat is de reden waarom,
volgens de beste tandheelkundigen,
de tanden er vaal en dof uitzien.

Die aanslag hecht zich aan de
tanden, zet zich in oneffenheden
vast en blijft kleven. Hij bevordert
de ontwikkeling van bederf ver-
wekkende bacteriën. En daarom
beschouwen de autoriteiten hem als
zulk een groot gevaar voor de
tanden.

Die tandaanslag is de basis van
tandsteen. En tandsteen, met de
bacteriën, is de oorzaak van pyor-
rhea. Daarom wordt het voortdu-
rend verwijderen van dien aanslag
aanbevolen als waarschijnlijk de
hoofdzak in behoorlijke tanden-
verpleging.

De meeste tandheelkundigen
raden sterk aan om dien aanslag
minstens tweemaal per dag vol-
komen te verwijderen. Dat wil
zeggen, iedereen morgen en iedereen
avond.

Voor dat doel, schaf Pepsodent
aan. Het is het film-verwijderend
tandmiddel dat door de bekwaam-
ste tandartsen wordt aanbevolen en
geheel verschillend is van eenige
andere tandpasta.

Gehoeveerd op moderne ontwerpen. Aan-
bevolen door toonaangevende tandartsen
over de gehele wereld. Zij zult on-
middellijk de resultaten zien en voelen.

10-Daagsche Tube Gratis

Necumy, Dept. J.
24 Chineseche Voorstraat, Soerabaya

Zend een 10-daagsche Tube Pepsodent aan

Naam _____
Adres _____

Geef volledig adres. Schrijf duidelijk. Slechts een Tube per Gesl.

T-12-D

8272 B

De pagina der
buitenlandsche
telegrammen

DE LOCOMOTIEF

TWEDE BLAD

Handel, cultuur
en financieele
telegrammen

Spanje's monopolies.

Een dictatoriale aanval i.v.m. het
particulier verzet tegen
Primo's stelsel.

VERBOD EN DREIGEMENT.

MADRID, 19 Juni (Aneta Reuter).

Er is een regeringsdecreet verschenen op
grond waarvan alle politieke besprekingen
of propaganda door particuliere organisaties
verboden zijn.

De regering dreigde de verschijning van
alle dagbladen te verbieden, die zich ver-
zetten tegen het door de Spaansche rege-
ring ingestelde petroleummonopolie.

De zeer ingrijpende regeringsmaatregelen
in Spanje, die door middel van het mono-
poliseeren van bedrijven de ontwikkeling
van Spanje als industrieel land beogen, heb-
ben zoowel binnen als buiten het land heftig
verzet teweeggebracht.

Allereerst ging de Spaansche regering er
in den aanvang van dit jaar toe over een
monopolie voor de petroleum in te stellen,
doch voortaf zij maatregelen voor het
onder staatscontrole brengen van de
spoorwegen, terwijl ook een monopolie
geschieden werd voor de telefoon, de
electriciteitsbedrijven, de luchtvaart en de
kolennijlen.

De regering begreep wel dat het door-
voeren van deze monopolies in de praktijk
heel wat moeilijkheden zou opleveren,
wanneer niet tevens afdoende dwangmaat-
regelen getroffen werden en derhalve ging
zij over tot het instellen van ingewikkelde
en zware boetesels voor hen die de
nieuwe wetten niet zouden navolgen.

Den 29sten Maart van dit jaar ging het
Spaansche kabinet er toe over om, op de
basis van een commissoriaal rapport, de
waarde vast te stellen van de petroleum-
raffinerijen, die toebehoorden aan de
Standard Oil Co. of New-York, welke
buitenlandsche instellingen eveneens onder
de commissie geschat op 30.000.000 peseta's,
waarbij niet in rekening gebracht werden
de enorme verliezen die genoemde maat-
schappij leed door het beëindigen van den
handel. Protesten hielpen niet, er werd
geen peseta meer dan het boven aangegeven
bedrag uitbetaald.

Zoodra het de „Standard“ verging, zoo
verging het ook andere buitenlandse be-
drijven in Spanje en het verzet tegen de
nieuwe wetten beperkte zich dus niet tot
de landeigenaren. In de pers werd een
heftige campagne gevoerd en toen de
sloten een zodanigen omvang aannam dat
het gevaarlijk voor het gezag ging worden,
gaf Primo de Rivera het decreet uit, waar-
van bovenstaand telegram den inhoud in
het kort weergeeft.—Red. Loc.

DE FRANC.

Het stabilisatie-ontwerp.

PARIS, 19 Juni (Spec. Dienst Loc.).

De Fransche regering heeft besloten om
den 23sten dezer aan het parlement het
wetsontwerp nopens de stabilisatie van
den franc voor te leggen. Het kabinet heeft
besloten dat met het oog op de wensche-
lijkheid van het voorkomen van speculaties,
de uiteindelijke tekst van zijn voorstellen
en de koers van de stabilisatie eerst op het
laatste moment zullen worden vastgesteld,
nadat de buitenlandse beurzen alle gesloten
zullen zijn.

Naar verluidt, zal de regering de Kamer
en den Senaat verzoeken om onafgebroken
zitting te houden totdat het ontwerp in
stemming zal zijn gebracht.

MOORD IN DE RECHTSZAAL.

Aanklager schiet beklagde dood.

WEENEN, 19 Juni (Aneta Reuter).

Gedurende de behandeling voor de recht-
bank van een aanklacht wegens laster
ingediend door Oskar Poefel, voormalig
hoofdredacteur van het *Neue Wiener Journal*,
tegen Bruno Wolf, den huidige hoofd-
redacteur, schoot Poefel drie maal op Wolf.
Bruno Wolf was onmiddellijk dood.

DE „PRINCESS XENIA“.

Motor onbruikbaar.

BUSHIRE, 19 Juni (Aneta Reuter).

De motor van de *Princess Xenia*, die, op
weg van Engeland naar Britsch-Indië, bij
Karachi ernstig defect raakte, blijkt thans
vrijwel onbruikbaar te zijn geworden. Het
is noodig een nieuwen motor in het vlieg-
tuig te monteren alvorens de vlucht kan
worden voortzetz.

DONN-BYRNE +

Bekend lersch schrijver overleden.

LONDON, 19 Juni (Spec. Dienst Loc.).

Bij een auto-ongeluk is om het leven
gekomen de bekende lersche schrijver en
novellist Donn-Byrne. *

* Brian Oswald Donn-Byrne werd in 1889 geboren.
Hij ontving een bijzondere opleiding te Dublin en
Leipzig, waarbij hij voornamelijk studeerde in de vak-
ken welke hem aantrokken. Zijn boeken genieten
ook buiten het Britsche rijk bekendheid en onder zijn
bekendste werken noemen we: *The Strangers' Banquet*,
Meister Marco Polo, *Stories without Women*, *The Fool-
ish Matrone*, *The Wind Blows*, *Blind Rafter*,
Hungarian House en *Brother Saul*. Zijn literaire werk
wordt gekenmerkt door een spatsen humor en een le-
vendigen beschrijvingsstrant.—Red. Loc.

De jongste Oceaanvlucht.

Miss Earhart te Southampton
aangekomen.

LONDON, 19 Juni (Spec. Dienst Loc.).

Sir Arthur Brown, de reisgenoot van Sir
John Alcock op diens eerste vlucht over
den Atlantischen Oceaan in 1919, vertrok
gisteren uit Bury Port in Zuid-Wales met
een motorboot met het doel om te Illanety
mevrouw Earhart en haar reisgenoot geluk
te wenschen met den behouden overtocht
over den Atlantischen Oceaan, zoo juist door
hen volbracht. Voor hij echter op de plaats
kwam waar het vliegtuig gemeerd gelegen
had, was dit bereids weer opgestegen om
den tocht naar Southampton voort te zetten.

Wij vernemen dat ten kantore van den
hoofdvertegenwoordiger van de Vacuum Oil
Company te Batavia gisteren bericht is ont-
vangen van het slagen van deze Oceaan-
vlucht in den tijd van 22 uur. Het telegram
was afgezonden door het hoofdkantoor van
genoemde maatschappij, die bij vele groote
vluchten geïnteresseerd is, doordat haar pro-
duct Gargyle Mobiloil B voor vele dezer
vluchten werd gebruikt en tot het succes
medewerkte. Ook Miss Earhart en haar „par-
ner“ gebruikten Gargyle Mobiloil B.

LONDON, 19 Juni (Aneta Reuter).

De *Friendship* is te Southampton aange-
komen.

Primo de Rivera, de Spaansche dictator die
ten koste van alles zijn staatsmonopolie-stelsel
wil doorvoeren.

DE TOESTAND IN CHINA.

Wil Kai Shek president worden?

SHANGHAI, 19 Juni (Spec. Dienst Loc.).

Yen Hin Shang heeft twee afgevaardigden
naar Moekden gezonden met het doel om te
onderhandelen met Tsjang Soe Hiang en
Yan Njoe Ting.

Er gaan geruchten dat Tsjiang Kai Shek
voornemens is om zich zelf te doen uitroepen
tot president van de Chineseesche republiek.

De „Bremen“-vliegers.

BERLIN, 19 Juni (Spec. Dienst Loc.).

De *Bremen*-vliegers zijn tot ereburgers van
Bremen benoemd.

MOORD TE SINGAPORE.

Het lichaam in de rivier.

SINGAPORE, 19 Juni (Aneta Reuter).

De politie hier ter stede doet nasporingen
ontrent den dood van F. Crawley, een
werkløos Europeaan, wiens lichaam aangetro-
ffen werd in de Singapore-rivier met een
gapende wonde in het hoofd, terwijl zijn
polen door middel van een riem aan een
geboortewaren. Alles wijst er op dat de man
na gebonden te zijn, neergelagen werd door
onbekende aanvallen en daarna in het wa-
ter geworpen, vóór hij nog tot bewustzijn
gekomen was.

Eventuele motieven voor deze misdaad
zijn niet bekend.

De huldiging van oud-Landvoogd mr. Fock.

REDE-VAN KARNEBEEK.

Een regen van telegrafische
gelukwenschen uit Indië.

DEN HAAG, 19 Juni (Aneta).

De dag, waarop mr. D. Fock zeventig jaar
werd, kenmerkte zich door een zeer groote
belangstelling, zich richtend op den jubilaris
van heden. De heer Fock ontving onder an-
dere telegrammen van prins Hendrik, den
Landvoogd, de leden van den Raad van Indië
en den raad van departementshoofden, van
den voorzitter en een dertig leden van den
Volksraad, van den gouverneur van West-
Java den heer Hillen, van de directie van
de Javasche Bank en anderen. In de woning
van den oud-G.G. was een schat van bloe-
men aangebracht.

In het hotel De Twee Steden werd een
receptie gehouden, waar oud-minister jhr.
dr. H.A. van Karnebeek als redenaar
optrad namens het huldigingcomité. Spre-
ker herinnerde er aan hoe zijn carrière vaak
met die van den heer Fock was samenge-
vallen, waardoor tusschen hen beiden nauwe
betrekkingen waren aangeknoopt. Hij wees
voorts op de sympathie die men mr. Fock
toedroeg, hoewel het openbare leven niet
altijd de meest geschikte plaats is om
zich vrienden te maken en vrienden te
behouden.

Spreker gaf daarop een overzicht van de
voornaamste gebeurtenissen uit mr. Fock's
loopbaan, eindigend met de bespreking van
de ten slotte door hem bekleede openbare
functies, die steeds in betekenis toenamen.
Indië, zoo zei hij, is van de loopbaan van
den heer Fock het alpha en omega ge-
weest. Met betrekking tot 's heren Fock's
arbeid in Nederlandsch-Indië wees hij op
de saneering van de Indische financiën,
waardoor de baan voor verdere mogelijk-
heden was vrijgemaakt. Fock's landvoogd-
schap was van groote betekenis voor Indië
gewees. Ten slotte besprak hij ook nog de
loopbaan van den jubilaris in West-Indië.

Den nadruk legde spreker op het gemak,
bijna den zwijer, waarmee de heer Fock
zich beweegt te midden van moeilijkheden,
gelijk hij ook op straat zich vlug en lenig
voortbeweegt met groote, veerkrachtige,
regelmatige stappen. Fock's gematigdheid van
oordeel, zijn verdraagzaamheid en zin voor
de werkelijkheid en het bereikbare droegen
er toe bij dat de hoogste belangen van den
staat in een gejaagden, gespannen, maar
groeten tijd aan zijn zorg werden toever-
trouwd, aldus zeide de heer van Karnebeek.
Hij herinnerde er aan hoe de heer Fock,
toen hij voor de eerste maal naar het
departement ging, daarheen begeleid werd
door zijne ouders.

Spreker eindigde met den wensch uit te
spreken dat de heer Fock nog menig jaar
zijn rijpe en veelzijdige ervaring te aller
beschikking zou mogen stellen.

Fock antwoordde op diep getroffen toon.

Het telegram van den voorzitter en de
meerderheid der Volksraadsleden was zoowel
door Europeesche, Inlandsche als Chineesche
leden onderteekend.

DEN HAAG, 19 Juni (Aneta).

De receptie in De Twee Steden ter ge-
legenheid van den verjaardag van mr.
D. Fock was zeer druk bezocht. O. a.
waren aanwezig de kamerheer van H.M.
de Koningin, jhr. A.G. Sickinghe, de leden
van het eerecomité en verder de heeren
Loder, Donner, Van Heemstra en verschil-
lende Kamerleden. De sultans van de Oost-
kust van Sumatra hadden bloemstukken
gezonden.

Aan een diner dat na de receptie aan den
heer Fock werd aangeboden spraken onder
andere de minister van Koloniën dr. Ko-
ningsberger, jhr. mr. Ch. J. M. Ruyss de
Beerenbrouck, minister Van der Veete, oud-
ministers dr. C. Lely, en oud-minister dr. J.
Th. de Visser.

SCHEEPSBOTSING.

„Shirak“ en „Aihena“.

DEN HAAG, 19 Juni (Aneta).

Het Britsche stoomschip *Shirak* is ter
hoogte van kaap Finistere in botsing
gekomen met de *Aihena*, die van Rot-
terdam naar Buenos Aires op weg was.
De *Aihena* begeleidt de beschadigde
Shirak. De oorzaak van de botsing was dat
beide schepen in een dichten mist varend
elkaar niet zien konden.

Uit het Britsche Lagerhuis.

LONDON, 19 Juni (Aneta Reuter).

Het Britsche Lagerhuis is heden begonnen
met de behandeling van het door de rege-
ring ingediende wetsontwerp, dat bekend
staat onder den naam van Rating Bill. De
door de arbeiderspartij ingediende amendementen
die de steunverleening beperken tot
de streken waar deze hoog noodig is, onder
uitluiting van den Landbouw en die het
steunschema wilden uitstreken tot alle
vormen van transport werden verworpen.

De werkloosheid in Engeland.

LONDON, 19 Juni (Aneta Reuter).

De werkloosheidscijfers over de afgelo-
pen week toonen aan dat in Engeland het
totaal aantal met 10.149 verminderd is.

Bruno Walter's afscheid.

PARIS, 19 Juni (Spec. Dienst Loc.).

Een groep Fransche musici hebben den
Berlijnschen gastdirigent Bruno Walter voor
diens vertrek uit Parijs aan het eind van de
Mozart-concerten een lunch aangeboden,
waaraan ook de minister van Oorlog, Pain-
levé, heeft aangezien.

HET JAARVERSLAG VAN DE FACTORIJ.

De kracht van het particulier
initiatief.

INDIË HEEFT RUST NOODIG.

DEN HAAG, 19 Juni (Aneta).

Het jaarverslag van de Nederlandsche
Handelmaatschappij zegt, dat in het alge-
meen een gunstige ontwikkeling heeft
plaatsgehad, ondanks de politieke en eco-
nomische moeilijkheden, hetgeen de groote
kracht bewijst van het particulier initiatief,
dat zich niet laat ontmoedigen en zich in
korten tijd van tegenslagen weet te her-
stellen.

Indië's aandeel in de ontwikkeling der
bedrijven in Nederland, zoowel direct als
indirect, wordt over 1927 zeer belangrijk
genoemd.

De weinig geruststellende berichten in
het begin van 1927 verhoogden de belang-
stelling in Nederland.

Ten duidelijkste bleek de wensch naar
een zich economisch en politiek rustig ont-
wikkelend Indië, terwijl het beoef levendig
werd dat dit slechts onder een krachtig
bestuur te bereiken zou vallen.

Met betrekking tot de communistische
actie wordt er op gewezen dat deze bij
voorkoor de welvarendste streken uitkooi,
hetgeen toegeschreven wordt aan de weten-
schap dat daar meer intellectueelen zijn dan
in de armere gebieden, terwijl daar
ook gemakkelijker fondsen voor deze actie
te vormen vielen.

DE VENNOOTSCHAPPEN.

Ontwerp door Eerste Kamer
aangenomen.

DEN HAAG, 19 Juni (Aneta).

De Eerste Kamer der Staten-Generaal
heeft het wetsontwerp inzake de vennoot-
schappen met 24 stemmen voor en
21 stemmen tegen aangenomen.

POENALE SANCTIE EN GENÈVE.

Geen tijd voor weerlegging van
Kupers' mededeelingen.

DEN HAAG, 19 Juni (Aneta).

De Nederlandsche gedelegeerde bij de
Geneefse Arbeidsconferentie heeft meege-
deeld dat de door den heer Kupers schrift-
telijk ingediende, door hem onjuist geschte
voorstellingen ten aanzien van de poenale
sanctie wegens tijdsgebrek niet weerlegd
kunnen worden.

Verschillende bladen wijzen er op dat
het ongewenscht te achten valt dat het
Nederlandsche beleid in de ogen van het
buitenland wordt zwart gemaakt door een
lid van de Nederlandsche delegatie.

VLEIGTUIG GEVALLEN.

Luitenant Weemhoff licht gewond.

DEN HAAG, 19 Juni (Aneta).

Uit De Kooy wordt gemeld dat een ma-
rinevliegtuig dat een nachtelijke vlucht
maakte is neergestort. De bestuurder luit-
enant Moes bleef ongedeerd, de luitenant der
marine Weemhoff werd licht gewond.

DE HOOGERE KRIJGSSCHOOL.

Een hooge mutatie.

DEN HAAG, 19 Juni (Aneta).

De directeur van de Hoogere Krijgsschool
te 's-Gravenhage, de heer P.J. van Mun-
nikrede, is bestemd tot lid van het Hoog
Militair Gerechtschap. De luitenant-kolonel
van den generaal staf H.A.F.G. van Ermel
Soherer is bestemd tot zijn opvolger als di-
recteur van de Krijgsschool.

Necrologie.

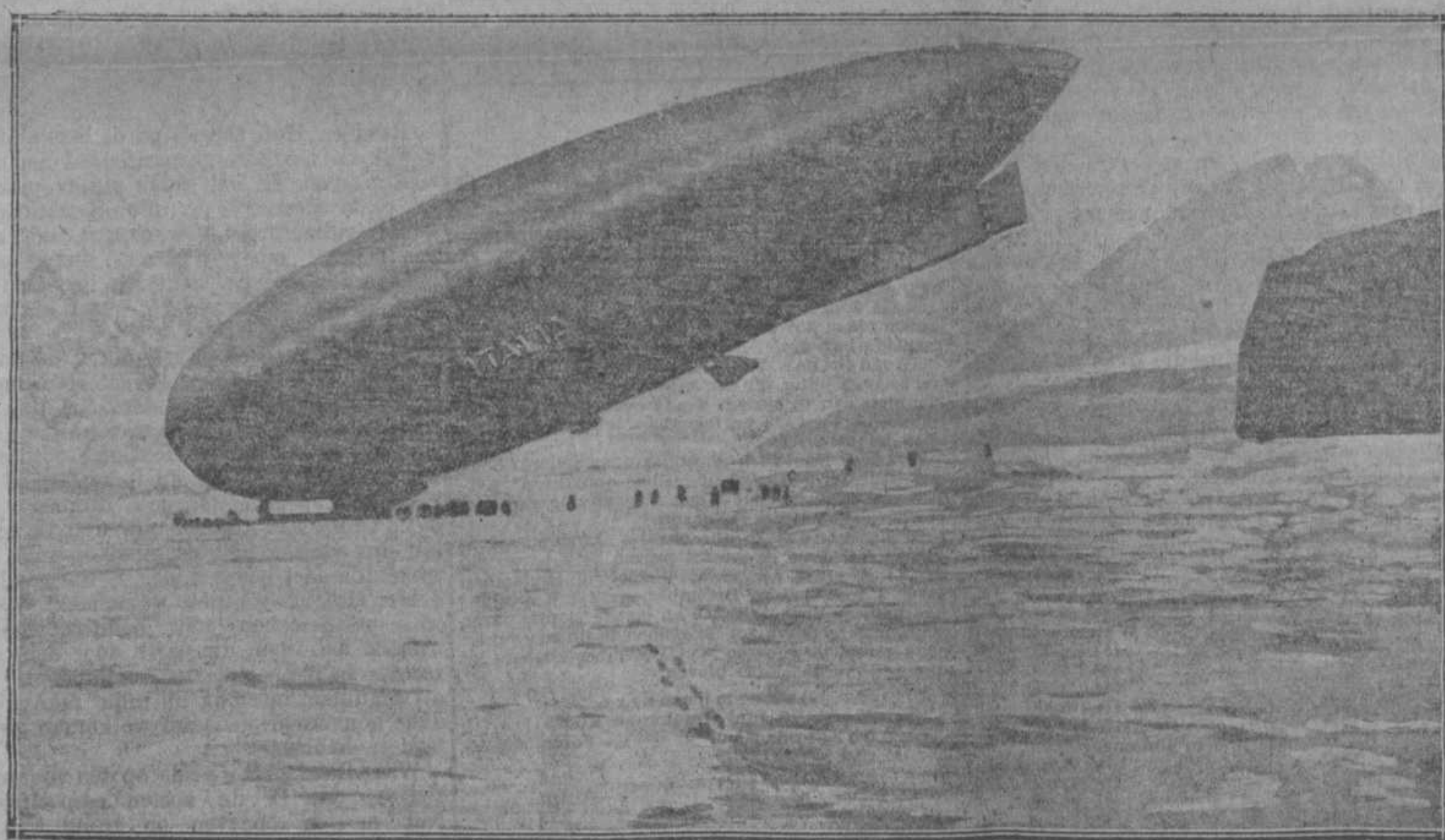
DEN HAAG, 19 Juni (Aneta).

Overleden is de oud-directeur van den
Hoofddienst generaal Wierts.

INGEZONDEN MEDEDEELINGEN

Ambeien
worden geheel genezen door het
reeds 25 jaar bekende en beproef-
de preparaat
Amusol

Supportoria der fa. Goedecke & Co.
Weigeren 't eigen belang nomaak
Generaal Vertegenwoordiger voor Holland en
Koloniën: Oskar Koch, Amsterdam Amd.
de Huyterweg 190. 818

Het machtige luchtschip vóórdat wilde wind en sneeuwstormen het opeischten als proot: Nobile's
„Italia“ te Kingsbay gereed voor den koenen tocht, waarvan de luchtscholen nimmer zou terugkeeren.

Weer en Bedrijf.

In de suikerstreken.

Het Oostmoessonweer werd in deze periode door plaatselijke buien onderbroken; in Midden-Java waren deze soms zoo zwaar, dat zij eenige schade deden; over het algemeen waren zij echter nuttig voor den ouden en jongen aanplant. De berichten over den jongen aanplant luiden gunstig; op sommige ondernemingen komt wat gromsiekte voor. Waar dit na te gaan was, bleek steeds, dat de ziekte aan besmette bibit was toe te schrijven.

De groepsadviseur van Probolinggo meldt:

Het weer kenmerkte zich gedurende de afgelopen periode door veelvuldige bewolking en eenige regenbuien, welke in het Loemadjangsche talrijk, in het Kraksaansche minder waren dan in de omstreken van Probolinggo. Overdag begon de Gendingwind al eenigszins door te komen. Het openmaken van plantenvelden vordert regelmatig; de jonge aanplant blijft zich goed ontwikkelen. Op de meeste ondernemingen overdundert men last van gebrek aan werkvolk, wat o.m. veroorzaakt wordt door het oogsten van de padi, het veelvuldig voorkomen van ziekten onder de Indische bevolking en de vele feesten in deze tijd van het jaar. Vooral is er gebrek aan klein volk. De oude aanplant blijft nog groote verschillen in rijping vertoonen. Terwijl in het Kraksaansche eenige fabrieken goede rendementen hebben en daardoor volop malen kunnen, geven de minder goede rendementen van een enkele andere fabriek moeilijkheden bij het aanwinnen van geschikte snijtuinen.

Sidhoarjo meldt:

Het Oostmoessonweer werd in de laatste week onderbroken door enkele dagen met zeer bewolkte lichte plaatselijke neerslag. Zoowel voor het jonge gewas als voor de verkrumming van den opengewerkten grond waren de kleine buitjes zeer welkom. De campagne is nu overal in volten gang. De laatste fabrieken zijn nu ook met het oogsten begonnen. De maalsresultaten blijven overal zeer bevredigend. De rendementen zijn plaatselijk buitengewoon hoog. Vaak stemt het fabriekrendement niet overeen met de vooranalyses, als gevolg van het groote aantal vroegeresogelans. 2883 POJ vertoont bijna overal afstervingsverschijnselen nog vóór een behoorlijk rendement werd bereikt. De soort bleek ook in voorgaande jaren hoogst onbetrouwbaar te zijn. De jonge aanplant ontwikkelt zich naar wensch. Enkele ondernemingen zijn reeds geheel afgeplant, terwijl men overal zeer tevreden is over het verloop van de werkzaamheden. Plaatselijk wordt het planten iets vertraagd door bibitgebrek. Ziekten en beschadigingen van ernstigen aard kwamen niet voor.

Modjokerto meldt:

Hoewel er bij dagelijks bewolking optrad, viel er toch geen regen van betekenis. In Modjokerto viel een keer een zeer kleine bui, sommige dagen stond er een stevige Oostwind door, die hier en daar nog wat riet deed legeren. De rijpheidsanalyses vertoonden een vooruitgang. Het rijpewicht van 2878 POJ loopt nu steeds sterk uiteen. De productie van deze rijpewicht neemt op de mergelkleigronden nog altijd toe. 2722 POJ heeft ten Zuiden van de Brantas veel last van bacteriosis, waardoor vele doode pollen in den aanplant voorkomen, die de sappen en het product sterk beïnvloeden. Met het openmaken der gronden en het planten schiet men nog steeds goed op en men is veel verder vergeleken bij verleden jaar. De padi is nu grotere deels geoogst. Behalve geelkleurziekte in den ouden aanplant komen er geen beschadigingen en plagen van betekenis voor.

Djombang meldt:

De eerste helft van Juni was over het algemeen droog, alleen in Zuid-Djombang vielen enkele verfrissende buitjes; op Badas was de neerslag op 10 Juni zelfs 40 mm. Zoowel voor den jongen als den ouden aanplant is dit zeer gunstig. De rendementen verkreken met herhaaldelijk opbrengsten van 200-220 pik, suiker per bruto-bouw. De producties van deze soort zijn overal zeer bevredigend. DI 52 doet het plaatselijk eveneens goed. 2878 POJ gemeden op ongeveer 11 maanden leeftijd brengt in vakkenproeven herhaaldelijk belangrijk meer op dan goed geslaagde DI 52, waarmee ook voor het begin van de campagne de superioriteit van deze variëteit boven DI 52 bewezen is. De campagne verloopt normaal, nagenoeg alle fabrieken zijn nu met malen begonnen. Het openmaken en planten schiet zeer goed op, men is nagenoeg overal belangrijk voor bij verleden jaar. De uitlevering der vlakke-bibittuinen is bevredigend. Zoowel de eenoog- als twee-oogsoorten aanplant staat er gunstig voor; er behoef bijna niet gesoeld te worden, terwijl de uittoeling eveneens goed doorkomt. Verschillende jonge tuinen ontvangen de laatste bemesting. Met het openmaken der vlakke-bibittuinen wordt in het Watodakonggebied spoedig een aanvang gemaakt. Ziekten van eenige betekenis komen niet voor.

Kediri meldt:

In de afgelopen 14 dagen kwamen plaatselijk enkele vrij flinke regenbuitjes voor. De producties van den ouden aanplant zijn goed. Het openmaken der sawahs is verschillend; in Noord-Kediri beter dan in Zuid. Met het afwerken en planten der nieuwe tuinen is men voor bij verleden jaar. De stand van den jongen aanplant is goed; ziekten en plagen doen zich niet voor.

Ngandjoek-Madioen meldt:

In de Kediri'sche viel de laatste dagen ongewoon veel regen, plaatselijk werden zelfs buien van ruim 50 mm. geneoterd. Op zware gronden werden hierdoor de laatste geplante tuinen overspoeld. Men is dit jaar met openmaken en planten algemeen veel voor bij verleden jaar; de nieuwe aanplant ziet er, zoover reeds opgekomen, goed uit en heeft men tot nog toe geen last van plagen. De laatste paar weken gaat algemeen het werk iets langzamer tengevolge van de vele malaria-patienten bij het begin van den Oostmoesson. De staande aanplant maakt overal een goede indruk. Op een enkele onderneming valt het rendement van 2878 POJ tot nog toe niet mee, wat misschien wel aan een iets te hooge mestgift te wijten is.

Solo meldt:

In de tweede week van Juni vielen over de geheele groep eenige zware buien, plaatselijk tot 180 mm. in een bui. Dagelijks blijft vrij sterke tot sterke bewolking optreden in de namiddagen. Voor de jonge tegal-

lans was deze omslag van het weer heel welkom, doch overigens veroorzaakt zee enige moeilijkheden met het transport. Mede door de uantiele feesten in de desa wordt over rietgebrek geklaagd. Ook het wieden van den jongen aanplant is soms ten achter. Voor het overige verloopt het planten vlot en slaat alles goed aan; gromsiekte vraagt op eenige fabrieken nog wat aandacht.

Jogja meldt:

Van den 9den af trad wederom bewolking op en hier en daar vielen kleine hoeveelheden regen. Den 12den s middags regende het in de kotta Joga zelfs vrij hard. Enige hooger gelegen ondernemingen kregen van 13 op 14 Juni nog een zware bui; op Medarie bijv. viel toen van 80 tot 90 mm. regen. Nog niet alle fabrieken zijn den maaltijd begonnen en die, welke reeds malden, hadden nog niet overal even moe sappelen. De productie van 2878 POJ liet zich echter gunstig aanzien, hoewel de rendementen dikwijls nog laag zijn. Sommige ondernemingen zijn 15 Juni praktisch afgeplant; dit is evenwel nog uitzondering. Den laatste tijd wordt minder vlij gepland, daar men op voldoende groote rijpewicht moet wachten. De jonge 2878 POJ-aanplant komt meestal goed op, echter werd soms afstervings van plantjes in één-oogsoorten geconstateerd als gevolg van bibitrot, terwijl op een onderneming op de zwaardere gronden gromsiekte in den jongen, ruim 6 weken ouden aanplant werd waargenomen. Tot nu toe kon door inboeten de aanplant echter voltallig worden gehouden. Ook klagt men hier en daar weer meer over boorders dan elders.

Banjoemas meldt:

Dese maandheft kenmerkte zich voornamelijk door zwaardere bewolking. In de laatste dagen vielen in het gebegte vrij zware buien, zodat de waterdieten weer zijn toegenomen. Verschillende buien in de vlakke kwamen den jongen aanplant ten goede. Overal wordt hard geplant; op de meeste fabrieken reikt men dese maand afgeplant te zijn. Alle ondernemingen zijn nu aan het malen. 2878 POJ uit de vroegste geplante tuinen legt het in vele gevallen, qua rijpewicht en rendement, nog af tegen EK 28. Wegens de vele Indische feesten in deze maand wordt in verschillende streken over werkvolkgebrek geklaagd. Op een fabriek werd in twee jongen 2878 POJ-maaltijtuinen gromsiekte geconstateerd.

Koedoes meldt:

Gedurende deze periode trad er vrij veel bewolking op en leek het alsof het weer om zou slaan. Het kwam echter alleen in Kendal en aan den Oost-Moerikant tot een enkele zware bui. In het Zuiden en Westen van de Moeria was de neerslag gering. Over het algemeen blijven de producties vooruitgaan, al zijn nog niet overal de rendementen even mooi.

Het planten verloopt goed, hoewel men op sommige fabrieken teleurstellende uitlevering van topstek heeft tegevolge van boorders en te kleine siwils.

Pekalongan meldt:

Op enkele buien na, die bovendien meestal 's nachts vielen, bleef het weer van deze periode droog en mooi zonnig. Vooral voor den jongen aanplant was dit zeer gunstig; het openmaken is op de meeste ondernemingen praktisch afgevoerd; het uitzuren der zware gronden verloopt zeer voorspoedig; de opkomst is overal goed en de eerste geplante tuinen beginnen er zeer aardig uit te zien. De campagne is in volten gang. Het oude riet staat overal fris, zodat er een stijging in het product te verwachten is. Slechts op een onderneming, waar men op verschillende plaatsen bacteriosis (bij 2878 P.O.J.) heeft geconstateerd, begonnen de rendementen vrij snel achteruit te gaan, zodat de fabriek genoodzaakt is zeer hard te malen. In een stamtuin werd, vermoedelijk in verband met het toppen in den natten tijd, verwelkingziekte geconstateerd.

Tegal meldt:

Praktisch zonder kentering heeft het weer een Oostmoesson karakter aangenomen met koude nacht- en ochtenduren; gedurende de gehele periode bleef het droog. In het Westen is de padioogst afgelopen, zodat men er met het openleggen der gronden en met planten flink opschiet. De Oost-ondernemingen zijn meestal later, vooral als ze in de 3e gologans liggen, maar alle zijn voor bij verleden jaar. Zoowel rauwe bibit als rajoengan zijn goed aangelagen, zodat de jonge tuinen regelmatig en goed staan. De rendementen zijn nog stijgende. Op één na zijn alle fabrieken thans aan het malen. Ziekten of plagen van betekenis — behalve dan boorders in verschillende jonge tuinen — kwamen niet voor.

Cultures en Handel

Basisvracht voor kinabast.

Een aanvulling van het Europa Vracht tarief behelst dat de basisvracht voor Kina bast direct ingaande verlaagd is tot f 50 per M³.

Rubber-fabrieken.

Aan: 1. de N.V. Nederlandsche Rubber Unie, 2. F. G. O. Knipf, administrateur van de rubber-onderneming Soengai Poetok, 3. de N.V. Handel Maatschappij v/h. Hemmes & Co., 4. de N.V. Handel Maatschappij v/h. Kwee Khai Hak Brothers, 5. de N.V. Djoen Sen Thjong, 6. Tjia Thong Hong, 7. Lim Kiat Tjia, 8. de N.V. Handel Maatschappij Phoa Thong An, 9. de N.V. Handel Maatschappij Ngi Thiang Hin Brothers, 10. Liaw Chian Jian, 11. de firma Khoon Hoa Dook & Co., te Pontianak, 12. Lai Soe Long merk Song Song, te Sekadus, 13. Thong Soea Teng, te Singkawang, 14. de N.V. Landak Cultuur Maatschappij, te Pontianak, 15. Tjia Min Khong en 16. Po A Koan, beiden te Sambas, is vergunning verleend tot het: 1, 3, 5, 6, 7, 8, 11, 12, 13, 15 en 16 drijven, 2, 4, 9, 10 en 14 oprichten en drijven, van een fabriek voor de bereiding van bevolkings-rubber op 1 vier perceelen, gelegen aan den Fabrieksweg ter residentiehoofplaats Pontianak, 2. elk der ondernemingen Soengai Majam (onderaafdeling Sanggau) en Soengai Foetok (onderaafdeling Pontianak), 3. en 4. een perceel, gelegen aan den Fabrieksweg te Pontianak, 5. en 6. een perceel, gelegen in kampong Baroe te Pontianak, 6. idem kampong Loear, 7. en 10. idem kampong Soengai Deraka, 8. idem kampong Sinantan, 12. idem te Sekadus (afdeling Pontianak), 13. idem aan de Heerenstraat te Singkawang, 14. idem in het district Senakim, onderaafdeling Dandak, afdeling Pontianak, 15. idem in kampong Soengai Koeboe te Sambas, 16. idem in kampong Siapat te Sambas.

DE MAALTIJD.

Twintig maalopgaven boven 200 picol per bouw.

Van de 148 fabrieken, die een opgave inzonden bleven er volgens de Korte Berichten van het Prefectaat voor de Javasukerindustrie, slechts 5 in productie een weinig beneden dese periode van het vorige jaar. Alle andere opgaven zijn hooger, dikwijls zelfs zeer aanzienlijk, zodat er thans 20 opgaven zijn boven 174 Q/ha, d.w.z. boven 200 picol suiker per bouw, welk product vroeger tot de hooge uitzonderingen behoorde. Van de 148 opgaven zijn er thans 124 (= 89 pCt.) boven de 130 quint., wat in 1927 met 39 (= 42 pCt.) het geval was.

De genoemde 20 opgaven zijn van de hieronder genoemde fabrieken, die o.a. met de volgende gegevens op den maaltijd tot 15 Juni voorkamen:

Onderneming	Aantal geogste H.A.	Quintalen suiker in st. murec. per H.A.
Olean	159	188.2
De Maas	105	175.9
Kebonsgoeng	115	175.2
Krian	47	192.—
Balongsendo	157	182.6
Watotoelis	133	208.—
Poppoh	43	193.1
Perning	178	183.1
Tjoekir	107	178.6
Djombang	125	180.1
Kanigoro	265	186.6
Poerwodadi	220	182.6
Delangge	108	191.3
Poendong	82	175.—
Tjepingir	357	177.3
Tjomal	410	181.6
Bandjardawa	275	174.8
Djabararang	212	180.—
Ketang, West	341	182.8
Nieuw-Tersana	497	176.6

De campagne.

Aneta seint dd. heden uit Soerabaja: De s. Barongan ving 16 dezer te malen aan.

Een kwart-eeuw planter.

Het Soebang Weekly schrijft: Zondag s.s. zal het 25 jaar geleden zijn dat onze collega J. C. Aabek Brussse zijn eerste schreden zette op het eenigszins glibberige planterspad. 25 Jaar!

Voorwaar geen kleinigheid. Denk je daar eens in. De meesten onzer bekenden toen, (voor zoover ze al zijken konden) de wereld nog boven al het andere op de wereld en kenden rubber alleen in den vorm van fietsbanden en een stukje vlakgom om fonte sommen uit te vegen. En koffie (misschien de koffie die Brussse toen al plantte) was voor de meesten nog een verboden drank! J. C. Aabek Brussse werd 11 Juni 1882 te Poerwodadi (Bagelen) geboren. Na het Instituut Mohlman te Amsterdam doorloopen te hebben, bezocht hij de Tuinbouwschool „Semper Crescit“ te Naarden-Bussum. In Juni 1903 stapte hij in Priok aan wal en werd geplaatst op de L.M. Tyll Landen in den Oosthoek.

Na een diensttijd van ongeveer 9 jaren werd hij wnd. administrateur op de L. A. van den Bergh van Heineoord Landen en was dat achtereenvolgens op de Koloniale Banklanden, Ond. Alas Kedawoeng en Boemi Aroem. Daarna kwam hij op Pakaran-Salak en Tjimoelang en is nu al 4 jaar bij onze Maatschappij.

In al die jaren is Brussse slechts eenmaal met verlof naar Holland geweest—vroeger ging dat niet zoo vlot—en toch stapte Brussse nog even vijf en monter met zijn onafscheidelijke veldflesch (met koffie, om in stilte te blijven) en zijn koffiehouten stok door de tuinen rond. Voorwaar een mooi voorbeeld voor onze jongere employe's in werklust en plichtsbetrachting.

We hopen dat het J. C. Aabek Brussse Zondag, den voor hem zoo gewichtigen dag niet aan persoonlijke belangstelling zal onbreken en dat zeer velen, onder het aanstooten van een koud glaasje met ons den wensch zullen uitspreken:

„Brussse nog vele jaren, kerel!”

Statistiek van de Intergewestelijke Handelsbeweging der Buitengewesten.

Als mededeeling No. 57 van het Centraal Kantoor voor de Statistiek is verschenen, de Statistiek van de intergewestelijke Handelsbeweging der Buitengewesten over het 2e halfjaar 1927.

Deze publicatie behelst een overzicht van de intergewestelijke handelsbeweging der Buitengewesten gedurende het 2e halfjaar 1927 en is het vervolg van het in de „Mededeeling van het Centraal Kantoor voor de Statistiek“ No. 56 voorkomend overzicht over het 1e halfjaar 1927 van den handel tuschen de gewesten van den Archipel onderling.

Als op zichzelf staand geheel zijn de in deze mededeeling geproduceerde cijfers reeds zeer leersaam. Voor het verkrijgen van een juist beeld van de totale handelsbeweging van Nederlandsch-Indië is dit boekje echter onmisbaar en vormt als zodanig een aanvulling op de publicaties betreffende den handel van Nederlandsch-Indië met het buitenland.

Voor de distributie van handelswaren uit Java naar de Buitengewesten, zijn aparte overzichtelijke artikelen en gewestwijze tabellen samengesteld, terwijl voor den in- en uitvoer van aardolieproducten van P. Samboe een gedetailleerde staat werd toegevoegd.

Naast subtotale over het 2e halfjaar 1927 werden de totale over het heele jaar 1927 opgenomen.

Onderstaande staatjes geven dese totallen, waar voor vergelijking die over de 4 voorgaande jaren zijn toegevoegd.

De invoer van Java in de Buitengewesten gedurende de jaren 1923 t/m. 1927 (waarde in gld.) vertoont een opmerkelijke stijging:

Jaren:	Waarde in gld.
1927	156,312,000
1926	131,250,000
1925	121,786,000
1924	100,738,000
1923	89,124,000
Jaren:	Waarde in gld.
1927	138,964,000
1926	129,358,000
1925	113,942,000
1924	111,325,000
1923	120,327,000

Uitvoer naar andere Buitengewesten.

Jaren:	Waarde in gld.
1927	74,157,000
1926	76,748,000
1925	74,296,000
1924	71,191,000
1923	71,693,000

Uit bovenstaande cijfers blijkt wel, dat deze intergewestelijke goederenbeweging een niet te verwaarlozen factor vormt voor een juist inzicht in het handelsverkeer van geheel Nederlandsch-Indië.

Geld en Fondsen

Wisselkoersen.

De noteringen van Dinsdag.	Aneta-radio	Dunlop & Kolt	Vorige notering.
A'dam-Batavia	99 1/2	99 1/2	99 1/2
id. Londen	12 1/2	12 1/2	12 1/2
id. New-York	2 48	2 48	2 47 1/2
id. Parijs	9 75	9 75	9 74
Londen-A'dam	12 08 1/2	12 08 1/2	12 08 1/2 (D.K.)
Londen-New-York	4 88 1/2	4 88 1/2	4 88 1/2

Samarangsche Banken op heden:

T.T. Amsterdam	N.H.M.	Med. Ind. Esc. Mij.	Hand. bank.
Zicht	96 1/2	96 1/2	96 1/2
T.T. Londen	12 13 1/2	12 13 1/2	12 13 1/2
Zicht	12 11 1/2	12 11 1/2	12 11 1/2
T.T. Australie	12 11 1/2	12 11 1/2	12 11 1/2
Zicht	12 08 1/2	12 07 1/2	12 07 1/2
T.T. New-York	2 48 1/2	2 48 1/2	2 48 1/2
Zicht	2 48 1/2	2 48 1/2	2 48 1/2
T.T. S. Francisco	2 48 1/2	2 48 1/2	2 48 1/2
Zicht	2 48 1/2	2 48 1/2	2 48 1/2
T.T. Frankrijk	10 1/2	10 1/2	10 1/2
Zicht	10 1/2	10 1/2	10 1/2
T.T. Belgie	98 1/2	98 1/2	98 1/2
Zicht Zwitserl.	48 1/2	48 1/2	48 1/2
(S.d.) Zwit.	48 1/2	48 1/2	48 1/2
T.T. Italie	12 1/2	12 1/2	12 1/2
Zicht	12 1/2	12 1/2	12 1/2
T.T. Stockholm	67 1/2	67 1/2	67 1/2
Zicht	67 1/2	67 1/2	67 1/2
T.T. Oslo	68 1/2	68 1/2	68 1/2
Zicht	68 1/2	68 1/2	68 1/2
T.T. Kopenhagen	67 1/2	67 1/2	67 1/2
Zicht	67 1/2	67 1/2	67 1/2
T.T. Calcutta	91 1/2	91 1/2	91 1/2
Bombay	91 1/2	91 1/2	91 1/2
Madras	91 1/2	91 1/2	91 1/2
Rangoon	91 1/2	91 1/2	91 1/2
Colombo	91 1/2	91 1/2	91 1/2
T.T. Taipei (Form.)	117 1/2	117 1/2	117 1/2
Zicht	116 1/2	116 1/2	116 1/2
T.T. Hongkong	125 1/2	125 1/2	125 1/2
Zicht	125 1/2	125 1/2	125 1/2
T.T. Amoy	118 1/2	118 1/2	118 1/2
Zicht	118 1/2	118 1/2	118 1/2
T.T. Shanghai	166 1/2	166 1/2	166 1/2
Zicht	166 1/2	166 1/2	166 1/2
T.T. Singapore	140 1/2	140 1/2	140 1/2
Zicht	140 1/2	140 1/2	140 1/2
T.T. Dordrecht	59 1/2	59 1/2	59 1/2
Zicht	59 1/2	59 1/2	59 1/2
T.T. Manila	124 1/2	124 1/2	124 1/2
Zicht	124 1/2	124 1/2	124 1/2

FRESE & HOGEWEG

Accountants

LOYENS & VOLKMAARS

Belasting-consulenten

2123

Effecten.

Amsterdam 19 Juni	Aneta-radio	Dunlop & Kolt	Vorige not.
Voorloofland	168	168	168
Singkep Tin	359	359	359
Cert. N. H. M.	179	179	178
Handelsbank	180	180	182
Kolon. Bank	267	267	268
H. V. A.	693	693	689
Poerwodadi	113	114	113
Unie	201	201	203
J. C. J. L.	131	131	132
K. P. R.	237	237	238
Rott. Lloyd	240	—	—
N. I. S.	—	—	—
Deli-Spor	177	177	178
R. J. S.	184	184	—
N. I. T.	—	—	—
Binau	545	545	548
Zeeplant	138	138	140
Javanische Bank	85	85	85
Deojoeng	85	85	85
Internatio	292	292	297
Rot. Bank	—	—	—
Aust. Bank	178	178	180
Landeste	342	—	—
Ged. Mij.	—	—	—
Maints	—	—	—
Anien	—	—	—
Id. nat. bet. nieuwe em.	—	—	—
Sum. Rubber	177	—	—
Baslam	—	—	—
A'dam Rubber	232	232	234
Waringo	389	389	387
Soerowangin	271	—	—
Gedeh	—	—	—
Bindangari	210	—	—
Kor. St. Zr.	389	387	398
Tarakan	426	—	—
Ind. Leen. 1916-17	100 1/2	—	—
Ind. Leen. 23 A	100 1/2	—	—
Dollar Leen. 23 D	101	—	—
Ind. Leen. 23 D	101	—	—
Doll. Leen. I en II	—	—	—
Conversieleen. 25	—	—	—

Amsterdam, 19 Juni (Aneta). Rubber onveranderd; suiker iets beter; olie flauw; scheepvaart stil; strooming luiteloo met aanbod.

Samarang, 20 Juni (Dunlop & Kolt).

Voorbeurs.

	Ged.	V.	Prompt.	Mand.	V.	A.
Factorij	—	—	181	—	—	—
Poerwodadi	—	114½	116	—	—	—
Vorstel.	—	169½	—	—	—	—
H. V. A.	—	690	—	—	—	—
Gew. Kintne	—	350	350	—	—	—
Indotevens	—	177	179	—	—	—
Manila	—	137	133	—	—	—
g. H. Pr.	—	374	378	—	—	—
Indotevens	—	112	123	—	—	—
Bank	—	—	269	—	—	—
S.	—	—	242	—	—	—
S.	—	178½	180	—	—	—
S.	—	—	185	—	—	—
S.	pr. 75	75	80	—	—	—
Hjang	—	—	—	138	—	—
neu	—	—	550	—	—	—
an Rubb.	—	—	—	230	—	—
n. Olie	—	388	—	—	—	—
guc	—	85½	86½	—	—	—

NIGHTCAP JENEVEVER

Wacht U voor namaak.

Let op de waarborgstrookjes om de capsules.

Importeurs: **Handelsvereniging Oost-Indie**

34 D

Een ARTIKEL van VERTROUWEN:

VAN COOTH BOTER

Constante kwaliteit.

Import: Handelsvereniging „OOST-INDIE”

34 H

TOKO SMABERS

Telefoon No. 40

Heden ontvingen wij

VRIESKAMER-ARTIKELEN

Gerookte Paling

Gerookte Zalm

Gerookte Sprot

Gem. Haring

Zoute Haring

Roimops

Paling In Gelei

Mosselen In Gelei

Tongen en Berliner Leverworst.

SAVELKOUL

SEMARANG

„UNIC”

DE SCHOEN

bij uitnemendheid

1142

De
Zuiverheid wordt met
£10.000.
gegarandeerd

WRING HET OMTWEE
STUKKEN TE BEKOMEN

Zuivere zeep kan bij aankoop wat
meer kosten, maar U haalt het
er dubbel en dwars uit, want het
is het behoud van Uw kleeren.
Koopt daarom altijd Sunlight.

Sunlight
Zeep

Lever Bros. Ltd., Port Sunlight, England

3368A

O N T W I K K E L I N G

Sedert haar oprichting heeft General Motors zich constant toegelegd op verbetering harer automobielen. Alle methodes voor wetenschappelijk onderzoek werden toegepast ter verbetering der mechanische onderdelen, zoowel als die der carrosserie, opdat hare producten hunne eigenaren steeds doelmatiger diensten zullen bewijzen.

Als gevolg van dit streven heeft een geweldige ontwikkeling — een snelle vooruitgang plaats gehad — niet alleen bij General Motors automobielen doch in de geheele automobielen-industrie. Een hoogere, ongekende graad in comfort, veiligheid en prestaties werd bereikt — hiertoe heeft General Motors ontzaggelijk veel bijgedragen.

In 1908 verkeerde de automobielen-industrie nog in hare kindsheden; productie-methoden waren toen niet, zoals wij die thans kennen en als gevolg van gebrekkige inrichting der fabrieken werden eertijds tal van productie-fouten gemaakt.

De mogelijkheid, onderdelen van den eenen wagen te gebruiken voor andere, bestond toen nog niet en de meeste automobielfabrikanten achtten het buitengewoon kostbaar en tijdrovend monteren met de hand, een absolute noodzakelijkheid.

De Cadillac Motor Car Company beseftte dat deze methode gewijzigd diende te worden en maakte een aanvang met wat men noemt: Normaliseering der onderdelen. Het belang hiervan werd onmiddellijk door alle andere fabrieken ingezien, ten bewijze waarvan de Cadillac Motor Car Company voor haar summiem werk de Dewar Trophy, een der hoogste onderscheidingen, werd toegekend.

In 1910 introduceerde de Delco Company, een onderdeel van General Motors, de eerste praktische zelfstarter en het systeem

voor elektrische verlichting. Dit betekende de inluiding van een nieuw tijdperk in de ontwikkelingsgeschiedenis van den automobiel.

Het met de hand aanzetten had nu afgedaan — rijden bij avond werd veiliger en de auto bood van toen af oneindig meer comfort.

Deze twee nieuwe bijdragen ontving de industrie, juist toen zij het meest gewenscht waren. Sindsdien werden snelle vooreringen gemaakt en General Motors heeft hier onafgebroken en onvermoeid aan mede gewerkt.

In meer recente jaren werden even belangrijke verbeteringen tot stand gebracht — General Motors was de eerste automobielfabriek met een proefterrein voor auto's, waardoor een einde werd gemaakt aan het riskante en ondoelmatige proefrijden van nieuwe modellen op den openbaren weg en sedert de in gebruikneming van dit proefterrein heeft het publiek een waarborg dat General Motors automobielen onder alle omstandigheden en op alle mogelijke wijzen worden beproefd alvorens ze op de markt worden gebracht.

Het was dit concern dat een carrosserie-lak uitvond hetwelk, naarmate de wagen ouder wordt, in fraaiheid en glans toeneemt — Duco — thans wijd en zijd door de geheele automobielen-industrie als carrosserie-dek aangewend; tevens de eerste automobielfabriek met een uniform regeling voor verkoop van wagens op afbetaling — n.l. door oprichting der General Motors Acceptance Corporation door wier faciliteiten ontelbare gezinnen zich op gemakkelijke wijze van hun inkomen een auto hebben kunnen aanschaffen. Het effect dezer ontwikkeling is overal merkbaar — ten goede komend aan publiek zoowel als aan de industrie.

N. V. GENERAL MOTORS JAVA

2208 P

Uitgever der Naamloze Vennootschap
DE LOCOMOTIEF
Hoofdredacteur: W. G. N. DE KRIEGER.

HET ABONNEMENT KOST PER KWARTAAL:
VOOR NEDERLANDSCH-INDIË . . . f 12.—
VOOR HET BUITENLAND . . . f 15.50
Abonnement moet bij aanvang van den termijn betaald worden.

Het Hoofdagbureau voor Europa is gevestigd bij de
N. V. DRUKKERIJ en UITGEVERIJ J. H. DE BUSSY
te Amsterdam.

DE LOCOMOTIEF

DERDE BLAD

ADVERTENTIE-TARIEF

Advertenties f 0.50 per regel, met een minimum van 8 regels. Bij plaatsing over de breedte van 2 kolommen wordt het dubbele gevorderd en zoo verder. Bij abonnement ruim rabat.
Familie-berichten . . . f 5.— per plaatsing.
Voor elke plaatsing méér f 2.50.
Ingezonden mededeelingen f 0.75 per regel.
Het bedrag der advertentie moet bij vooruitbetaling worden voldaan. Aanbieding van advertentie geschiedt vóór 10 uur.

Minimum ruimte

Kroniek.

Dure benzine. In ons eigen Indië, waar de petroleum geweldige bedrijven deed ontstaan, die ieders bewondering afdwingen; waar de aardolie een der kostelijkste bodemschatten vormt en aan duizenden een goed bestaan geeft; waar de exploitatie steeds verder voortschrijdt en de bronnen immer rijker vloeien — in ditzelfde Indië kost de benzine duurder dan in de meeste Europeesche landen. In Amsterdam, waar de benzine aankomt na een kostbaar zee- en landtransport van vele weken, is zij goedkoper dan in Tjopoë, waar zij bij wijze van spreken „zoo uit den grond komt.“

Zelfs in Amerika, waar men alles in dollars rekent, kost de benzine minder dan hier. Men betaalt er voor de gallon ongeveer even veel dollars als hier gewone centen voor den liter. Doch ook in het dure Engeland is zij goedkoper, en in Duitschland, dat zware belastingen heft, kost zij 16 cent per liter, en in Frankrijk, dat den franc stabiliseeren moet, slechts 12 cent, en dat zijn al die landen, die de benzine uit den verre vreemde moeten aanvoeren. En hier, waar zij in ontzaglijke hoeveelheden gewonnen en gefabriceerd wordt — hier betaalt ieder autobezitter zich aan benzine bont en blauw.

De voornaamste oorzaak is, wij schreven het reeds eerder, de accijns op aardolieproducten, die door het gouvernement wordt geheven. Dat is een zeer zwaar druukkende belasting, die de benzineprijs hoog houdt. En er is zoo juist weer een regeringsverklaring verschenen, waarin bevestigd wordt die heffing te verdedigen — die trouwens in overeenstemming is met een zekere voorleefde voor indirecte belastingen, welke den laatste tijd waarnaembaar is. Men kan betwijfelen: of de vervanging door een uitvoerrecht juist zou zijn; doch men behoort er zich rekenschap van te geven, dat hier een indirecte belasting wordt geheven, zoo waar als nergens elders in het Nederlandsche rechtsgebied.

Daarnaast zou het goed zijn te vernemen, welk deel van den benzineprijs bestaat uit die, door het publiek te betalen, belasting. Het is niet mogelijk, dit te becijferen; doch het zou voor de hietlandse werkzame maatschappijen van belang zijn, indien dit eens duidelijk werd uiteengezet. Er wordt, van die zijde, nogal eens een beroep op de openbare meening gedaan; welnu — dit kan voor het heden en voor de toekomst niet beter ondersteund worden dan door het bewijs, dat de benzine hier inderdaad slechts met een redelijke winstmarge wordt verkocht en dat het Indische publiek niet, als thans zoo velen meenen, de dupe is van een monopolie en een prijsvereenkomst. Als eenmaal vaststaat, dat alleen de indirecte belasting de benzine zoo overdreven duur maakt, dan kunnen alle slachtoffers daarvan — en daartoe behoort in dezen tijd van auto- en autobusverkeer vrijwel een ieder — er gezamenlijk bij de regering op aandringen deze onnatuurlijke heffing te verlichten.

NED.-INDIË.

De moordenaars van Van Vessom.

Anet seint heden uit Medan, dat de moordenaars van Van Vessom onder zwaar geleide uit Siantar naar Medan zijn overgebracht ter opsluiting in de gevangenis. De ter dood veroordeelde, mandoor Wir heeft nog geen revisie aangevraagd.

Resident Neys.

Aneta seint dd. heden uit Soerabaja dat blijkens bericht van het Soc. Hbld. de resident van Besoeki de heer A. H. Neys, bestemd was voor den residentspost te Malang doch op zijn verzoek te Bondowoso blijft.

Brand te Bandjermasin.

Aneta seint dd. heden uit Bandjermasin, dat gisteravond te half negen twee passagiers van de gemeente zijn afgebrand. Zij waren verzekerd voor een bedrag van f 10.000.

Opiumaanbaling.

Aneta seint dd. heden uit Makassar, dat officieren van de Tijlboet aan boord van dat schip 152 thail opium hebben aangehaald.

Aardschuiving.

In den nacht van Maandag op Dinsdag heeft er nabij Tjileboet (bij Buitenzorg) een aardschuiving plaatsgehad. waardoor het treinverkeer tusschen Batavia en Buitenzorg tot Dinsdagochtend 8½ uur gestremd was.

Inlandsche Bankplannen.

Inlandsche bladen maken melding van plannen om te Pekalongan een Inlandsche nationale bank op te richten. Men is natuurlijk begonnen met een commissie te benoemen, waarvan Kadhoel voorzitter is.

Sylvain Lévy.

Naar men ons mededeelt, is deser dagen te Priok aangekomen prof. Sylvain Lévy, een bekend geleerde op het gebied van Oostersche kunst en wetenschappen. De heer Lévy zal een bezoek brengen aan de oudheidkundige monumenten in de Vorstenlanden vermoedelijk onder leiding van dr. Stein Callenfels.

De profeteerende loerah.

Onze redacteur te Jogja meldt dd. heden telefonisch:

Onder leiding van den chef der politieke recherche, den heer Collette, is in den afgelopen nacht een inval gedaan bij den loerah van de kaloeahan Kirobajan, onderdistrict Kretek, in Zuid-Jogja.

Deze loerah gaf zich uit voor goeroe ilmoe toean, leeraar in de mystieke leer, en doekoem.

Zoo was het bekend geworden dat hij geprofeteerd had en wel, dat van 19 Juni af een tijdperk van ziekte en slagen over dit land zou komen. Uiteraard volgde op deze voorspelling dat wie zich een *djimat* (vrijheid) wist aan te schaffen — bij den loerah verkrijgbaar! — voor die ziekten en die slagen gespaard zou blijven. De loerah — Tjokrokario geheten — had agenten in Jogja, Magelang en in het Salatigische. Hij deed verder allerlei voorspellingen, blijkbaar ontleend aan een mysterieboek *Djojobojo*, n.l. dat in 1930 een nieuwe heerscher over Java zal opstaan, een *ratoe adil*, die spek zal eten.

Na van een en ander kennis te hebben gekregen, heeft het B.B. de gangen van dit eigenaardige desahoofd doen nagaan en men kwam tot de conclusie dat de beweging vermoedelijk samenhangt met soortgelijke, elders, in het Solosche bv.

Nu zou er gisteravond een groote koepokan worden gehouden ten huize van Tjokrokario, waar hij persoonlijk *ilmoe* zou geven. In verband met de belangrijkheden van deze samenkomst waren alle volgelingen naar Tjokrokario's desa ontboden. De politietroep er met 50 man op uit, omsingelde het huis van den loerah-groen en trok daarna binnen. Men vond 58 personen, 43 mannen en 15 vrouwen, waarvan 10 uit Magelang, 7 uit Adikarto en 10 uit het Salatigische. Verder maakte de politie buit 20 krissen, 10 dolken en 2 pikhouweelen. Er ging een gerucht dat de loerah-groen zijn volgelingen als symbool van aanbankelijkheid een houten kris zou geven, doch hiervan is niets gevonden.

Natuurlijk moest voor het schenken van *ilmoe* betaald worden. De prijs bedroeg 25 gulden, groot of klein. Als men groote gaf (guldens en rijksdaalders) kreeg men *ilmoe* van den goeroe zelf, gaf men weinig, dan van een zijner agenten. In het huis van den loerah werd f 85 aangevonden, vermoedelijk op deze manier verkregen.

Goeroe en volgelingen zijn naar Jogja overgebracht, waar het onderzoek thans in volle gang is. Voorzover het onderzoek thans uitwijst, is er geen samenhang met een politieke organisatie, zoodat het geval vermoedelijk te reduceren is tot een oplichtingsperik.

Vernedering verdient intusschen nog, dat Tjokrokario een ongunstig bekend staand individu was, dat reeds eenige vonnissen achter den rug heeft. Het zal terecht verwondering baren dat zoo iemand desahoofd kan worden.

De expiratie van erfzichtsrechten.

De heer Th. Ligthart richtte ddo. 18 Juni 1928 de volgende vraag tot de regering:

Indien de dagbladberichten, meldende, dat de Nederlandsche Indische regering aan het Algemeen Landbouw-Syndicaat advies gevraagd heeft inzake uitsluit van de behandeling van het vraagstuk der expiratie van erfzichtsrechten, juist zijn, zou vraget hij op hoogen prijs stellen van de Nederlandsche Indische regering te mogen vernemen: a. of dit advies sedert is uitgebracht, b. of in dit geval de regering vrijheid zou kunnen vinden dit advies te publiceren en het aan den Volksraad over te leggen.

Mr. Van Holsdingen en présence.

In antwoord op de vragen van den heer Van Holsdingen betreffende de présence-regeling en hare toepassing te Jogja in verband met het prestige van de rechterlijke macht, heeft de regering medegedeeld:

Het is der regering niet bekend dat de geldende présence-regeling welke door den huidige resident van Jogjakarta geheel overeenkomstig de voorschriften wordt toegepast, het prestige der rechterlijke macht schaadt.

Inderdaad zijn de voorzitters van den Landraad niet uitgenodigd op een op 5 Mei j.l. door den Sultan van Jogjakarta aan den Soesoehbenan van Soerakarta aangeboden voorstelling, evenmin op het door eerstgenoemde zelfbestuurder aan den Gouverneur-Generaal ter gelegenheid van Zijner Excellentie's bezoek aangeboden maaltijd. Hoewel het in het algemeen niet op haren weg ligt om in beschouwingen te treden over hetgeen de Sultan van Jogjakarta als gastheer juist acht, heeft de regering geen bezwaar mede te deelen dat het eerste feest een zuiver persoonlijk karakter droeg, zoodat voor den Sultan geen aanleiding kon bestaan om bij de vaststelling van het beperkt aantal uitnoodigingen deze over ambtenaren van de verschillende dienststakken te verdeelen als gold het een officieel feest.

Bij het tweede feest dat meer een officieel karakter droeg, kon het stelsel van vertegenwoordiging van dienststakken enz. evenmin toepassing vinden omdat de beschikbare ruimte zulks niet toeliet. De uitnoodigingen waren dan ook beperkt tot de civiele en militaire autoriteiten die bij het bezoek van den zelfbestuurder aan den Landraad en diens tegenbezoek tegenwoordig waren, de Divisiecommandant, de leden van de Commissie van Ontvangst, welke zich uit de burgerij had gevormd en enkele particuliere kennissen van den Sultan.

In verband met het vorenstaande kan van een negatieve der rechterlijke macht geen sprake zijn.

Eene nieuwe regeling der présence-voorschriften is voorebonds niet te verwachten.

De Delische communist.

Aneta seint dd. heden uit Medan, dat de geheimzinnige Delische communist, die te Tandjong-poera werd gearresteerd, niet een Inlander maar een Chinees is.

Hij is veroordeeld tot twee maanden gevangenisstraf wegens oplichting van den Sultan van Langkat en is naar Java opgezonden teneinde ter beschikking te worden gesteld van den procureur-generaal, door wiens parket een onderzoek zal worden ingesteld naar op Java gepleegde oplichtingen.

Naar het M.T.O.

Aneta seint dd. heden uit Bandoeng dat de kapitein der artillerie Brostowski op zijn verzoek met ingang van 30 Juni eervol ontslag is verleend en is benoemd tot leeraar bij het middelbaar technisch onderwijs.

Het tukje in den trein.

Onze redacteur te Jogja meldt dd. heden, dat gisteren het lid van den Volksraad, den heer Zuyderhof, een portefeuille is ontrold met f 500.— inhoud. Vermoedelijk is de portefeuille uit de tas van den heer Z. gehaald — de tas hing aan een haak — toen deze een gedeelte van de lange treinenreis slapende doorbracht.

De heer Z. heeft van den diefstal aan den stationschef te Koetardjo aangifte gedaan. Onderzoekingen hebben nog geen resultaat opgeleverd.

Raadsverkiezing te Bandoeng.

Aneta seint dd. heden uit Bandoeng dat bij de heden gehouden verkiezing voor den gemeenteraad 701 geldige stemmen werden uitgebracht. Gekozen werden de beide door de J. K. P. gestelde kandidaten de heeren Cormist en Wayers, resp. met 615 en 599 stemmen. Op den N. I. V. B.-kandidaat den heer Van Dijk werden 96 stemmen uitgebracht.

Gehoor ten Paleize.

Zijne Excellentie de Gouverneur-Generaal zal gehoor verlenen te Weltevreden op Woensdag 4 Juli a.s. ten Paleize Koningsplein des morgens te negen uur.

Zij, die tot dit gehoor wenschen te worden toegelaten, dienen zich daartoe schriftelijk vóór den 30sten Juni a.s. te wenden tot den Adjutant van Dienst, met duidelijke opgave van naam enz., en onder vermelding van het doel hunner aanvraag.

Aankomst en vertrek der mailschepen.

Aneta schrijft ons:

Een ieder, die den laatste tijd aanwezig was bij de aankomst en/of het vertrek van de mailschepen der Stoomvaart Maatschappij „Nederland“ en „Rotterdam schen Lloyd“ te Tandjong Priok zal het overstellend aantal afvallers en wegbrengers opgevallen zijn. Vooral bij het vertrek is het meermalen onmogelijk om door te dringen tot de families, waarvoor men speciaal naar Tandjong Priok is gekomen.

De klachten hierover nemen steeds toe en ons is dan ook ter oore gekomen dat de Stoomvaart Maatschappijen ernstig overwegen maatregelen te treffen, om aan dezen stroom eenigszins paal en perk te stellen, b.v. door de uitgifte van kaarten tegen entree, ten bate van liefdadige doeleinden.

Paul Schramm.

Het bestuur van den Kunstkring te Batavia meldt ons:

Maandagavond opende de pianist Paul Schramm zijn concert-tournee voor den bond van Ned.-Ind. Kunstkringen met een piano-recital, waarbij hij van het talrijk publiek een geestdriftige ovatie in ontvangst had te nemen welke hem tot een „encore“ dwong.

R. Ng. Dwidjosewojo.

De heer R. Ng. Dwidjosewojo, lid van den Volksraad en van het college van gedelegeerden, neemt in zijn nieuwe woonplaats, Buitenzorg, evenals vroeger te Jogja, een werkzaam aandeel aan het Javaansche verenigingsleven. Zoo is de heer Dwidjosewojo gekozen tot beschermheer van de vereniging Langen Tojo en lid van de commissie van toezicht van Atmosoet, terwijl hijzelf een vereniging heeft opgericht, Boedihardjo geheten.

De moedige veroordeelden.

Tenige maanden geleden vertrok een militaire patrouille per prauw van Kolonedale (Z.-W. Celebes) naar Noord-Bongkoe. Ter hoogte van Tji Poes gekomen, sloeg door een rukwind de prauw om en geraakten alle opvarenden te water, doch konden op de omgeslagen prauw klimmen waar zij voorlopig veilig waren en hoopvol bleven uitkijken naar hulp, welke wellicht zou opdagen. Tevens trachtte men, de prauw te keeren, maar alle pogingen daartoe mislukten. Toen men aldus ongeveer 7 uur doobderende was, zonder dat er hulp naaderde, boden twee veroordeelden zich aan om te zwemmen, welk aanbod geweigerd werd wegens de ruwer windende zee en een losbarstend onweer. Desondanks hielden beide veroordeelden aan en vonden zee noch onweer een bezwaar om te probeeren, al zwemmende de kust te bereiken en dan met een andere prauw ter hulp te komen. Den slotte werd de gevraagde toestemming verleend en aanvaardden zij den tocht, welken zij met succes volbrachten. Waar het aantal prauwen daar aan de kust echter zeer gering is, lakte het na ijerig zoeken eerst den volgende morgen om prauwen te vinden en de bevolking te waarschuwen, waarna de patrouille uit haar nettelijke positie kon worden verlost.

Aan de beide flinke mannen werd voor hun moedige daad een welverdiende remissie van straf verleend, zoo vermeent het A. I. D. vertegenwoordiger.

Het geheimzinnige schot.

In aansluiting op de telegrammen ontleend wij inzake het geheimzinnige schot te Soerabaja aan het Soc. Hbld. van 18 dezer nog het volgende:

Hedenochtend werd op Tandjong Perak, steunende tegen een muur, aangetroffen een Japanner die vreeselijk kreunde en de hand op de rechterborst geklemd hield; een dun straalje bloed sijpelde tusschen de vingers van de hand door. De Chineesche toehoorder die den man het eerst ontdekte, haalde wat water, gaf den blijkbaar ernstig gewonde wat te drinken en riep daarna politiehulp in.

Stadig was deze ter plaatse. Onmiddellijk werd de man overgebracht naar het kantoor van den harendokter, waar bleek dat hij een schotwond had in de rechterborst. Het was slechts een wond van ongeveer een halven cent in middellijn, maar de kogel moest met groote kracht door de spierbuis hebben gejaagd, want het projectiel is door en door gedrongen en heeft het lichaam aan de achterzijde weder verlaten. Vermoedelijk is het schot dus afgevuurd uit een modern pistool van klein calibr, een van die venijnige, moorddadige instrumenten, waarvan men het doorslagvermogen niet mag onder schatten.

Nadat de man voorlopig verbonden was, werd hij ter verdere behandeling overgebracht naar de C.B.Z. Aldaar bleek uit een nader onderzoek dat de wond „schoon“ was en dat hij over eenige weken, als er zich tenminste geen complicaties voordoen, hersteld de ziekeninrichting kan verlaten.

Uit het verhoor dat hem werd afgenomen, is de politie weinig wijzer geworden.

De man, die slechts Japans spreekt, verklaart M. Zamba te heten, van Loemadjan afkomstig te zijn, alwaar hij werkzaam is als toke-bediende bij een landgenoot.

Hij is sedert een half jaar in Indië en is geboortig uit Imiken in Japan.

Gevraagd naar de oorzaak van zijn verwonding, gaf de man eerst op dat hij zich bezeerd had aan een . . . spijker. Gewezen op de onhoudbaarheid van zulk een bewering, verklaarde hij eindelijk te zijn neergeschoten.

Wie die daad zou hebben gepleegd, wist hij echter niet te vertellen. Waar dat gebeurde zou zijn, evenmin. Wel wist hij dat hij nog een honderd meter, na het schot te hebben gekregen, is doorgegaan. Het schieten had plaats, zoo zeide hij, op een pikdonkere plaats, waar men geen hand voor de oogen kon zien. De plaats omschrijvend bleek hem niet mogelijk. Hoe het schot was gelost, was hem een raadsel. Aangevraagd was hij niet. Hij wist op de duistere avond, toen hij plotseling een hevigen knal hoorde en scherpe pijn in de borst voelde. Het werd toen geheel duister voor zijn oogen; met moeite was hij weggestroomd van de duistere plek, naar den hoofdweg, waar hij hulp dacht te vinden. Door zijn overmand, was hij gaan zitten; van wat daarna gebeurde, is, weet hij niets meer.

Het is voor de politie een moeilijk te ontwarren raadsel. Men kan allerlei mogelijkheden opperen. Het kan zijn dat de man het slachtoffer is van eenige wraakzuchtige lieden, die door rassenaat werden gedreven, al wordt dit niet waarschijnlijk geacht. Ook is het niet onmogelijk dat de Japanner zich in het een of andere avontuur heeft gewaagd, waarvoor in de benedenstaal van gelegenheden zijn te vinden en daar ruzie heeft gekregen met andere habitué's, een ruzie die op een schietpartij is uitgegaderd. Maar dan is het te verwonderen dat hij geheel aan den harenkant werd aangevallen, al kan men hem wel na den aanval derwaarts hebben geëxpandeerd, zoo lijkt dit toch een gevaarlijk experiment.

De wond is niet zoodanig van situatie dat men moet denken aan een poging tot zelfmoord, waardoor de zaak nog veel ingewikkelder wordt.

De politieambten die tegen dien tijd in de havenbuurt dienst hebben gehad, herinneren zich niets van eenig schieten. Het is trouwens op Zondag- en Zaterdag-avonden omtrent twaalf uur altijd druk op Tandjong Perak; het afvaren van een schot zou zeker gehoord zijn geworden.

Het meest vreemde is dat de Japanner beweert dat het schot van groten afstand moet zijn afgevuurd, terwijl de plek om de wond vol kruittijl zit. Hierdoor is dus zeker het bewijs geleverd dat de kogel van zeer dichtbij is afgevuurd. Maar dan zou de Japanner ook eenige aanwijzingen kunnen geven omtrent de identiteit van den dader. Dat hij dit niet doet, duidt erop dat hij iets verborgen wenscht te houden. Het zal niet gemakkelijk zijn in deze zaak het noodige licht te brengen.

Congres van Volkskunst.

De heer Djadiningrat zond dd. 18 Juni de volgende schriftelijke vraag in bij de regering:

Door de Internationale Commissie tot intellectuele samenwerking van den Volkenbond (Commission Internationale de Co-operation intellectuelle de la société des nations) zal in de eerste helft van de maand October 1928 een nationaal Congres van Volkskunst worden gehouden te Praag.

Naar mij bekend is, werd aan den minister van Kolonien verzocht drie gedelegeerden aan te wijzen, opdat de vertegenwoordiging van Nederland voor de gebieden, buiten Europa gelegen, gelijkwaardig zal zijn aan die van andere koloniale rijken. Zou de regering — zoo mogelijk vóór de openbare behandeling van Afd. VI, departement van Landbouw, Nijverheid en Handel der aanhangende begroeting — kunnen mededeelen welke stappen door den minister reeds werden gedaan en welke maatregelen werden getroffen om Indië op dit belangrijk congres deskundig te doen vertegenwoordigen.

P.G.H.B. vergadering.

Een medewerker schrijft ons:

Zaterdagavond 16 dezer kwam het Verbondsbestuur van de P.G.H.B. te Jogja in pleno bijeen, waarbij alle aangesloten groepen vertegenwoordigd waren. De vergadering, die door den heer L. Kartasoebrata geleid werd, duurde van half tien 's avonds tot vier uur 's ochtends. Van de op die bijeenkomst genomen besluiten en gedane mededeelingen vermelden we het volgende:

Het dagelijksch verbondsbestuur, dat oorspronkelijk vijf leden telde, is thans uitgebreid door opname van twee nieuwe leden, n.l. des heeren Soemitra en Sasraprawata, beiden van Solo.

Er zal te Batavia een z.g. Raad van gedelegeerden worden gevormd, bestaande uit vertegenwoordigers van de aangesloten groepen, die uit hun midden een voorzitter aanwijzen. Het verbondsbestuur meent, dat er op deze wijze bij het voorbereiden van de belangen der leden bij de bevoegde autoriteiten voldoende rekening zal worden gehouden met de afzonderlijke wenschen der verschillende groepen.

De leden van den raad worden door het verbondsbestuur aangewezen in overleg met de hoofdbesturen der groepen.

In de laatste maanden heeft het dagelijksch verbondsbestuur al zijn aandacht moeten concentreren op de actie ter verbetering van de positie der Inlandsche onderwijzers. Een request is bij den Volksraad ingediend, houdende het verzoek om verhooging van de minimum- en maximumbezoldiging, verkort van den termijn, waar binnen het eindsalaris wordt bereikt en verbetering van de schalen der weddeverhoogingen. Een uitvoerige toelichting, waarin o.m. de salarisschalen voor de Inlandsche onderwijzers met die voor de andere ambtenaren-groepen van gelijke of gelijkwaardige opleiding met elkaar worden vergeleken, is aan het request toegevoegd. Met grafische voorstellingen wordt tevens aangetoond, dat al die vergelijkingen in het nadeel van de Inlandsche onderwijzers uitvallen.

Geprotesterd wordt tegen het niet toekennen van de volle verhooging van f 100 boven het gewone salaris aan een Inlandsch onderwijzer, die benoemd is aan de Normalschool van Serang. Bedoelde onderwijzer geniet thans een salarisverhoging van f 50, wat in strijd is met de betreffende bepalingen van de B. B. L.

Steen wordt gevraagd voor de middag-cursussen van de P.G.H.B. (zooda die van Semarang en Jogja) waar de z.g. onopgeleide goeroe-bantoes gelegenheid krijgen zich te bekwamen voor het afleggen van het eindexamen der Normalschool, in den vorm van subsidie, leermiddelen e.d.

De commissie voor de oprichting van een onderlinge levensverzekering, speciaal voor de Inlandsche onderwijzers, heeft het plan nader uitgewerkt. Aan de afdeelingen wordt hulp gevraagd om de levensverzekering bij de leden te propageeren. De boekcommissie belast zich met de beoordeling van boeken, handelingen, welke thans in de 2e klasse scholen worden gebruikt. Zoo noodig zal vanwege de boekcommissie naast de bestaande, ook andere handelingen worden uitgegeven. Verder zal ze nagaan, welke andere dan de thans gezegde boeken op de Inlandsche scholen kunnen worden gebruikt. In verband met het taalverschil zal zowel in West- als Oost-Java een sub-commissie worden aangesteld.

De H. I. S.-commissie, waarvan de heer Soetedia voorzitter is, is reeds gevormd, ook uit menschen buiten het onderwijs. Een leidraad voor de besprekingen is reeds opgemaakt.

In de plaats van den heer Soepadmo is de heer Kartodarmodjo van Madioen nu voorzitter van de commissie, die belast is met de bestudeering van de vraag aangaande de betere opleiding van de Inlandsche onderwijzers.

Het volgende congres zal behoudens onvoorziene omstandigheden te Bandoeng worden gehouden.

'k Heb mijn wagen volgeladen...

Aneta seint dd. heden uit Bandoeng dat een grobak, die voor 's Lands kas was volgeladen met f 90.000, een bedrag bestemd voor Tasikmalaja, gisteren ongemerkt wegreed. Onmiddellijk werd de politie gewaarschuwd, die een half uur later de grobak terugvond. De grobakvoerder bekende dat hij plannen had om den inhoud van zijn voertuig te stelen.

Inlandsch personeel Boschwezen.

Het hoofdbestuur van den Bond van Inlandsch personeel bij den dienst van het Boschwezen heeft aan den hoofdinспекteur van den dienst van het Boschwezen verzoekt bij de regering te willen voorbrengen het verzoek om het maximumsalaris voor de mantri's Boschwezen evenals dat van hunne ranggenooten bij den pandhuisdienst en bij de opiumregie, te brengen op f 225 per maand, in plaats van f 100 per maand. Als motief wordt o.m. aangevoerd, dat voor alle drie de genoemde diensten dezelfde eischen aan het personeel worden gesteld, wat betreft de aanstelling.

Mutaties.

Batavia, 19 Juni (Aneta).

Benoemd: tot hoofdleraar in den wegen- en bruggenbouw aan de Technische Hoogeschool te Bandoeng de ingenieur der S.S. Bylaard; tot regent van Kraksaan Mas Djojodiprodjo onder toekening van den adellijken titel van Raden en den ambtstitel van Toemenggoeng; tot idem van Loemadjan Raden Kartoadiredjo onder toekening van den ambtstitel van Toemenggoeng; Eervol ontslagen: op zijn verzoek het adjunct-hoofd van de triangulatiebrigade bij den topografischen dienst Horsting;

INGEZONDEN MEDEDELINGEN

N. V. FIAT IMPORT COMPANY

ONS BLAD VAN HEDEN.

Kroniek.

„De dure benzine“. Derde Blad.

Ned.-Indië.

„Koloniale Zaken in Nederland“ Door onze vertegenwoordiger in Nederland. Eerste Blad.

„De Volksraad“ Het slot der algemeene beschouwingen. Eerste Blad.

„Het jaarverslag van de Factorij“. Telegrammen. Tweede Blad.

„De hulding van mr. Fock“. Telegrammen. Tweede Blad.

„De zaak-Paulus“. Een brochure. Door onze Jogjaschen redacteur. Tweede Blad.

„Een profeteerende loerah“. Door onze Jogjaschen redacteur. Derde

Buitenland.

„De roode tent op het blinkend-witte ijs“. Telegrammen. Tweede Blad.

„Spanje's monopolies“. Telegrammen. Tweede Blad.

Handel en cultures.

„Weer en bedrijf in de suikerstreken“. Tweede Blad.

„De invoer“. Java-cijfers over Mei. Tweede Blad.

Bijdragen.

„Nobile's eerste tocht boven onbekend deel van Spitsbergen“. Door Umberto Nobile. Eerste Blad.

„Lagerhuis contra Scotland Yard“. Bizonder Londonsche correspondentie. Eerste Blad.

„Olympische be

STADSNIEUWS

SEMARANG, 20 JUNI

DE MAIL.

De „Prins“ Zaterdagmorgen verwacht.
Blijkens een heden ontvangen Aneta-telegram wordt de „Prins der Nederlanden“ van de Maatschappij „Nederland“ Zaterdagmorgen met daglicht te Priok verwacht. De Semarangse mail kan dus hier ter stede arriveren met den echtendseinein van Zondag.

DE VAUXHALL.

De betrouwbaarheidsrit van 10.000 K. M.

De Vauxhall arriveerde hedenochtend om half twaalf op den betrouwbaarheidsrit van 10.000 kilometer te Semarang. Belangstellenden hadden zich bij den autoband A. Lewis op Bodjong verzameld om van de aankomst van den wagen getuige te zijn. De Vauxhall is een product afkomstig van de eenige Europeesche fabriek van het General Motors concern. Met een geheel nieuwe motor wordt deze zes cilinder thans hier geïntroduceerd. De betrouwbaarheidsrit over een afstand van tienduizend kilometer heeft alleen ten doel aan te toonen het zuinigheids- en olieverbruik van deze car, die op den rit, welke thans wordt gemaakt, op elken weg van Java zal komen, welke door een auto is te bereiken. Dat de wagen nuig is werd al aangegeven toen de Vauxhall, nog niet ingedrukt, een rit maakte van Batavia naar Bantam en toen een gemiddeld benzineverbruik had van 1 op 8. De wagen wordt op den geheelen tocht gereden door den heer Stephens, assistent service-manager van de General Motors Java. Gedurende drie dagen wordt te Semarang verbleven, de Vauxhall zal dien tijd gepoetst zijn in de showroom van den autoband A. Lewis.

JOSEFINE BAKER.

Op de film in het Pathé Theater.

Een film van Josefine Baker, de wereldberoemde negerdancer, die voor het eerst in Indie vertoond wordt — vanavond in het Pathé Theater — gaat natuurlijk iedereen zien. Het negerkind, dat zich iedereen miljoenen bij elkaar dans en ze ook lachend weer verkijst; die dansers van Parijs en Wenen en New-York verrukt over zijn en die wereld met haar „charleston“ en „black bottom“ heeft veroverd — zij is nu op de film te zien. Dat is zeker een bezoek aan Pathé ten volle waard.

DE ZAAK-DINSBACH.

Mishandeling van aangehouden door politie-opziener. — Het verhoor der Inlandsche getuigen voortgezet.

Hedenochtend zette de Raad van Justitie alhier de behandeling voort van de strafzaak wegens mishandeling tegen den bekl. W. F. G. Dinsbach, gewezen politie-opziener te Koedoes, thans gedetineerd in de Centrale gevangenis voor Europeanen te Semarang. Bekl. persisteert bij de in de vorige zittingen door hem afgelegde verklaringen. Voortgegaan wordt met het verhoor van Warso.

Omtrent het bezoek aan de sawab, waar het gestolen geldstijfje verborgen zou zijn, en bij welk bezoek get. Karjoredjo en Sastroridono tegenwoordig waren, deelt get. mede, dat, toen het kistje op de aangeduide plaats niet aanwezig bleek, Karjoredjo tegen bekl. zette dat hij bekend had, omdat bekl. hem gelast en hij, Karjoredjo, pijn had, en dat hij maar een willekeurige plaats had genoemd. Bekl. heeft Karjoredjo toen een pak slaag gegeven.

Nadat het geransel door een van bekl.'s opzitters eenigen tijd had geduurd, is met Karjoredjo verder niets gebeurd, doch wel protesteerde deze er tegen, dat hij alleen maar mishandeld werd. Daarop werd bekl. riep tot get. die, zeide Karjoredjo maar nagepraat te hebben, waarop bekl. en diens opzitter afwisselend met grinniken afgesnauwd hebben. Toen keerde bekl. zich tot Sastroridono, die eveneens mishandeld werd. Wanneer Sastroridono op den grond viel, viel bekl.'s opzitter hem weer op, die hem bovendien voor alles wat leelijk was uitschold. Voor Sastroridono geslagen werd, is hem zijn baasje uitgetrokken. Alle drie aangehouden waren door de slagen en schoppen, welke zij hadden gekregen, zoo afgebeuld, dat dit, volgens get., de reden is geweest, dat bekl. er maar mee opegehouden is.

In totaal is get. ongeveer een veertien dagen in de woning van bekl. aangehouden. Op grond van de opgaven van de aangehouden, Moeradij en Marjan, is later, in het bijzijn ook van get., onderzoek gedaan in en om een bron, aangeduid als plaats waar het geldstijfje verborgen zou zijn. De kist werd echter niet gevonden. Marjan zeide dan ook een gedwongen bekentenis afgelegd te hebben. Bekl. werd boos en heeft Marjan toen geschopt. Bekl. voegde Marjan de woorden toe: „Jij hebt mij geseid, dat de kist hier zou zijn, en nu is ie er niet! Je speelt met me!“ Hierop heeft bekl. zijn grinniken aan Warso ter hand gesteld en dezen gezegd, dat hij, get., Marjan een pak slaag moest geven, waaraan get. niet gehoorzaamde. „Dan zal ik jou halfdood ranselen“, zei bekl. tegen get., die daarop, uit angst, Marjan een paar slagen gegeven heeft. Bij een andere gelegenheid merkte bekl. o.m. op: „Ik word toch niet gestraft, al sla ik ook iemand dood!“

Morgen voorzetting.

Asjoera.

Ter gelegenheid van de Asjoera zal het Residentiekantoor, zomede 's Lands kas op Vrijdag 29 Juni gesloten zijn.

Morphine.

Tegen een wangsperder wonend in kampong Kentengan, werd proces-verbaal opgemaakt, wegens het in bezit hebben van spuitjes tot het toedienen van onderhuisde injecties; tevens werden vier pakjes vermoedelijk inhoudende morphine, in beslag genomen.

Het perceptiekantoor.

Met ingang van heden is het beheer van het perceptiekantoor van 's Lands middelen bij 's Lands kas te Semarang tijdelijk overgegaan van den heer G. H. J. van Meurs op den heer R. van der Sluis.

DE GEMEENTEBEGROTING.

De nota van den voorzitter van den Gewest. Raad.

In de nota van den voorzitter van den Gewestelijken Raad, ter voorlichting van dien Raad in verband met het schrijven van B. en W. d.d. 1 Mei, gericht tot den gemeenteraad, n.a.v. het onthouden der goedkeuring aan de gemeentebegroting, wordt o.m. het volgende gezegd:

Het aspect.

„Opgemerkt wordt door B. en W. dat het aspect der gemeentelijke financiën, nu reeds meer dan vier maanden van het begrotingsjaar verstreken zijn, zich anders voordoen dan op het tijdstip, dat de ontwerp-begroting werd ingediend, t.w. 29 October 1927. Evenwel is dezerzijds allerminst gelet op het aspect, hetwelk de gemeente-financiën op het tijdstip der beoordeeling van de begroting vertoonden. Ware dit wel het geval geweest, dan hadden meerdere besparingen tot een hooger bedrag dan thans geschied is tot uitdrukking gebracht kunnen worden. Rekening is dezerzijds slechts gehouden met den toestand der gemeentefinanciën, zoals deze zich op 13 December 1927 — datum van vaststelling der begroting — voordeden aan de hand van door B. en W. op mijn tot den burgemeester gericht verzoek verstrekte nadere gegevens. Voorts zou het in het gegeven geval uiterst onjuist zijn geweest om, op 13 December, thans kennelijk wensch, op 13 December, een begroting vast te stellen naar de omstandigheden van 29 October 1927, aangezien deze sedert laatstgenoemde datum in verschillende opzichten gewijzigd zijn.“

De opcenten op de inkomstenbelasting.

„Wat de raming der opcenten op de inkomstenbelasting betreft, hebben B. en W. bezwaar tegen het opnemen van het door den toenmaligen inspecteur, hoofd der inspectie Semarang van 's Lands Financiën, genoemde bedrag van f 250.000, omdat dat als een uiterste maximum zou moeten worden beschouwd.“

Bovendien wordt door B. en W. nog medegedeeld, dat bedoelde inspecteur nadere mondeling den raad heeft gegeven om op niet meer dan f 240.000 te rekenen. „Hiertegen kan worden aangevoerd dat wil men inderdaad scherp ramen — en het Gemeentebestuur zegt inderdaad scherp te hebben geraamd — tegen het opnemen van een „uiterste maximum“ geen bezwaar kan besta. Hieraan kan nog worden toegevoegd, dat de heer Van de Wall mij voor zijn afreden als hoofd der Inspectie Semarang schriftelijk heeft medegedeeld, dat de door hem opgegeven raming van de opcenten ten behoeve van de Gemeente Semarang niet door hem werd gewijzigd.“

Het door B. en W. genoemde gemiddelde der opbrengsten der onderwerpelijke opcenten is niet, zoals dit college mogelijk acht, „mischiefs“, doch inderdaad ongunstig beïnvloed door het feit, dat eerst in 1925 met de heffing deze opcenten is aangevangen. Overigens moer worden opgemerkt, dat in dit geval — nu het gemiddelde der opbrengst minder gunstig is — B. en W. de opbrengsten in voorafgaande jaren wel in het geding brengen in tegenstelling met de beide voorbesproken belastingen waar genoemd college zich op de aanslagen in voorgaande jaren beroept.

De post voor onvoorzien.

B. en W. vordieden verder de opvatting, dat uit den post voor onvoorziene uitgaven in den regel eerst wordt geput, nadat een gedeelte van het dienstjaar verstreken is. Daarom zou er geen noodzakelijkheid bestaan om dezen post reeds bij de vaststelling der begroting te brengen op het vermoedelijk gedurende het begrotingsjaar benodigde bedrag. Deze opvatting omtrent het ramen van den post voor onvoorzien is ongetwijfeld een novum en wijkt zeker geheel af van de tot nu gehuldigde beginselen omtrent de vaststelling van een jaarlijksche begroting. Een jaarlijksche begroting tocht dient zowel de uitgaven aan te wijzen, welke naar raming in het begrotingsjaar zullen worden gedaan, als de ontvangsten, welke noodig zijn om in de behoeften van dit geheele jaar te voorzien.

Als consequentie van de opvatting van B. en W. zou het evenwel toelaatbaar zijn bij de vaststelling van de begroting voor eenig dienstjaar fondsen toe te staan slechts voldoende voor bijv. het eerste gedeelte van het dienstjaar. Is het dienstjaar gedeeltelijk verstreken, dan zouden B. en W. verder willen zien in de verwachting van een batig saldo van het laatste dienstjaar. Om dit beleid aannemelijk te maken, wordt betoogd, dat uit den post „voor onvoorziene uitgaven in den regel, eerst (wordt) geput, nadat een gedeelte „van het dienstjaar verstreken is“.

„Het karakter van onvoorziene uitgaven brengt uiteraard echter mede, dat niet alleen haar bedrag, maar ook het tijdstip, waarop ze moeten worden gedaan, niet valt te voorzien. Zoo had blijkens de notulen van 17 Februari 1928 (bladz. 125 e.v.) de Gemeente reeds in den aanvang van het jaar zeer dringende behoefte aan een kasregister, waarop bij de vaststelling der begroting niet was gerekend en waarvan de aanschaffingskosten geraamd werden op f 5.000. Ware dit bedrag door den Gemeenteraad toegestaan, dan zou de post voor onvoorziene reeds half Februari praktisch geheel uitgeput zijn geweest.“

„Een ruchtig financieel beleid brengt mede bij de vaststelling der begroting na te gaan of voldoende middelen voor het komende dienstjaar beschikbaar zullen zijn. Blijkt dan de noodzakelijkheid om over een eventueel vermoedelijk batig saldo van het loopende jaar te beschikken, dan zal op dat tijdstip dienen te worden onderzocht of voor het vermoeden, dat dit dienstjaar een batig saldo zal opleveren, goede gronden aanwezig zijn. Dit onderzoek mag in het gestelde geval zeker niet worden verschoven naar den loop van het nieuwe begrotingsjaar, zoals B. en W. willen. Zoo alsdan tocht blijken, dat het verstreken dienstjaar geen voldoende saldo heeft opgeleverd, dan zal er in den regel geen gelegenheid meer zijn om nieuwe bronnen aan te boren.“

In het licht van het vorenstaande gezien, is het mij niet duidelijk hoe bij B. en W. de vraag kan rijzen of, zoo de Gemeenteraad dadelijk beschikt had over een gedeelte van het vermoedelijk batig saldo van 1927, ten einde hen post voor onvoorziene uitgaven op een hooger bedrag dan f 5.000 te kunnen ramen, de Gemeentelijke Raad hiertegen geen bezwaar zou hebben gemaakt.“

Indien uw college zich daarbij zou hebben beroepen op het rondschrijven van den

regeringscommissaris voor de Decentralisatie van 31 Mei 1910, no. 4945-B, zoals en mogelijk schieten, zou dit geheel ten onrechte zijn geschied, aangezien dat rondschrijven aan een dergelijk beroep geen steun biedt.

„Met bealtheid moet hier worden ontkennd, dat eerst in Februari van eenig jaar met enige waarschijnlijkheid kan worden gezegd hoe de financiële uitkomsten van het vorig jaar zullen zijn, zoals burgemeester en wethouders zeggen.“

„Een stille reserve.“

„Indien B. en W. van meening mochten zijn, dat een stille reserve alleen schuilt gaat in de begroting van ontvangsten, dan is zulks niet juist. Ook die van uitgaven kan en zal als regel een zoodanige reserve bevatten.“

Zoo werd blijkens de door B. en W. verstrekte gegevens het batig saldo van den dienst 1927 tot een bedrag van niet minder dan f 148.000 gevormd door het overschot op de uitgaven. Overigens kan niet gezegd worden, dat, ook al zou als door mij mogelijk geacht, een verhooging der ontvangsten met een bedrag van per saldo f 10.000 hebben plaats gehad tengevolge van de verhooging van een drietal belastingen, alsmede van een vermindering van den post voor waterretributie, de ontvangsten in totaal zoodanig scherp zijn geraamd, dat van een stille reserve „weinig sprake zal kunnen zijn“, zoals B. en W. meenen. De ontvangsten over 1927 bedroegen f 133.000 meer „an geraamd, w.o. f 95.000 aan hooger opbrengst der belastingen.“

Reede-ongeval.

Aan boord van een ter reede liggend stoomschip viel door eigen onvoorzichtigheid een koelie in het ruim, waardoor de man inwendige kneuzingen en verwondingen aan het hoofd bekam. Hij werd per ziekenauto naar de C.B.Z. vervoerd.

Kunst en Letteren

PAUL SCHRAMM.

Plano-recital.

Zaterdagavond den 23sten dezer geeft in den Schouwburg alhier de pianist Paul Schramm een piano-recital, waarvoor het volgende programma is vastgesteld:

1. Sonate a dur (alla turca)	Mozart
2. Sonate e dur op 109	Beethoven
3. a. Papillons	Schumann
b. Walzer ges dur	Chopin
c. Polonaise as dur	Chopin
d. a. L'isle joyeuse	Debussy
b. La Cathédrale engloutie	Debussy
c. March aus der Oper L'Amour des trois oranges	Prokofiew
5. Auforderung zum Tanz	Weber.

De aanvang is gesteld op kwart over negen. Alleen leden van den Semarangschen Kunstkring hebben toegang. De Steinway-vleugel is welwillend in bruikleen afgestaan door de firma Naessens.

SCHILDERIJENTOONSTELLING.

Werk van P. A. J. Moojen.

In de groote Loge-zaal wordt Vrijdag a. s. een tentoonstelling geopend van schilderijen en teekeningen van den heer P. A. J. Moojen. De tentoonstelling is dagelijks van 9—1 uur en van 5—8 uur geopend. Den eersten dag is de tentoonstelling uitsluitend voor leden van den Kunstkring te beschikken; de andere dagen ook voor niet-leden gratis toegankelijk.

SPORT EN SPEL

Voetbal.

Voetbal te Jogja.

Zondagmiddag verbraken V. V. V. en een Politie-elftal de spinnewebe, die zich zoo langzamerhand voor den ingang van het Voetbalterrein in de Nieuwe Wijk begonnen te vertoonen, om een vriendly game te spelen. De roodbaadjes, met een combinatie uitkomende, waren de dienaren van den Heiligen Hermandad ver de baas. Met rust hadden zij zich reeds een 5—0 voorsprong verworven, die successievelijk tot 9—0 werd opgevoerd in de tweede helft. Niettegenstaande het Politie-elftal verschillende aardse spekers telde, waaronder b.v. Wongso, den Bequick-back, was de strijd te eenzijdig en kreeg de V.V.V.-doelman slechts zegge en schreeve één bal, een zacht rollertje, te verwerken.

Temanggoeng — Vitesse (Magelang) 2—1.

Temanggoeng is versterkt met eenige spelers, Vitesse is volledig. In den aanvang gaat het spel gelijk op, maar 't is niet veel meer dan een pogen wie het hoogste kan trappen. Allens wordt het spel beter op bij Vitesse is het combineren dan zij gezet, alleen voor doel wordt niet dorst gezet. Rust komt met 0—0. Na de rust hebben bij beide partijen eenige spelers van plaats verwisseld. Vitesse' wordt steeds sterker, maar de keeper der tegenpartij keert in laatste instantie alles. De eerste goal komt aan de andere zijde, als Marech met een gelukkig schot juist tegen den binnenkant van den paal den Vitesse-doelman het nakijken geeft.

Vitesse komt opzetten, een back van Temanggoeng kopt den verkeerden kant uit en de gelijkmaker ligt in het net (1—1). Niet lang duurt het of Vissercher jaagt met een vliegend schot nummer twee langs den Temanggoengschen doelwachter. Den linksbuiten van T. worden een paar prachtkansen geboden, maar hij verkoopte te jammerlijk en het einde komt met 2—1 voor Vitesse.

I. S. I. B.

Het programma van de Motor- en Wielervedstrijd, te houden op 7 en 8 Juli, luidt als volgt:

Motorpartij.

Betrouwbaarheidsrit voor auto's en motorfietsen te houden op 8 Juli 1928 te 7.30 u. v.m. Start Automobiel Compagnie Tjikodapatuh.

Voor beide een rit om den Malabar, afstand 110 K.M. Behoudigheidswedstrijd voor auto's en motorfietsen, te houden op 7 Juli 1928 te 3 u. n. op het terrein van het Depot-Bataljon (Menadostraat).

LEGER EN VLOOT

De „Koetei“.

In aansluiting op het vorige bericht over de uit dienst-stelling van Marineschepen, vernemen wij, dat Zaterdagochtend j.l. de uit dienst-stelling van de Koetei heeft plaats gehad.

Aanvullingstroepen.

Een correspondent te Bandoeng seint dd. heden dat 62 dezer met de *Huygens* naar Indie is vertrokken een detachement aanvullingstroepen bestaande uit een sergeant der infanterie en 22 brigadiers en aanbevolen militairen. De eerste luitenant Strivers van het Hollandsche leger treedt als commandant op.

Geen reden tot ongerustheid.

De onderzeeboot K.6 heeft in de wateren buiten Soerabaja door nog onbekende oorzaak de telefoonboei verloren. Het vinden van deze boei, zoo verzoekt men ons bekend te stellen, behoeft geen reden te zijn tot ongerustheid. Ter toelichting diene, dat de telefoonboei voor den gezonden onderzeer gelegenheid biedt, om communicatie te zoeken met de buitenwereld.

Magelang's militaire Soos.

Een correspondent te Magelang meldt ons: De vergrootte toeloesnaaf van de militaire sociëteit is Zaterdag j.l. in gebruik genomen. En laten we dit dadelijk zeggen, de zaak mag er thans wezen. De acoustiek is goed, er is een aardige randversiering aangebracht, de zaal is flink groot, het geheel maakt een goeden indruk.

Toen ongeveer negen uur de voorzitter met een kort woord den avond opende was de zaal goed bezet. Aanwezig waren kolonel Derjant, de plaatselijk militair commandant, benevens verschillende hoofd- en subalterne officieren met hun dames.

Als het gordijn opgaat, zien we allereerst de heer Van Hunen, die met zijn komische voordrachten al dadelijk het publiek voor zich inneemt. Vooral zijn „hoe het is en hoe men het noemt“ viel zoo in den smaak, dat hij teruggekeerd werd en een toefje gaf. Oak Revérie (Schumann) en Vorrei Morrie (Pálo Tosti) voor cello begeleid door piano werden aardig voorgedragen.

Thans kwam één enacter „Manoeuvre“ voor het voetlicht, waarvoor het tooneel (een zeer verstandige maatregel) reeds aangekleed was. Men had aan het decor alle zorg besteed.

Het stukje speelt ten huize van een landeigenaar die een dochter heeft, terwijl zijn vrouw het niet op de officieren voorzien heeft, wat haar dochter betreft. De officieren, een overste, een luitenant en een vaandrig, worden ingekwartierd en mevr. maakt hen wijs, dat Elia reeds verloofd is. Doch Elia verandert dat den genie om bestwil en vat lieke op voor den luitenant. Door allerlei aard' intrigues komt het zaakje ten slotte toch voor elkaar.

In de hoofdrollen vonden we de dames, de moeder met haar dochter het beste. En dan in de eerste plaats de moeder. Het kalme, bewuste spel kwam zeer goed uit. Elie heeft een goede tooneelstaf vast in haar rol, maar ze mag niet lachen als het publiek lacht en er in het stuk op dat moment geen aandacht is voor is. Van de heeren was de overste het beste, de landeigenaar was wat stijf. De vaandrig was soms te charmant zijn. De rollen van dienstbode en opasser waren in goede handen.

Na de pauze werd nog een éénacter gegeven, „een angstvolle nacht“, die over 't algemeen vlotter gespeeld werd dan het vorige. „Japie“ voldeed hierin veel beter.

De beste vonden we wel Charles, „die onder meisjes groot gebracht was“, en Julie, die zeer natuurlijk haar rol vervulde. Bepaald zwakke plekken zijn niet aan te wijzen. Na afloop werd den dames elk een mand bloemen aangeboden.

Vermelden we nog dat de muziek „up to date“ was en dat het bal nog lang geduurd heeft.

Het doordienen van kapiteins.

Woensdag j.l. heeft de Ned.-Ind. Officiers Vereeniging, afdeling Bandoeng, een vergadering gehouden, aldus het *Bal. Nieuws*. Verschillende besprekingen werden gehouden over het orgaan en de jongste algemeene vergadering. Vervolgens werd de heer Frijlink tot commissaris gekozen.

Daarna kwam aan de orde: „het doordienen van kapiteins“.

De kwestie komt hierop neer, dat men het in officierskringen onbillijk acht, dat een burgerlijk ambtenaar, die niet voor een verhoging kan worden in aanmerking gebracht, mag blijven doordienen, totdat hij zijn maximum pensioen (d.i. na 25 dienstjaren) bereikt heeft, terwijl een kapitein onder dezelfde omstandigheden verkeernde, om redenen van dienstbelang na 20 jaren gedwongen kan worden het leger te verlaten. De burgerlijk ambtenaar ziet zich hierdoor verzeerd van een langer genot van activiteitsbezoldiging en een hooger pensioen. Algemeen is men dan ook van meening, dat getracht moet worden aan deze ongelijkheid een einde te doen maken.

Uit de vergadering worden n.a. hiervan twee voorstellen naar voren gebracht. Het ene behelst: de voor hun rang nog geschikte, doch voor bevordering niet aanmerking komende kapiteins te laten doordienen, totdat zij hun maximum pensioen d.i. na 25 jaren hebben bereikt. Het andere voorstel houdt in om in stede van het doordienen, aan deze kapiteins een compensatie te verleenen tot wegneming van de t.a. van de burgerlijke ambtenaren bestaande ongelijkheid.

Het bleek, dat de vergadering niet bereid was zich voor een der voorstellen uit te spreken. De voorzitter noodigde daarop de leiders uit met elkander in overleg te treden om te trachten tot een compromis te geraken, waartoe beide heeren zich bereid verklaarden.

Ofschon de agenda nog niet geheel afgewerkt was, sloot de voorzitter met het oog op het vóórgedruide naar de zeer gesmaakte vergadering, in zijn sluitende memorie de heer de Waele, die binnenkort wegens herstel van gezondheid met verlof vertrekt, voor de vereeniging heeft gedaan. Hem werd een goede reis en spoedig herstel toegewenst. De vergadering applaudiseerde.

Mil. mutaties.

Welterreden, 20 Juni (Aneta). Benoemd: tot res-kapitein der infanterie Wals. tot res. eerste luitenant Witsen Elias.

Bandoeng, 20 Juni (Part.).

Overgeplaatst: van Jogja naar Weltevreden de officier van gezondheid eerste klas Eernstman. van Magelang naar Jogja de idem den Heijer, van Makassar naar Malang de leerlingverpleger SUTANALA en Lapijan.

Blijkens bericht van kolonien zouden van verlof terug naar Indië vertrekken op 19 Juni per *Johan de Witt* de adjudant-onderofficier-instructeur der infanterie P. G. O. Noordraven en op 27 Juni per *Siamet* de tijdelijk hoofdverpleger bij den hospitaaldienst mej. A. Hageman.

DE VOLKSRAAD.

Behandeling van afdeling I en der begroting-B.B.

Aneta seint dd. 19 dezer uit Weltevreden: Bij de behandeling van hoofdstuk 1 der begroting voor 1929 heeft de heer R. P. Soerabaja betoogd, dat z.i. het contract tuschen de regering en Aneta overbodig is. Het heeft, meent spreker, alleen de bedoeling een gunstige voorstelling van regeeringszaken te verspreiden.

De heer Soerabaja oopon bespreekt de verwarring, die door de B.B.L.-1925 is ontstaan. Spreker hoopt dat het ambtenaren-corp nu eindelijk tot rust zal komen.

De heer J.E. Stokvis (I.S.D.P.) is getroffen door de benoeming tot lid van den Volksraad van den heer Bruineman, van de I.K.P., vooral waar de leider der Roomsch-Katholieke Kamerfractie, Mgr. dr. W.H. Nolen, kortgeleden waarschuwde — wat het beleid in Indie betreft — om zich niet te zeer te richten naar de financiële belangen.

M. R. A. A. Fruin zeide maatregelen te wenschen, waardoor aan een beoorlijk contact van leden van den Volksraad in de buitengewesten met de kieskringen tegemoet gekomen wordt.

De voorzitter van den Volksraad, mr. A. Neytzel de Wilde, deelde mede, dat het antwoord der regering op de algemeene beschouwingen door den Volksraad gehouden is bepaald op den 27sten dezer.

Aan de orde wordt daarop gesteld de begroting-B.B. De heer A. H. Maas Geesteranus, directeur van het departement van B.B., wordt wegens ziekte vervangen door den waarnemend directeur, den onder-directeur J. K. Heider.

De heer J. A. M. Bruineman (I.K.P.) merkt op, dat de critiek op de suikerindustrie niet alleen bepaald wordt tot de suiker zelf, waarin steeds en uitsluitend een fabelachtige goudstroom gezien is. De regering elkt de ingebrechte bezwaren slechts ten deele. Spr. bespreekt voorts de grondhuurprijzen en schetste de nadeelen van de bevolkings-suikerrietcultuur.

Markt berichten

Suiker.

Marktverzicht van den 20en Juni t.m. 12.30 n.m. Onze overzichtsrijver meldt: De markt was vast. Diverse partijen reed Semarang werden afgedaan tot f 14½, met verdere vraag.

Voor verdere levering bestond meer animo van exporteurs zijde. De Oel Tjiong Ham-fabriek verkocht 10.800 ton aansluitende S.H.S. levering na 30.700 ton f 14 aan exporteurs.

De fabriek Kib. Agoeng verkocht 2000 ton S.H.S. Augustus levering f 14.

Een Juli Soerabaja contract werd tusschen 2 speculanten gesloten tot f 14.25.

200 ton reedij Modjopangoeng Melasse werden aan een Hongkong exporteur verkocht tot f 12.50.

De hedenmorgen ontvangen noteringen waren voor:

Londen: 14 sh. 8½ plus 3
Oct. 14 - 7½ - 2½
Dec. 14 - 9 - 2½
Mrt. 14 - 11½ - 3

New-York: 23½ - 2
Sept. 26½ - 2
Dec. 27½ - 1
Jan. 27½ - 1

Soerabaja, 20 Juni (Aneta). De noteringen ter suikermarkt waren heden:

Vorige not. Vraag aanbod
Superieur reedij 14½ 14½ 14½ 14½
Juni 14 14½ 14 14½
Juli-Aug. 14 14½ 14 14½
Hoofdsuiker reedij 13½ 13½ 13½ 13½
De markt was vast.

Koffie.

Soerabaja, 20 Juni (Aneta-radio). De koffie-noteringen waren heden:

Ready 53 gedaan.
Aug.-Oct. 53 koopers.

Batavia, 20 Juni (Handelsvereniging door tusschenkomst van Aneta). De noteringen ter koffie markt waren heden:

per 100 kg. Ged. V. Aanb. Nom.
Ready — 65½ 65½ —
Juni — 65½ 65½ —
Juli-Aug. — 64½ 64½ —
Hoofdsuiker reedij f. o. b. Palembang — 64½ 64½ —
Ready — 64½ 64½ —
Juni — 64½ 64½ —
Juli-Aug. — 64½ 64½ —
Aug.-Oct. — 64½ 64½ —

Rubber.

Londen, 19 Juni (Reuter's Comm. Serv. via Aneta). De noteringen van heden waren per lb. voor smoked sheet, standard ribbed en voor pale crepe.

By opening: Sheets spot koop. 9½ d. 9½ d.
De markt was kalm.
By sluiting: Sheets spot koop. 9½ d. 9½ d.
Juli-Sept. koop. 9½ d. 9½ d.
Oct.-Dec. koop. 9½ d. 9½ d.
Crepe spot koop. 9½ d. 9½ d.
De markt sloot regelmatig.

New-York, 19 Juni (Reuter's Comm. Serv. via Aneta). De noteringen waren voor 1st latex pale crepe en voor prima smoked ribbed sheet.

4 nmr noteringen per lb.
Crepe spot koop. 19½ d. 19½ d.
Sheets spot koop. 19½ d. 19½ d.
Juli-Sept. koop. 19½ d. 19½ d.
Oct.-Dec. koop. 19½ d. 19½ d.
Crepe spot koop. 19½ d. 19½ d.
De markt was kalm en regelmatig.

De slotnoteringen per lb.:
Sheets spot koop. 19½ d. 19½ d.
Juli-Sept. koop. 19½ d. 19½ d.
Oct.-Dec. koop. 19½ d. 19½ d.
Crepe spot koop. 19½ d. 19½ d.
De markt was regelmatig.

Singapore, 19 Juni (Reuter's Comm. Serv. via Aneta). De noteringen van 12 uur 's middags.

Sheets spot 31¼ 31¼
Crepe spot 31¼ 31¼
Juli-Sept. 32 32
Oct.-Dec. 32 32
Jan.-Maart 31

ADVERTENTIËN

De Heer en Mevrouw D. GOUWEN-
Nash berichten hierbij de geboorte
van hun zoon

ROBERT
Soerabaia
Van Riebeecklaan 10 19 Juni 1928.
2908

De Heer en Mevrouw THE SIEN JONG-
Lie geven hierbij kennis van de
geboorte van hun dochter.

Temanggoeng
Kliniek Dr. Sim Ki Ay, Tegal 15 Juni '28.
2913

De Heer en Mevrouw Ir. SANSITO
MANGOKOESOEMO-Schavers
geven hierbij kennis van de geboorte
van hun dochter

MAYAH.
Solo, 19 Juni 1928. 2920

Den 16en Juni 1928 overleed
zacht en kalm na een kort-
stondig lijden onze geliefde
echtgenoot, vader en zwager,

R. G. J. SLUYTER

R. C. SLUYTER-
Scheldwacht

F. SLUYTER
en familie.

2904

Heden overleed zacht en kalm,
voorzien van de Hellige
Sacramenten der Stervenden,
in den ouderdom van 61 jaren,
onze geliefde vader, behuwd-
vader en grootvader, de Heer

J. B. C. KEIJSER

Namens de familie
L. THÉPASS-Keijser.

Samarang, 19 Juni 1928. 2918

Aan Moeder en Zusters van het R. K.
Ziekenhuis Sint-Elizabeth, Sema-
rang-Heuvel, betuigen wij onzen besten
dank voor de zeer liefderijke verzor-
ging aan onzen vader den Heer J.B.C.
KEIJSER, gedurende zijn ziekte en
bij zijn overlijden bewezen.

Namens de familie
L. THÉPASS-Keijser.

2919

Langs dezen weg betuigen wij onzen
hartelijken dank voor de belangstel-
ling betoond met ons smartelijk verlies,
in het bijzonder aan den administrateur
der St. Rendeng en het personeel.

R. C. SLUYTER-Scheldwacht

F. SLUYTER en familie.

KLAASESZ'S DAGBERICHT

HALEX
tandenborstels
hebben het Prophylactic model.

LANGEREN LEVENSDUUR
tegen GELIJKEN PRIJS.

APOTHEKEN

Kerkstraat SEMARANG, Bodjong
894 F

Te koop:

CHRYSLER-SIX „62”,
demonstratie-wagen, zoo goed als nieuw,
voor- en achterbumper, in schitterende con-
ditie.

Prijs f 4250.—
Fuchs en Rehs, Semarang. 84X

Bij vonnis van den RAAD van JUSTITIE te
SEMARANG dd. 2 Maart 1928 is toegewezen
het verzoek dd. 24 Augustus 1927 van TAN
SIEM HOEY, ook geschreven Tan Sin Hwi,
handelaar, wonende te Petjangan, domicili-
kerende te Semarang ten kantore van onder-
getekenden procureur, tot

uitwijzing van zijn eigendomsrecht
op een perceel met bebouwing groot 593 vier
kante ellen, gelegen in de residentie Sema-
rang, afdeling Koedoes, district Japara, desa
Petjangan, grenzende ten Noorden aan een
tinnenweg, ten Oosten aan den grooten weg
naar Japara, ten Zuiden aan de kampong, ten
Westen aan een kampongleiding, breeder om-
schreven bij meebrief dd. Pati 1 Januari 1878
van den Gouvernementslandmeter F. C. WIL-
SEN, blijkens eigendomsacte dd. Pati 8 No-
vember 1879 No. 113, staande ten name van
Joe Djing Soei, handelaar te Petjangan.

De gestelde procureur,
Mr. J. LUYTEN.

Opperhoutvesterij Telawa
Locale houtvendutie

in de oude bijlitzaal van den STADSTUIN
te SEMARANG op den 30 Juni 1928, van
892 M3 timmerhout,
683 SM brandhout en 140 pikols
wildhout houtskool.
Kavelingsoverzicht te bekomen bij den
Opperhoutvester te Telawa N. I. S. 2916

GEREGELDE VEERTIENDAAGSCHE DIENST DER JAVA-NEW YORK-LIJN

van de Stoomvaart Maatschappijen „Nederland”, „Rotterdamsche Lloyd”,
„Oceaan” en Holland-Amerika Lijn
naar NEW-YORK via SUEZ.

SCHEPEN	Vertrek van Semarang	Verwacht te New-York
s.s. „MERAUKE” R. L.	22 Juni 1928	15 Augustus 1928
s.s. „BLOMMERSDIJK” H. A. L.	8 Juli	31
s.s. „SALETER” S. M. N.	22	14 September
s.s. „PRIAM” N.S.M.O.	5 Aug.	26
..... R. L.	19	12 Oct.

Veranderingen voorbehouden.

Naar Boston, Philadelphia, Baltimore en U. S. A.-en Canadeesche Inland Points wordt
eveneens lading aangenomen. Voor deze Inland Points worden doorvoer-connossementen
afgegeven.

Bijzonderheden omtrent verdere havens in Nederlandsch-Indië, waar geladen zal
worden, vrachten enz., worden verstrekt door de Agenten.

Voor de R. L. en H. A. L. Voor de N. S. M. O.
De Int. Cred. & Handelsvg. Mc. NEILL & Co. Stoomvaart-Maatschappij
„Rotterdam”. „Nederland” 4033

STOOMVAART-MAATSCHAPPIJEN „NEDERLAND” en „ROTTERDAMSCH LLOYD”

Bestvolgende afvaarten van Batavia via Suez naar Holland

(Wijzigingen in vaarbeurten en Afvaartdata voorbehouden).

MAILSCHEPEN

Vertrek van Tandjoeng-Priok 12 uur 's middags

S.M. „NEDERLAND”	„ROTTERDAMSCH LLOYD”
via Singapore, Belawan, Sabang, Colombo (facultatief) GENUA, Algiers, Southampton, naar AMSTERDAM	via Singapore, Belawan, Sabang, Colombo (facultatief) MARSEILLE, Tanger, Southampton naar ROTTERDAM
27 Juni 1928 S.S. „J. P. Coen”	4 Juli 1928 M.S. „Sibajak”
11 Juli „Prins der Nederl.”	18 „S.S. „Tjerrim”
25 „M.S. „Chr. Huygens”	1 Aug. „Patria”
8 Aug. „S.S. „Johan de Witt”	15 „S.S. „Slamat”
22 „S.S. „Prinses Juliana”	29 „M.S. „Tambora”
5 Sept. „M.S. „P. C. Hooft”	12 Sep. „M.S. „Indrapoera”
19 „S.S. „Kon. der Nederlanden”	26 „S.S. „Insulinde”
3 October „S.S. „J. P. Coen”	10 October „M.S. „Sibajak”
17 October „S.S. „Prins der Nederl.”	24 „S.S. „Tjerrim”
31 October „M.S. „Chr. Huygens”	

BOOTTREIN

In Genua geeft de Java-Nederland Express (directe
boottrein Genua-Holland) onmiddellijk aansluiting op
de thuisvarende mailschepen.

BOOTTREIN

Te Marseille geeft de R. L. Rapide (directe boot-
trein Marseille-Holland) onmiddellijk aansluiting op
de thuisvarende mailschepen daar het vertrekken
van dezen trein geregeld wordt naar het uur van
aankomst van het mailschip.

Nadere inlichtingen omtrent deze treinen zijn te verkrijgen aan boord en bij de Agentschappen

EXTRA AFVAARTEN:

Vertrek 12 uur middag.

4 Augustus van Tandjoeng Priok s.s. „Tabanan” naar Marseille—Rotterdam.

SNELVRACHTDIENST MET PASSAGIERS-ACCOMMODATIE

via Padang, Marseille naar Amsterdam en Rotterdam

Passagieprijs Batavia—Marseille f 600.— („Kota”-schepen f 750.—)

Batavia—Amsterdam—Rotterdam f 740.— („Kota”-schepen f 800.—)

14 Juli 1928 S.S. „Radja” 30 Juni 1928 S.S. „Kertosono”

11 Aug. „Roepat” 28 Juli „Sitoebondo”

Stoomvaart-Maatschappij „Nederland”

„Rotterdamsche Lloyd”

Telegramadres: Nederland Semarang.

Agente Intern. Crediet- en Hs. Vg. „Rotterdam”

4877

Telegramadres: Lloydmail-Samarang.

Java- Stores

Versche zending

Tennis - rackets

modellen
1928

PROSSERS

Improved Phenomenon
Slazengers

Queen
Primoris
Anderson
Acme

Slazengers
Stitchless
Tennisballen
voor gras en hard court

Bandages
Rubbergrips
Zakjes
Staaldraad

Krijtwagentjes
Persen
Net-adjusters

Palen en Netten
Scoringboekjes
Racket-olie
in use not in use

Blazers
Sweaters
Pantaloens

73

N.V. Semarangse Administratie Maatschappij.

ALGEMEENE VERGADERING van AAN-
DEELHOUDERS, te houden op Vrijdag 6 Juli
1928 des namiddags 2 u. 30 m., ten kantore de
Vennootschap te Semarang.

AGENDA:

1. Balans en Winst- en Verliesrekening ove
1927,
2. Vaststelling van het dividend over ge-
noemd boekjaar,
3. Benoeming van een commissaris.
4. Uitgifte van aandelen in portefeuille.

De jaarstukken liggen vanaf heden ter visi-
van Aandeelhouders ten kantore der Vennoot-
schap.

HET BESTUUR.

Samarang, 20 Juni 1928. 2912

Koninklijke Nederlandsche Maatschappij tot Exploitatie van Petroleumbronnen in Nederlandsch-Indië.

Het slot dividend over het boekjaar 1927
ad f 140.— op de aandelen en ad f 14.— op
de onderaandeelen is, tegen intrekking van
dividendbewijs No. 63, in te leveren met num-
merlijsten, vanaf 4 Juli 1928 betaalbaar tegen
dagkoers bij de Factorij te Batavia en de
overige vestigingen in Nederlandsch-Indië van
de Nederlandsche Handel Maatschappij.
Weltevreden, 16 Juni 1928.

2915

Te huur:

ruim en geriefelijk paviljoen
met vaste waschafels, per 1 Juli s.s. te be-
trekken. Huur f 70.— p.m.
Inlichtingen Mej. A. I. BOY, Telef. 882.
2922

N. V. Handelsvennootschap voorheen MAINTZ & Co. AMSTERDAM.

In de op den 15den dezer gehouden ALGE-
MEENE VERGADERING VAN AANDEEL-
HOUDERS werden:

1. De balans en winst- en verliesrekening
over 1927 goedgekeurd.
2. Het dividend vastgesteld op 7%.
3. Bepaald dat op winstbewijzen een uitke-
ring van f 2.40 zal geschieden.

Het dividend 1927 benevens de uitke-
ring op winstbewijzen is vanaf heden be-
taalbaar met f 28.— per aandeel, tegen inle-
vering van dividendbewijs No. 10, en f 2.40 per
winstbewijs, tegen inlevering van bewijs No. 5
bij de Nederlandsch Indische Handelsbank te
Batavia, Soerabaia en Semarang.

HANDELSVENNOOTSCHAP

v/h. MAINTZ & Co. 2894

Batavia, 16 Juni 1928.

Belangrijke openbare Vendutie

op Zaterdag 23 Juni 1928 voormiddag 10
uur ten Vendukantore (Pontjol) Semarang
van het

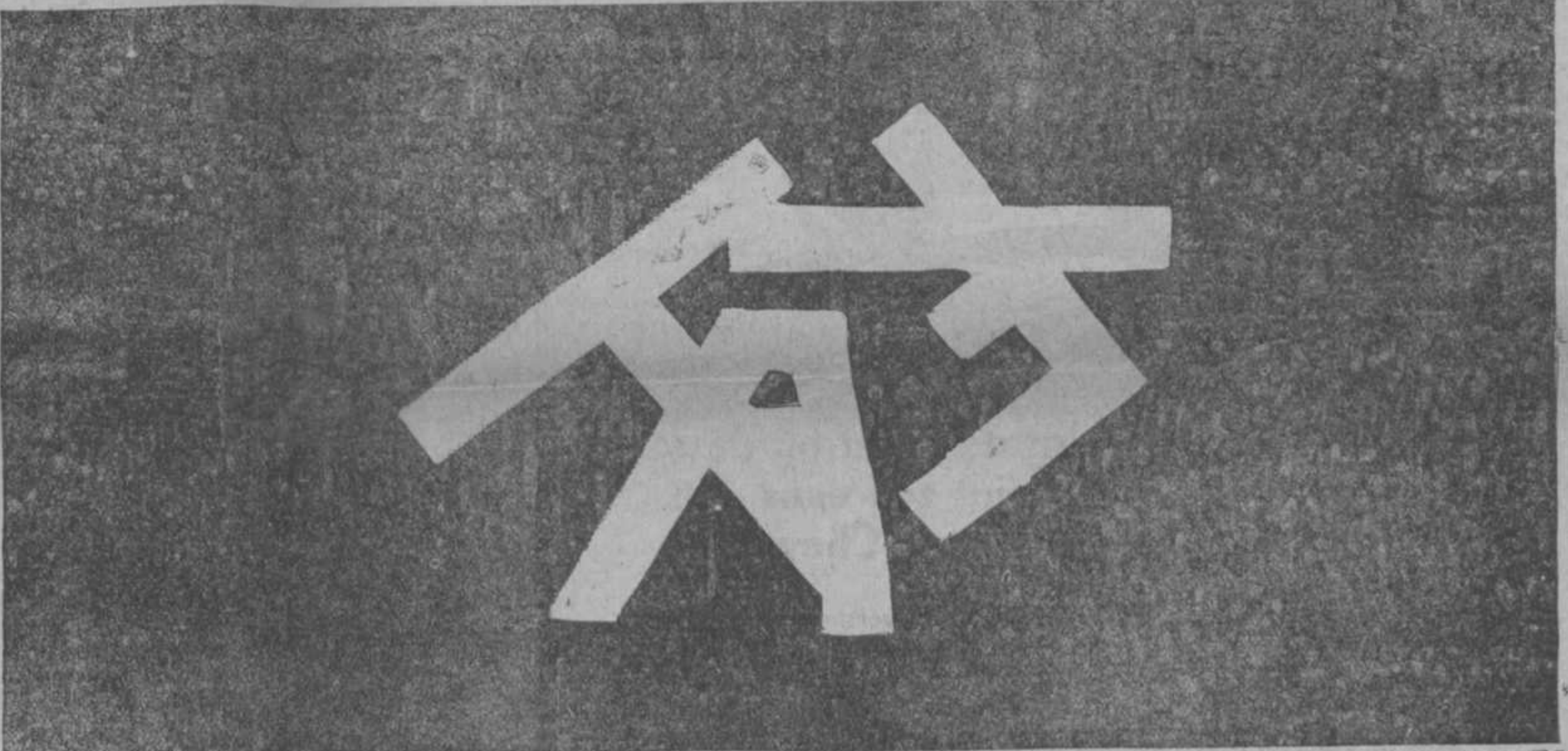
perceel recht van eigendom,
verpond. No. 689, gelogen aan de Heeren-
straat te Semarang, met het daarop staande
winkelgebouw, geoccupeerd door de Boek-
handel- en Drukkerij A. Bisschop.

De gemachtigde der verbandhouder
2464 Mr. O. VAN REES.

Bij vonnis van den Raad van
Justitie alhier ddo. 19 Juni 1928
is failliet verklaard de nalaten-
schap van H. VAN DOGGE-
NAAR, overleden te Oengaran
op 15 Mei 1928.

WEESKAMER SEMARANG
2917 curatrice.

DE AUTO PUZZLE VOOR 1928

De oplossing is duidelijk: FIAT!

N.V. FIAT IMPORT COMPANY

Weitevreden, Soerabaia, Semarang. Bandoeng, Medan

GOLD-BAR-ARTIKELLEN

- Asperges
- Gedroogde vruchten
- Vruchten op water

Heden
kijkavond
ten huize van den WelEdelG. Heer
Goei Ing Bie
Boesloe 49.
Morgen vendutie. 2902

5 pCt. Leening
Gemeente Meester-Cornelis
groot f 1.400.000.— nom.
Nederlandsch-Indische Courant
verdeeld in obligatiën van f 1000.— en
f 500.— nominaal

Ondergeteekenden berichten hiermede, dat
de inschrijving op bovengenoemde leening
is opgesteld op

DINSDAG, 26 Juni 1928,

van des voormiddags 9 uur tot des namiddags
3 uur in Nederlandsch-Indië te hunnen
kantore te Batavia en bij hunne Vestigingen
te Semarang en Soerabaja, alsmede bij hunne
kantoren in Nederland,
tot den koers van 99 1/4 pCt. (Nederlandsch-
Courant).

De betaling der toegewezen obligatiën
moet plaats hebben op

DINSDAG, 3 Juli 1928,

ten kantore van inschrijving, zijnde Nf 992.50
per obligatie van f 1000.— nom., onder bij-
rekening van 2 dagen rente à 5 pCt. 's jaars
= Nf 0.28, omgerekend tegen den door onder-
geteekenden genoteerden verkoopkoers van
den dag voor T.T. op Holland.

Voor verdere bijzonderheden wordt ver-
wezen naar het prospectus, hetwelk vanaf
heden bij de kantoren van inschrijving ver-
krijgbaar is.

NEDERLANDSCHE HANDEL-MIJ.
NEDERLANDSCH-IND.-ESCOMPTO-MIJ.
NEDERLANDSCH-INDISCHE

HANDELSBANK

BATAVIA, 20 Juni 1928. 2921

N. V. Amsterdamsch Kantoor voor Indische Zaken.

In de op den 15den dezer gehouden ALGE-
MEENE VERGADERING van AANDEEL-
HOUDERS, werden:

1e de Balans en Winst- en Verliesrekening
over 1927 goedgekeurd,

2e het Dividend vastgesteld op 8%,

3e bepaald, dat op Restantbewijzen een uit-
keering van f 30.60 en op Winstbewijzen
een uitkeering van f 9.18 zal geschieden.

Het Dividend 1927 benevens de uitkeering
op Restant- en Winstbewijzen zijn vanaf heden
betaalbaar tegen inlevering van Dividendbe-
wijjs No. 7 Restantbewijs No. 1. en Winstbe-
wijjs No. 2 bij de Ned.-Indische Handelsbank te
Batavia, Soerabaja en Semarang.

**N. V. AMSTERDAMSCH KANTOOR
VOOR INDISCHE ZAKEN.**

Batavia, 18 Juni 1928. 2914

Josephine Baker in De Sirene der Tropen

Het eerste optreden in Ned.-Indië was gisterenavond een
enorm succes. In gespannen aandacht en stille bewonde-
ring genoot men van haar bekoorlijk spel. Wie zou deze
gelegenheid willen laten voorbijgaan, de gevierde danseres,
die geheel Parijs in extase bracht, op het zilveren doek
te kunnen aanschouwen.

1937

**JUNI
20
WOENSDAG**
MEMO
MAISON FEMINA
Genielaan 16, Semarang Tel. 59
DAMES MODE-ATELIER
Tricot zijden ondergoed.

Hollandsche conversatielessen

gevraagd door Engelschman.
Brieven onder No. 2905 dezer.

OOST-JAVA BIOSCOPE HEDEN en volg. avonden

AL WILSON de bekende luchtacrobaat, in zijn nieuwste UNIVERSAL-productie DE VERKENNER DER LUCHT

Een lucht-patrouille van den geheimen dienst. Gevechten in de
wolken. Mededingers naar de hand van een lieftallig meisje be-
kampen elkander op den vleugel van een vliegtuig.
Alle emotionele tooneelen, die U zoo gaarne ziet, kunt U in „DE
VERKENNER DER LUCHT" bewonderen.

**HET IS DE MEEST SPANNENDE EN GEWELDIGE LUCHT-
FILM OIT GEPRODUCEERD.** 1106

Koninklijke Paketvaart Maatschappij

Vaarbeurten van Semarang :

Palma	Donderdag 21 Juni 9 V.	naar Soerabaja (Tandjong-Perak).
Reyniersz.	Donderdag 21 Juni 9 V.	naar Cheribon en Singapore (niet voor salonpassagiers).
Nieuw Zeeland	Vrijdag 22 Juni 7 N.	naar Soerabaja (Tandjong-Perak), Ma- kassar, Brisbane, Sydney en Melbourne.
Roggeveen	Vrijdag 22 Juni 12 M.	naar Soerabaja (Tandjong-Perak), Ampe- nan, Makassar, Balikpapan, Donggala, Amoerang, Menado, Ternate, Totok, Kota-Boena, Gorontalo en Tominihocht en voor passagiers alleen naar Kwan- dang; met overscheep te Makassar alleen voor goederen naar Leksola, Ambon, Namlea, Sanana, Laiwoei, Batjan, Wajaboela, Tobelo, Kau, Ake-Selaka, Patani, Weda, Boeli en Galela.
Plancius	Vrijdag 22 Juni 1 N.	naar Batavia, Muntok (alleen voor passa- giers), Singapore en Belawan-Deli.
Palehleh	Zaterdag 23 Juni 9 V.	naar Pekalongan, Tegal, Cheribon en Batavia en met overscheep te Batavia naar Singkawang, Pemangkat en Pon- tianak.

STOOMVAART MAATSCHAPPIJ „NEDERLAND"

Het EMBARKEMENT voor het

S.s. „JAN PIETERSZON COEN",
Kapitein D. J. BOTJE,

zal gehouden worden op Vrijdag 22 Juni
a.s. des morgens 9 uur van den Nieuwen
Kl-inen Boom. 2906

De VOLKSCREDIETBANK te TASIK-
MALAJA vraagt een

BOEKHOUDER

Vereischen: Praktijk-diploma boekhouden,
eind H.B.S. 5 of gelijkwaardige ontwikke-
ling.

Zij met, practische kantoorervaring en
kennis van de Soendaneesche taal genieten
de voorkeur.
Begin-salaris f 300.— en f 30.— huishuur.
Bijdragen aan uitkeerings- en garantie-
fonds (max. 15 pCt. salaris) verplichtend.
Na 6 jaar dienst aanspraak buitenl.
verlof, verlofstrafement en overtocht vol-
gens gouvernementale regeling. Bij gebleken
geschiktheid goede vooruitzichten.

Schriftelijke sollicitaties met afschrift-
certificaten en referenties te richten aan het
Bestuur der Bank. 2816

Te huur: per 1 Juli

huis Sembodja No. 2,

mooi uitzicht, thans bewoond door den Heer VAN
SCHALK, bevattende 4 kamers, voor- en achtergalerij.
Te bevragen Semarang, tel. No. 1167 of No. 2095
of PEKALONGAN No. 22. 2910

Te koop: jonge terriers

2 maanden oud.
Bandoengan „Berghut", telf. No. 15. 2903

Bekendmaking.

DE DIRECTEUR DER HAVEN VAN SEMARANG maakt bekend, dat door hem op
Donderdag den 12den Juli 1928

**openbaar zal worden aanbesteed:
de bouw van een Douanekantoor te Cheribon**

met bijkomende werkzaamheden.

Voor nadere bijzonderheden wordt verwezen naar de Korte Berichten van den 22en Juni
1928, uitgegeven door het Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel. 2901

TE KOOP

Wegens omstandigheden te koop aangeboden:

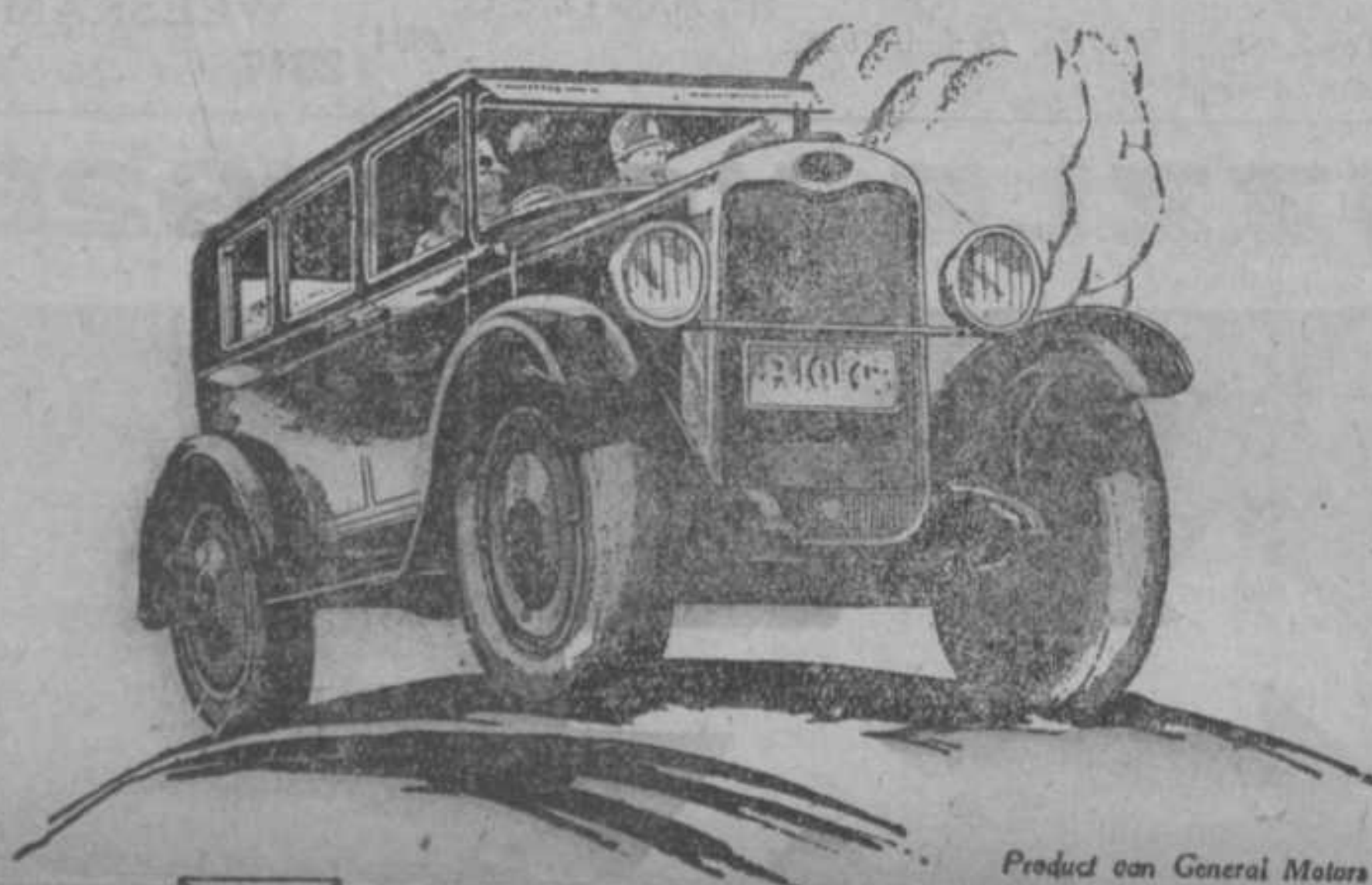
een solide en winstgevende Import-zaak.

Hoofd- en Bijkantoor op hoofdplaatsen gevestigd. Kostprijs f 45.000.— waarvan
de betaling nader kan worden overeengekomen.

Geen tusschenpersonen gewenscht. Ernstige reflectanten boekonderzoek toegestaan.

Brieven onder No. 2907 van dit Blad.

Zelf rijden, de beste maatstaf ter beoordeeling

Product van General Motors

**Neemt de proef op de som
en rijdt zelf eens den
Nieuwen Chevrolet.**

Wij wenschen U te demonstreeren hoeveel groo-
ter en beter de nieuwe en beproefde Chevrolet
inderdaad is; U kunt dan zelf eens constateeren
hoe soepel, krachtig en snel, hoe gemakkelijk te
besturen en hoe comfortabel deze wagen is;
o. m. mogelijk door „invar strut" zuigers van
aluminium legering met constante speling, pad-
destoelvormige klepstooters, stuurinrichting op
kogellagers, lange semi-elliptische veeren met
ingebouwde schokbrekers en nieuwe, ruimere
Fisher carrosserieën.

Wij hebben te allen tijde demonstratiewagens te
Uwer beschikking. Bezoekt ons en rijdt dezen
grooieren en beteren wagen, welks prestaties
en waarde alom erkend en gewaardeerd worden.

Prijzen:
Toerwagen f 2,095.—
Sedan f 2,745.—
1 1/2-ton Vrachtwagen-chass. f 1,975.—
Bestelwagen-Chassis f 1,545.—

(te Batavia)

M. van Loenen (L'Auto), Semarang, Djocjakarta, Soerakarta.
Autohandel Dieng, Poerwokerto.
Autohandel E. Moné, Tegal.

Martinit

Het dakbedekkingsmateriaal — voor de tropen —

„Martinit" Golfplaten

ter vervanging van dakiizer
voor het dekken van loodsen,
goedangs en huizen

Goedkoop, koel, onbrandbaar
uit voorraad leverbaar.

VRAAGT ONZE PRIJZEN

Alleen-vertegenwoordigers:

Carl Schlieper Gebr.